

UCHWAŁA Nr LI.0007.410.2022

Rady Gminy w Siennicy

z dnia 09 listopada 2022 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Siennica

na lata 2022-2027

Na podstawie art. 7 ust. 1 i 18, ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2022 r. poz. 559 ze zm.), art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.), Rada Gminy uchwala, co następuje:

§1

Przyjmuje się do realizacji Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Siennica na lata 2022-2027, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Siennica.

§3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICĄCY
RADY GMINY
Zdzisław Jurkowski
Zdzisław Jurkowski

Uzasadnienie
do uchwały w sprawie przyjęcia
Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Siennica
na lata 2022-2027

Konieczność opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika wprost z art.17 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. 2021 r. poz.2268 ze zm.) oraz art.4¹ ust.2 ustawy z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2021 r. poz.1119 z zm.).

Strategia rozwiązywania problemów społecznych pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej. Dokument określa wizję i misję oraz wyznacza cele strategiczne i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania problemów społecznych i zminimalizowania ich skutków.

Strategia stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej. Skuteczność wyznaczonych w niej działań pomocowych będzie zależała zarówno od posiadanych i pozyskanych przez gminę środków finansowych, jak i szerokiej, aktywnej i skoordynowanej współpracy przedstawicieli administracji samorządowej i partnerów społecznych, w tym organizacji pozarządowych.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Zenon Jurkowiak

Załącznik do Uchwały Nr LI.0007.410.2022

Rady Gminy Siennica

z dnia 09 listopada 2022 r.

**STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY SIENNICA
NA LATA 2022-2027**

SPIS TREŚCI

I. UWARUNKOWANIA PRAWNE TWORZENIA STRATEGII.....	7
1. PODSTAWY PRAWNE.....	7
2. PODSTAWY STRATEGICZNO-PROGRAMOWE	8
II. DIAGNOZA SPOŁECZNA	16
1. CHARAKTERYSTYKA GMINY	16
2. ATUTY I CZYNNIKI OGRANICZAJĄCE ROZWÓJ	16
3. DEMOGRAFIA	17
4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	19
5. KOMUNIKACJA I TRANSPORT	21
6. GOSPODARKA	21
7. ZASOBY I DODATKI MIESZKANIOWE	22
8. EDUKACJA I KULTURA	23
9. OCHRONA ZDROWIA.....	28
10. SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA	30
11. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	33
12. POMOC SPOŁECZNA.....	36
13. BEZROBOCIE	49
14. BEZDOMNOŚĆ	53
15. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE	53
16. SYTUACJA DZIECKA.....	59
17. SYTUACJA OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH	63
18. SEKTOR POZARZĄDOWY, KOŚCIOŁY	68
19. PROBLEMY WSKAZANE PRZEZ MIESZKAŃCÓW, DIALOG SPOŁECZNY	74
20. PROBLEMY RÓWNOŚCI SZANS	76
21. ANALIZA SWOT WYBRANYCH OBSZARÓW PROBLEMOWYCH.....	79
III. PROGRAMOWANIE	90
1. WIZJA I MISJA.....	90
2. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ	91
3. PROGNOZA ZMIAN	109
4. RAMY FINANSOWE.....	112
5. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE, EWALUACJA	116
6. ZARZĄDZANIE STRATEGIĄ, ANALIZA RYZYKA	118
7. PROGRAMY I PROJEKTY	119
UWAGI KOŃCOWE	120

WSTĘP

Dokument Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Siennica został przygotowany na lata 2022-2027. W swoich założeniach programowych odnosi się do innych dokumentów z zakresu polityki społecznej funkcjonujących na poziomie europejskim, ogólnopolskim i samorządowym.

Koordinowanie prac mających na celu opracowanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Siennica na lata 2022-2027 powierzono Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siennicy. Zadaniem zespołu, który współpracował z Kierownikiem w zakresie pozyskiwania danych wykorzystanych w dokumencie, była współpraca z właściwymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi w celu opracowania i przedłożenia Radzie Gminy Siennica do zatwierdzenia dokumentu Strategii.

Przystępując do opracowania dokumentu strategii, upowszechniono na stronach internetowych Urzędu Gminy i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej informację w formie komunikatu o przystąpieniu samorządu do opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. W komunikacie zawarto prośbę do mieszkańców o wypełnienie ankiet: „Problemy społeczne w opinii mieszkańców” oraz „Równość szans kobiet i mężczyzn”. Mieszkańców gminy Siennica zaproszono zarazem do wskazania najważniejszych problemów i potrzeb społecznych oraz zgłaszania pomysłów na ich rozwiązanie. Podkreślono, że tworzony dokument będzie dotyczyć całej gminy i wspólnie z mieszkańcami samorząd ma szansę stworzyć plany strategiczne, których realizacja będzie miała znaczący wpływ na jakość i komfort życia mieszkańców gminy w najbliższych latach.

Dokument Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych powstawał we współpracy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siennicy z Ośrodkiem Kształcenia Służb Publicznych i Socjalnych – Centrum AV w Częstochowie, który udzielał merytorycznego wsparcia zarówno w procesie przygotowania narzędzi badawczych, jak i w opracowaniu dokumentu.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Siennica na lata 2022-2027 jest dokumentem uspołecznionym. W pracach nad strategią uczestniczyli przedstawiciele samorządu lokalnego, środowisk pomocy społecznej, rynku pracy, oświaty, kultury, ochrony zdrowia, policji i sądownictwa, przedstawiciele organizacji pozarządowych, mieszkańcy gminy oraz eksperci.

Strategia realizuje ustawowy obowiązek gminy nakreślony w art. 16b. ust. 1 i art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.), które stanowią:

Art. 16b. 1. Gmina i powiat opracowują strategię rozwiązywania problemów społecznych, a samorząd województwa strategię w zakresie polityki społecznej.

2. Strategia, o której mowa w ust. 1, zawiera w szczególności:

- 1) diagnozę sytuacji społecznej;
- 2) prognozę zmian w zakresie objętym strategią;
- 3) określenie:
 - a) celów strategicznych projektowanych zmian,
 - b) kierunków niezbędnych działań,
 - c) sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych,
 - d) wskaźników realizacji działań.

Art. 17. 1. Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy:

1) opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

W opracowanym dokumencie można wyróżnić trzy zasadnicze części: **wprowadzającą**, w której zawarto informacje na temat uwarunkowań prawnych tworzenia strategii; **analityczno-diagnostyczną**, która zawiera diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej w gminie i identyfikuje problemy społeczne, oraz **programową**, przedstawiającą założenia polityki społecznej gminy na najbliższe lata, ujęte w formie wizji, misji, celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań.

W części programowej zostały wskazane podmioty realizujące strategię i współdziałające w jej realizacji, źródła finansowania przyjętych założeń, określony został także czas realizacji wyznaczonych działań. W celu określenia postępów w realizacji założeń programowych wyznaczone zostały **wskaźniki monitorowania realizacji celów strategii**, uwzględniające wartości z ostatniego roku objętego analizą danych i oczekiwane wartości docelowe w roku kończącym zaplanowany okres programowania opracowanej strategii. Część programowa zawiera także ramy finansowe, prognozę zmian oraz informacje na temat sposobu wdrażania, prowadzenia monitoringu oraz ewaluacji strategii.

Na potrzeby opracowania niniejszego dokumentu przeprowadzono badania ankietowe dotyczące **sytuacji społecznej w gminie, problemu równości szans kobiet i mężczyzn oraz sytuacji dziecka.**

Respondentami ankiety odnoszącej się do sytuacji społecznej byli mieszkańcy gminy oraz osoby mające wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej. W sumie do analizy przedłożono 22 anonimowo wypełnione arkusze. Wśród ankietowanych było 82% kobiet i 18% mężczyzn. Dominujące grupy respondentów stanowiły osoby w przedziale wiekowym 36-45 lat (44%) i 46-55 lat (23%). Mniejszy odsetek spośród respondentów stanowiły grupy osób w wieku 26-35 lat (14%) i 56-65 lat (9%) oraz osoby w wieku 20-25 lat i osoby powyżej 65 lat (po 5%). W badaniu nie wzięły udziału osoby poniżej 20. roku życia. Jeśli chodzi o poziom wykształcenia uczestników badania, to 82% spośród nich zadeklarowało posiadanie wykształcenia wyższego. Kolejną grupę stanowiły osoby legitymujące się wykształceniem średnim (14%), natomiast 4% respondentów nie określiło poziomu wykształcenia.

Biorąc pod uwagę czas zamieszkiwania w gminie, to 64% wszystkich respondentów mieszka na terenie gminy Siennica od urodzenia, a 32% uczestników badania zamieszkuje w gminie od 7 do 48 lat, natomiast 4% ankietowanych nie określiło czasu przebywania na terenie gminy. Można zatem domniemywać, iż ankietowani mają ugruntowane i przemyślane opinie na temat niekorzystnych zjawisk widocznych w gminie oraz problemów, jakie dotyczą jej mieszkańców. Profil respondentów ankiety prezentuje poniższa tabela.

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy społeczne w opinii mieszkańców”

liczba ankietowanych	pleć	grupa wiekowa	czas zamieszkiwania w gminie	wykształcenie
22	kobiety (82%)	20-25 lat (5%)	od urodzenia (64%)	średnie (14%)
		26-35 lat (14%)		
		36-45 lat (44%)		wyższe (82%)
	mężczyźni (18%)	46-55 lat (23%)	od 7 do 48 lat (32%)	brak deklaracji (4%)
		56-65 lat (9%)	brak deklaracji (4%)	
		pow. 65 lat (5%)		

W badaniu ankietowym, którego celem było poznanie opinii mieszkańców na temat problemu równości szans kobiet i mężczyzn oraz dyskryminacji ze względu na płeć, wykorzystano do analizy 21 arkuszy wypełnionych anonimowo ankiet.

Wśród respondentów było 81% kobiet i 14% mężczyzn, natomiast 5% uczestników badania nie zadeklarowało swojej przynależności płciowej. Najliczniej wśród respondentów reprezentowane były grupy osób w wieku 36-45 lat (41%) oraz 46-55 lat (29%). Mniej licznie reprezentowane były grupy osób w wieku 26-35 lat i 56-65 lat (po 10%) oraz 20-25 lat i powyżej 65 lat (po 5%). Osoby poniżej 20. roku życia nie wzięły udziału w tym badaniu. Profil respondentów prezentuje poniższa tabela.

Tabela 2. Profil respondentów ankiety „Równość szans kobiet i mężczyzn”

liczba ankietowanych	płeć	grupa wiekowa	czas zamieszkiwania w gminie	wykształcenie
21	kobiety (81%)	20-25 lat (5%)	od urodzenia (62%)	średnie (14%)
		26-35 lat (10%)		
		36-45 lat (41%)	od 7 do 28 lat (29%)	wyższe (76%)
	mężczyźni (14%)	46-55 lat (29%)	brak deklaracji (9%)	brak deklaracji (10%)
		56-65 lat (10%)		
	brak deklaracji (5%)	pow. 65 lat (5%)		

Osobna ankieta, która pomogła w dokonaniu analizy sytuacji dziecka w środowisku szkolnym i rodzinnym, została rozesłana do placówek oświatowych. Analizę tę przeprowadzono na podstawie 6 ankiet wypełnionych przez dyrektorów i pedagogów z placówek systemu oświaty funkcjonujących na terenie gminy Siennica.

Przygotowana w oparciu o uzyskane informacje, materiały i opinie mieszkańców Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych wskazuje problemy, których rozwiązanie powinno stać się w najbliższym czasie przedmiotem szczególnej troski ze strony władz samorządowych i pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej.

I. UWARUNKOWANIA PRAWNE TWORZENIA STRATEGII

1. PODSTAWY PRAWNE

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Na jej treść i realizację mają wpływ następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 615 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2022 r. poz. 1205);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2021 r. poz. 1100 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 176 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 2021);
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1327 z późn. zm.);

- ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2022 r. poz. 1324 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 685);
- ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2022 r. poz. 1385);
- ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2020 r. poz. 1297);
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2022 r. poz. 1577);
- ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 r. poz. 1329);
- ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2021 r. poz. 1744);
- uchwała nr 105 Rady Ministrów z dnia 17 sierpnia 2021 r. w sprawie przyjęcia polityki publicznej pod nazwą Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030 (M.P. 2021 poz. 843);
- Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej (KPRES) – uchwała nr 11 Rady Ministrów z dnia 31 stycznia 2019 r. zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia programu pod nazwą „Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej” (M.P. 2019 poz. 2014).

Podczas realizacji strategii zajdzie również potrzeba odwołania się do innych aktów prawnych, m.in. z zakresu edukacji, kultury, ochrony zdrowia i budownictwa socjalnego.

2. PODSTAWY STRATEGICZNO-PROGRAMOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Siennica na lata 2022-2027 jest dokumentem zgodnym z dokumentami strategicznymi i programowymi, które tworzą warunki do podejmowania działań opartych na zasadzie pomocniczości państwa przy wykorzystaniu zasobów tkwiących w środowiskach lokalnych i aktywności środowisk zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym. W swej warstwie merytorycznej odnosi się do dokumentów, które funkcjonują

na poziomie europejskim, ogólnopolskim, regionalnym i lokalnym. Poniżej przedstawiono główne założenia programowe tych dokumentów.

2.1. DOKUMENTY EUROPEJSKIE I KRAJOWE

Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu

W ramach trzech priorytetów tematycznych strategii, której założeniem jest stworzenie większej liczby miejsc pracy i podniesienie standardu życia, przygotowano siedem projektów przewodnich: „Unia innowacji”; „Młodzież w drodze”; „Europejska agenda cyfrowa”; „Europa efektywnie korzystająca z zasobów”; „Polityka przemysłowa w erze globalizacji”; „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia”; „Europejski program walki z ubóstwem”.

28 kwietnia 2020 r. Rada Ministrów RP przyjęła „Krajowy Program Reform na rzecz realizacji strategii Europa 2020. Aktualizacja 2020/2021”. Już na starcie prac nad KPR oczekiwano uwzględnienia w KPR działań na rzecz priorytetów nowej strategii dla UE, zaprezentowanej w komunikacie KE pn. „Europejski Zielony Ład” z 11 grudnia 2019 r. oraz w dokumencie otwierającym nowy cykl Semestru, tj. „Rocznej Strategii Zrównoważonego Wzrostu Gospodarczego na 2020 rok” z 17 grudnia 2019 r. W związku z wybuchem pandemii COVID-19 w 2020 r. na ostatnim etapie prac dokument uzupełniono o odrębny rozdział poświęcony przedstawieniu działań mających na celu bezpośrednią walkę z pandemią COVID-19 i przeciwdziałanie rozszerzającym się jej skutkom ekonomicznym, zawartych w ustawach składających się na tzw. „tarczę antykryzysową”.

W KPR znalazła się bardzo wstępna, ze względu na niemający precedensu dynamiczny charakter kryzysu gospodarczego wywołanego przez pandemię, ocena sytuacji i scenariusz makroekonomiczny na najbliższe miesiące. Jednocześnie w KPR zachowano dorobek wcześniejszych prac nad dokumentem, zastrzegając, że realizacja zaplanowanych działań będzie uzależniona od rozwoju sytuacji w Polsce i na świecie.

Nowe Wieloletnie Ramy Finansowe na lata 2021-2027

Na mocy Traktatu z Lizbony Wieloletnie Ramy Finansowe (WRF) zostały przekształcone z porozumienia międzyinstytucjonalnego w akt prawnie wiążący. WRF, przyjmowane na okres co najmniej pięciu lat, muszą gwarantować

dokonywanie wydatków Unii w sposób usystematyzowany i w granicach jej zasobów własnych oraz zawierają przepisy, z którymi musi być zgodny roczny budżet Unii, a tym samym stwarzają podwaliny pod dyscyplinę finansową.

2 maja 2018 r. Komisja Europejska przyjęła pierwszy projekt długofalowego budżetu UE, czyli wieloletnich ram finansowych 2021-2027. Aby odpowiedzieć na społeczno-gospodarcze skutki pandemii COVID-19, 27 maja 2020 r. zaproponowano zmieniony długofalowy budżet UE, wprowadzając nadzwyczajny instrument na rzecz odbudowy (Next Generation EU), który ma pomóc naprawić najpilniejsze szkody spowodowane pandemią i na nowo ożywić gospodarkę.

Podczas szczytu w Brukseli w dn. 17-21 lipca 2020 r. przywódcy państw członkowskich uzgodnili długofalowy budżet UE 2021-2027 opiewający na kwotę 1 074,3 mld EUR. Z budżetu wspierane będą m.in. inwestycje w transformację cyfrową i ekologiczną. Przywódcy uzgodnili też pakiet odbudowy o wartości 750 mld EUR, który pomoże UE poradzić sobie z kryzysem spowodowanym pandemią. Z kwoty tej 390 mld EUR zostanie wypłaconych w formie dotacji dla państw członkowskich, a 360 mld EUR – w formie pożyczek.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (PO WER)

W perspektywie finansowej 2014-2020 Europejski Fundusz Społeczny współfinansuje krajowy Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020 (PO WER), który został przyjęty uchwałą Rady Ministrów RP w dniu 8 stycznia 2014 roku. Program, który powstał w odpowiedzi na potrzeby reform w obszarach zatrudnienia, włączenia społecznego, edukacji, szkolnictwa wyższego, zdrowia i dobrego rządzenia, wspiera innowacje społeczne oraz współpracę ponadnarodową w wyżej wymienionych obszarach, a także wdrażanie w naszym kraju „Inicjatywy na rzecz zatrudnienia osób młodych”.

Komisja Europejska proponuje przeznaczenie dodatkowych środków w latach 2020-2022 na fundusze strukturalne w ramach programów perspektywy 2014-2020 na walkę ze skutkami kryzysu wywołanego przez pandemię COVID-19 oraz przygotowanie długookresowej transformacji w kierunku zielonej, cyfrowej, bardziej odpornej na zagrożenia Europy. Ta inicjatywa KE nazywana została w skrócie REACT-EU.

Polska popiera podejście polegające na wykorzystaniu obecnych programów polityki spójności jako narzędzia wspierania działań krótko- i średnioterminowych

za pośrednictwem REACT-UE, natomiast polityka spójności w latach 2021-2026 powinna realizować cele w dłuższej perspektywie czasowej.

Narodowa Strategia Integracji Społecznej (NSIS)

Narodowa Strategia Integracji Społecznej jest dokumentem, którego celem jest pomoc w procesie włączania się Polski w realizację drugiego z celów Strategii Lizbońskiej stawiającego na modernizację europejskiego modelu socjalnego, inwestowanie w ludzi oraz zwalczanie wykluczenia społecznego. Działania w tym zakresie mają przyczynić się do:

- dostosowania edukacji i szkolenia do wymogów życia i pracy w społeczeństwie opartym na wiedzy,
- rozwijania aktywnej polityki zatrudnienia przyczyniającej się do tworzenia większej liczby lepszych miejsc pracy,
- modernizacji systemu ochrony socjalnej, w tym systemów emerytalnych i ochrony zdrowia, m.in. w celu zapewnienia ich finansowej stabilności oraz odpowiedniej koordynacji z celami polityki edukacyjnej i polityki zatrudnienia,
- wspierania integracji społecznej, aby uniknąć pojawienia się trwale zmarginalizowanej klasy ludzi niezdolnych do funkcjonowania w społeczeństwie opartym na wiedzy.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 to podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r. Został uchwalony przez Radę Ministrów 17 września 2019 r. Rozwija postanowienia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) określone w filarze rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony.

W KSRR wskazuje się Obszary Strategicznej Interwencji istotne z punktu widzenia realizacji polityki regionalnej, które zostaną uwzględnione w krajowych i regionalnych strategiach rozwoju (m.in. poprzez wskazanie dedykowanych im działań). Są to dwa typy obszarów: miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze i obszary zagrożone trwałą marginalizacją. Oprócz tego KSRR wskazuje również wschodnią Polskę i Śląsk jako OSI wymagające ukierunkowanego wsparcia z poziomu kraju (Program Polska Wschodnia, Program dla Śląska). Jednocześnie na poziomie regionalnym samorząd województwa może wyznaczać swoje obszary strategicznej interwencji, takie m.in. jak obszary przemysłowe,

zdegradowane czy tzw. wewnętrzne peryferia, o ile będzie to wiązało się z zapewnieniem konkretnych instrumentów wsparcia lub mechanizmów uzgodnień.

Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2030

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2030 to dokument mający na celu przede wszystkim poprawę jakości życia obywateli. Ukazuje on główne tendencje, wyzwania i schematy rozwoju społeczno-gospodarczego kraju, a także kierunki zagospodarowania przestrzennego państwa. Powyższy dokument wyznaczył trzy strategiczne obszary, w których powinien odbywać się rozwój Polski:

- Obszar konkurencyjności i innowacyjności gospodarki:
 - Innowacyjność gospodarki i kreatywność indywidualna,
 - Polska Cyfrowa,
 - Kapitał ludzki,
 - Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko.
- Obszar równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski:
 - Rozwój regionalny,
 - Transport.
- Obszar efektywności i sprawności państwa:
 - Kapitał społeczny,
 - Sprawne państwo.

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030

Głównym celem SRKS jest wzrost jakości życia społecznego i kulturalnego Polaków. W dokumencie wyznaczono następujące trzy cele szczegółowe i priorytety:

Cel szczegółowy 1. Zwiększenie zaangażowania obywateli w życie publiczne:

1.1 Usprawnienie mechanizmów wspierania i współpracy instytucji publicznych z obywatelami,

1.2 Rozwój i wzmacnianie zorganizowanych form aktywności obywatelskiej.

Cel szczegółowy 2. Wzmacnianie roli kultury w budowaniu tożsamości i postaw obywatelskich:

2.1 Tworzenie warunków oraz budowanie kompetencji dla wzmacniania uczestnictwa w kulturze,

2.2 Ochrona dziedzictwa kulturowego oraz gromadzenie i zachowywanie dóbr kultury,

2.3 Digitalizacja, cyfrowa rekonstrukcja i udostępnianie dóbr kultury,

2.4 Umacnianie tożsamości i postaw obywatelskich przez kulturę,

2.5 Wzmocnienie promocji kultury polskiej za granicą.

Cel szczegółowy 3. Wzmocnienie rozwoju społeczno-gospodarczego kraju przez sektory kultury i kreatywne:

3.1 Wzrost udziału sektorów kreatywnych w rozwoju gospodarczym kraju,

3.2 Rozwój kompetencji zawodowych na potrzeby branż kreatywnych,

3.3 Wzmocnienie potencjału kreatywnego społeczeństwa.

2.2. DOKUMENTY REGIONALNE I LOKALNE

Program Regionalny: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027

Zgodnie z projektem Umowy Partnerstwa przygotowanej przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, z puli 173 mld euro z budżetu Unii Europejskiej na lata 2021-2027 (czyli ponad 750 mld zł), które ma otrzymać Polska, dla województwa mazowieckiego zarezerwowano 1,6 mld euro w ramach „**Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027**”. Środki te mają być rozdysponowane między słabiej rozwinięty obszar mazowiecki regionalny (1,5 mld euro) oraz lepiej rozwinięty obszar warszawski stołeczny (wstępnie planowana kwota wyniesie 111,5 mln euro).

Program regionalny wspierać będzie realizację **celów polityki spójności**, do których należą: Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa, Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa, Lepiej połączona Europa, Europa o silniejszym wymiarze społecznym oraz Europa bliżej obywateli.

Oprócz środków z programu regionalnego, Mazowsze otrzyma możliwość korzystania z pomocy z Funduszu Odbudowy oraz programów krajowych z zakresu m.in. infrastruktury i środowiska, badań i wsparcia innowacyjności, rozwoju cyfrowego, rozwoju kapitału ludzkiego, pomocy najbardziej potrzebującym mieszkańcom oraz programu skierowanego do Polski Wschodniej. Pomoc skierowana zostanie m.in. na obszar ochrony zdrowia, w tym programy profilaktyczne, diagnostykę i rehabilitację pacjentów, nie zabraknie też dofinansowania rozwoju rynku pracy, działań edukacyjnych oraz sprzyjających włączeniu społecznemu mieszkańców.

Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku „Innowacyjne Mazowsze”

Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku „Innowacyjne Mazowsze” jest dokumentem, który stanowi odpowiedź na wyzwania, którym musi sprostać województwo, aby podnieść jakość życia, ograniczyć wykluczenie społeczne i bezrobocie, realizować politykę spójności terytorialnej oraz politykę inteligentnego i zrównoważonego rozwoju. Na podstawie diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej w województwie i jego potencjału nakreślono scenariusze rozwoju województwa oraz wyznaczono cele rozwojowe. Za priorytetowy cel strategiczny przyjęto „Rozwój produkcji ukierunkowanej na eksport w przemyśle zaawansowanych i średniozaawansowanych technologii oraz w przemyśle i przetwórstwie rolno-spożywczym”. Oprócz niego w dokumencie sformułowano trzy inne cele strategiczne:

1. wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój działalności gospodarczej oraz transfer i wykorzystanie nowych technologii,
2. poprawa dostępności i spójności terytorialnej regionu oraz kształtowanie ładu przestrzennego,
3. poprawa jakości życia oraz wykorzystanie kapitału ludzkiego i społecznego do tworzenia nowoczesnej gospodarki.

Strategia Polityki Społecznej Województwa Mazowieckiego na lata 2021-2030

Misją samorządu Województwa Mazowieckiego w zakresie polityki społecznej – wyznaczoną w dokumencie – jest dążenie do wzmocnienia kapitału ludzkiego, społecznego i kulturowego na Mazowszu oraz zapewnienie większej spójności społecznej przez rozwój inwestycji społecznych. Strategia Polityki Społecznej Województwa Mazowieckiego na lata 2021–2030 jest jednym z narzędzi realizacji tej misji i skupia się na celu głównym – wzmocnieniu kapitału ludzkiego, społecznego i kulturowego, zwiększaniu spójności społecznej przez inwestycje społeczne oraz na trzech celach szczegółowych:

1. Zapobieganie pogłębianiu się problemów społecznych poprzez wdrażanie programów i projektów na rzecz ogółu mieszkańców i wybranych grup (w tym mniejszości narodowych i etnicznych) oraz sprawne realizowanie polityki społecznej na Mazowszu.

2. Deinstytucjonalizacja i rozwój spersonalizowanych, zintegrowanych usług społecznych, w tym o charakterze środowiskowym.
3. Inwestycje w służby społeczne oraz zawody pomocowe. Poprawa wizerunku pomocy społecznej.

Wizja społeczna określona w dokumencie jest następująca: „Mazowsze będzie obszarem, którego mieszkańcy cieszą się wysoką jakością życia oraz aktywnie uczestniczą w życiu gospodarczym, społecznym i kulturalnym. W razie trudnej sytuacji życiowej mogą zaś uzyskać niezbędną pomoc i wsparcie”.

Zaplanowane w Strategii Polityki Społecznej działania mają zapobiegać nasilaniu się negatywnych zjawisk społecznych oraz zapewnić mieszkańcom Mazowsza lepszy dostęp do wsparcia i pomocy społecznej oraz nowoczesnych usług społecznych. Podmiotem koordynującym wdrożenie Strategii jest Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej. Założenia Strategii będą wprowadzane w życie przez organy i jednostki organizacyjne Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w Warszawie, we współpracy z interesariuszami – organizacjami pozarządowymi i podmiotami ekonomii społecznej.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Mińskiego na lata 2017-2022

Na potrzeby Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Mińskiego na lata 2017-2022 została sformułowana misja: „Powiat Miński wspiera i umacnia rodzinę oraz tworzy system rozwoju przeciwdziałającego wykluczeniu społecznemu mieszkańców”. Przeprowadzona diagnoza i analiza problemów społecznych występujących na terenie powiatu stała się podstawą do określenia sześciu podstawowych celów prowadzących do rozwiązania tych problemów i realizowania misji:

1. Wsparcie rodziny oraz rozwój systemu opieki nad rodziną i dzieckiem.
2. Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego.
3. Ograniczenie zjawiska bezrobocia.
4. Promowanie właściwych postaw społecznych, ważnych dla przeciwdziałania zjawisku alkoholizmu i przemocy w rodzinie.
5. Wsparcie osób niepełnosprawnych, starszych oraz niezaradnych życiowo.
6. Wzmacnianie systemu sprzyjającego rozwojowi młodego pokolenia w rodzinie i środowiskach pozarodzinnych.

II. DIAGNOZA SPOŁECZNA

1. CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Siennica to gmina wiejska położona we wschodniej części województwa mazowieckiego, w obrębie południowo-zachodniej części powiatu mińskiego. Zajmuje obszar 110,73 km², co stanowi 9,5% powierzchni powiatu, i jest jedną z trzynastu powiatowych jednostek terytorialnych. Obszar gminy graniczy: od północy z gminą Mińsk Mazowiecki, od wschodu z gminami Cegłów i Latowicz, od południa z gminami powiatu garwolińskiego – Parysów i Pilawa, zaś od zachodu z gminą Kołbiel w powiecie otwockim.

W granicach gminy położonych jest 40 sołectw: Bestwiny, Borówek, Budy Łękawickie, Boża Wola, Chełst, Dąbrowa, Dzielnik, Drożdżówka, Dłużew, Gągolina, Grzebowilk, Julianów, Kąty, Kulki-Ptaki, Kośminy, Krzywica, Lasomin, Łękawica, Majdan, Nowodwór, Nowodzielnik, Nowa Pogorzela, Nowe Zalesie, Nowy Zglechów, Nowy Starogród, Pogorzela, Siennica I, Siennica II, Siennica III, Siodło, Starogród, Swoboda, Strugi Krzywickie, Świętochy, Wojciechówka, Wólka Dłużewska, Zalesie, Zglechów, Żaków i Żakówek.

Na terenie gminy działa 30 organizacji pozarządowych, które zajmują się m.in. promowaniem regionu, krzewieniem kultury i sportu oraz integracją środowisk lokalnych. Gmina Siennica, pragnąc mieć wpływ na rozwój i promocję gminy, bierze udział w pracach i działaniach związków ponadgminnych, m.in. uczestniczy w Stowarzyszeniu Lokalna Grupa Działania Ziemi Mińskiej oraz Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej.

2. ATUTY I CZYNNIKI OGRANICZAJĄCE ROZWÓJ

W przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania badaniu ankietowym zadano mieszkańcom gminy Siennica pytania pozwalające uzyskać opinie na temat atutów gminy, czynników, które ograniczają jej możliwości rozwojowe, a także działań, jakie należy podjąć, by uczynić ją bardziej przyjazną dla mieszkańców.

Wskazując atuty gminy, respondenci najczęściej wymieniali dogodne położenie geograficzne i komunikacyjne (w pobliżu Mińska Mazowieckiego i Warszawy) oraz sprzyjające rozwojowi turystyki walory przyrodnicze, krajobrazowe i historyczne. Duże znaczenie badani przywiązywali do dobrze rozwiniętej komunikacji oraz inwestycji w infrastrukturę sportowo-rekreacyjną i kulturalną.

Ankietowani wspomnieli też o bogatej historii gminy, dużej liczbie terenów zielonych, poczuciu bezpieczeństwa oraz walorach ekologicznych.

Wśród wypowiedzi mieszkańców na temat słabych stron gminy najczęściej pojawiała się kwestia ograniczeń finansowych na rozwój i inwestycje oraz nieefektywne pozyskiwanie dotacji unijnych. Za równie dotkliwy problem ankietowani uznali niewystarczająco rozbudowaną infrastrukturę gminną. W tym kontekście najczęściej wspomniano o konieczności dalszego rozwoju sieci kanalizacyjnej i gazowej oraz modernizacji dróg. Według niektórych badanych problem stanowi także brak dużych firm oraz zakładów przemysłowych i wynikająca z tego niedostateczna liczba miejsc pracy na lokalnym rynku. Ankietowani wspomnieli też o niewystarczającej liczbie połączeń komunikacyjnych oraz niewielkim zaangażowaniu mieszkańców w sprawy gminy.

Uczestnicy badania wskazywali również działania, jakie należy podjąć, aby gminę uczynić bardziej przyjazną dla mieszkańców. Za najważniejsze uznano zwiększenie nakładów na inwestycje w infrastrukturę gminną (rozbudowa sieci kanalizacyjnej i gazowej, modernizacja dróg, budowa oczyszczalni ścieków, wytyczanie ścieżek rowerowych). Do istotnych kwestii respondenci zaliczyli też utworzenie żłobka, poprawę dostępu do usług medycznych, rozszerzenie bazy rekreacyjno-sportowej oraz oferty kulturalnej. Wśród niezbędnych do realizacji działań wymieniono rozwój budownictwa mieszkaniowego oraz poprawę dostępności komunikacyjnej w obrębie gminy. Wspomniano także o zwiększeniu nakładów na promocję turystyki oraz o rozbudowie bazy noclegowej i gastronomicznej.

3. DEMOGRAFIA

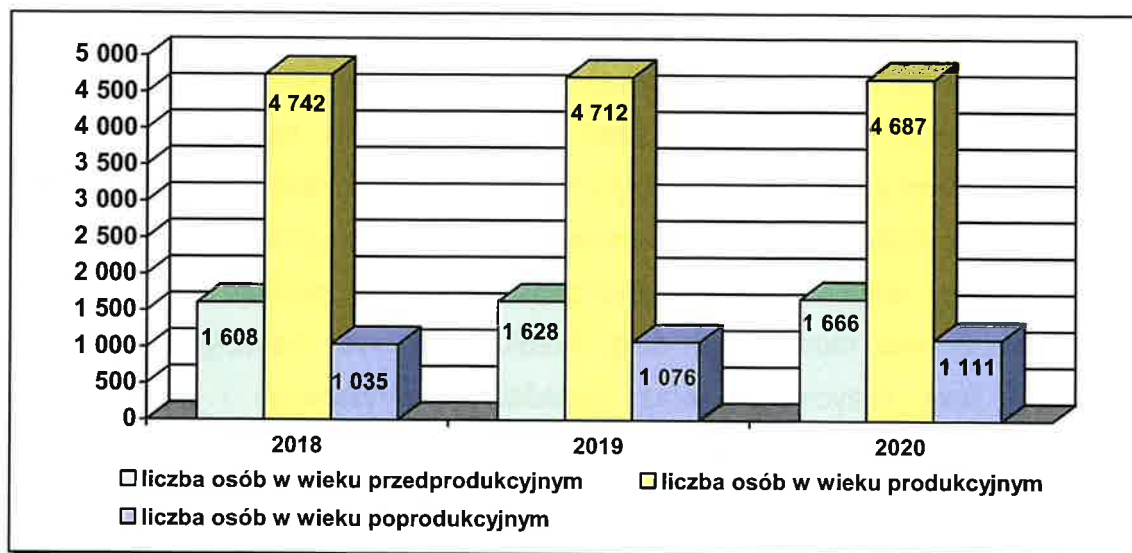
Na koniec 2020 r. gmina liczyła 7 464 osoby, wśród których były 3 742 kobiety, które stanowiły 50,13% ogółu ludności. Gęstość zaludnienia wynosiła w przybliżeniu 67 osób na km². Szczegółowe dane dotyczące sytuacji demograficznej gminy przedstawiają poniższe tabele i wykresy.

Tabela 3. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	1 608	1 628	1 666
liczba osób w wieku produkcyjnym	4 742	4 712	4 687
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	1 035	1 076	1 111
ogółem	7 385	7 416	7 464

Dane Urzędu Gminy w Siennicy.

Wykres 1. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2018-2020

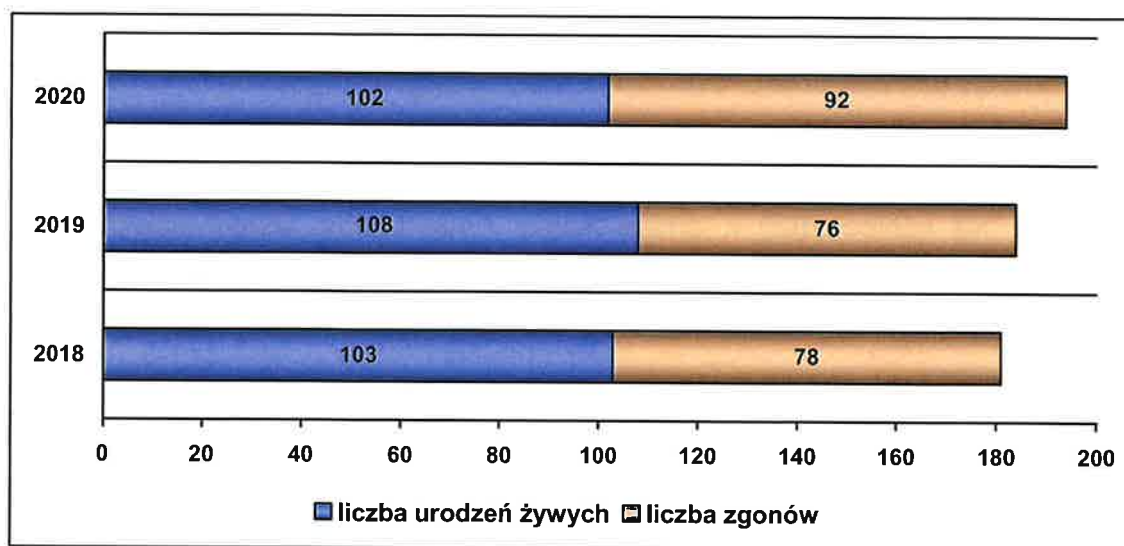
Dane Urzędu Gminy w Siennicy.

Tabela 4. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba urodzeń żywych	103	108	102
liczba zgonów	78	76	92
przyrost naturalny	+25	+32	+10

Dane Urzędu Gminy w Siennicy.

Wykres 2. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2018-2020

Dane Urzędu Gminy w Siennicy.

Tabela 5. Ruch migracyjny ludności w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba zameldowanych osób spoza gminy	75	114	86
w tym z zagranicy	0	0	0
liczba osób wymeldowanych poza gminę	80	82	57
w tym za granicę	0	2	0
saldo migracji ogółem	-5	+32	+29

Dane Urzędu Głównego Urzędu Statystycznego.

Analizując dane demograficzne, można stwierdzić, iż w latach 2018-2020 ogólna liczba mieszkańców gminy stale rosła. Jeśli chodzi o poszczególne grupy wiekowe, to warto zauważyć, że w rozpatrywanym okresie zarówno liczba dzieci i młodzieży, jak i liczba starszych mieszkańców gminy zwiększała się systematycznie, natomiast liczba osób w wieku produkcyjnym z roku na rok malała. W latach 2018-2020 w każdym kolejnym roku analizy liczba urodzeń była wyższa niż liczba zgonów, przyrost naturalny był więc wyrażony liczbą dodatnią.

Saldo migracji ludności gminy w rozpatrywanym okresie ulegało wahaniom i było w 2018 r. ujemne, zaś w latach 2019-2020 dodatnie.

4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Poziom rozwoju infrastruktury technicznej w gminie Siennica jest zróżnicowany. Bardzo dobrze rozwinięta jest sieć wodociągowa o długości 152,78 km. Dwa ujęcia zlokalizowane w miejscowościach Nowy Zglechów i Siennica zaopatrują w wodę wszystkich mieszkańców. Dalszego rozwoju i nakładów inwestycyjnych wymaga sieć kanalizacyjna o długości 25,72 km, z której korzysta ponad 26% mieszkańców oraz najslabiej rozwinięta sieć gazowa, do której dostęp posiada nieco ponad 3% ludności gminy. W miejscowości Siennica funkcjonuje mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków komunalnych. Poniżej zawarto szczegółowe dane na temat istniejącej infrastruktury technicznej.

Tabela 6. Infrastruktura techniczna w gminie w 2020 r.

sieć wodociągowa	
długość czynnej sieci wodociągowej (w km)	152,78
liczba ludności korzystającej z sieci wodociągowej	7 398
sieć kanalizacyjna	
długość czynnej sieci kanalizacyjnej (w km)	25,72

liczba ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej	1 966
oczyszczalnie ścieków	
liczba oczyszczalni ścieków	1
liczba ludności obsługiwanej przez oczyszczalnie ścieków	1 966
sieć gazowa	
długość czynnej sieci gazowej (w km)	22.98
liczba gospodarstw domowych korzystających z sieci gazowej	243
sieć drogowa	
długość dróg publicznych w gminie ogółem (w km)	125,7
w tym długość dróg gminnych (w km)	77,6

Dane Urzędu Gminy w Siennicy i Głównego Urzędu Statystycznego.

W uzupełnieniu powyższych danych warto wymienić najważniejsze spośród inwestycji realizowanych w gminie w latach 2018-2020:

Tabela 7. Najważniejsze inwestycje zrealizowane w gminie w latach 2018-2020

inwestycje w 2018 r.
<ul style="list-style-type: none"> • Rozbudowa kanalizacji w gminie Siennica; • Budowa drogi gminnej w miejscowości Majdan; • Budowa ulicy Krótkiej w miejscowości Siennica; • Przebudowa ulicy Środkowej w miejscowości Siennica.
inwestycje w 2019 r.
<ul style="list-style-type: none"> • Rozbudowa kanalizacji w gminie Siennica; • Utwardzanie działek oraz budowa parkingu i drogi dojazdowej do cmentarza komunalnego; • Termomodernizacja Gminnego Przedszkola w miejscowości Siennica; • Modernizacja drogi gminnej w miejscowości Strugi Krzywickie; • Przebudowa ulic Konopnickiej i Sosnowej w miejscowości Siennica.
inwestycje w 2020 r.
<ul style="list-style-type: none"> • Rozbudowa kanalizacji w gminie Siennica; • Modernizacja świetlicy wiejskiej w miejscowości Nowy Zglechów; • Przebudowa drogi gminnej – ul. Bankowa w miejscowości Siennica; • Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Nowy Zglechów; • Remont rzeźby dachowej i pokrycia dachowego zabytkowego budynku w Siennicy; • Budowa wielofunkcyjnego boiska przy Publicznej Szkole Podstawowej im. Zawiszy Czarnego w miejscowości Żaków.

Dane Urzędu Gminy w Siennicy.

Warto dodać, że w ramach działań proekologicznych gmina Siennica realizuje wiele inwestycji i działań związanych z ochroną środowiska oraz edukacją ekologiczną. Zakres prowadzonych inwestycji obejmuje kompleksowe działania w dziedzinie gospodarki wodno-ściekowej, odpadami, termomodernizacji budynków

oraz promocji przedsięwzięć ekologicznych, m.in. w 2020 r. dofinansowano budowę 15 przydomowych oczyszczalni ścieków.

5. KOMUNIKACJA I TRANSPORT

Gmina Siennica posiada korzystny układ dróg komunikacji kołowej, odpowiadający strukturze zagospodarowania przestrzennego wewnątrz gminy i jej powiązaniom zewnętrznym. Przez jej teren przebiega droga wojewódzka nr 802 relacji Mińsk Mazowiecki – Siennica – Latowicz – Seroczyn, zapewniająca powiązania komunikacyjne gminy z Warszawą i Mińskiem Mazowieckim. Długość dróg publicznych w gminie wynosi ogółem 125,7 km (w tym drogi gminne 77,6 km). W bliskiej odległości od zachodniej granicy gminy przebiega ważny szlak komunikacyjny – droga krajowa nr 50 (Ciechanów – Płońsk – Sochaczew – Grójec – Mińsk Mazowiecki – Ostrów Mazowiecka).

Przez teren gminy biegnie jednotorowa linia kolejowa relacji Pilawa – Krusze obsługująca głównie ruch towarowy. Najbliższa stacja kolejowa obsługująca ruch pasażerski zlokalizowana jest w Mińsku Mazowieckim.

Zadania związane z wykonywaniem zbiorowego transportu publicznego wewnątrz gminy oraz realizacją przewozów regionalnych i krajowych świadczy prywatny przewoźnik – Rapit Latowicz Piotr Radzio, natomiast regularne socjalne przewozy osób wykonuje firma Usługi Przewozowe Piotr Pieńkowski.

Gmina Siennica położona jest w odległości ok. 58 km od miasta stołecznego – Warszawy (siedziby władz administracji państwowej i samorządowej województwa mazowieckiego), ok. 10 km od Mińska Mazowieckiego (siedziby władz powiatu mińskiego), ok. 30 km od Otwocka i ok. 60 km od Siedlec.

6. GOSPODARKA

Gmina Siennica jest gminą o charakterze rolniczym, w 2020 r. na jej obszarze funkcjonowały ok. 2 184 gospodarstwa rolne. Na terenie gminy nie działają duże podmioty gospodarcze czy przemysłowe. Poza dominującym sektorem niewielkich indywidualnych gospodarstw rolnych (ok. 5,7 ha) gmina rozwija też funkcje handlowo-usługowe, a ze względu na walory przyrodniczo-krajobrazowe oraz ciekawe walory kulturowe także funkcje turystyczno-rekreacyjne, natomiast północna część gminy to obszar intensywnego rozwoju budownictwa mieszkaniowego. Użytki

rolne zajmują ponad 77% powierzchni gminy, zaś lasy stanowią blisko 16% jej terenu. Poniższe tabele przedstawiają strukturę gruntów w gminie.

Tabela 8. Użytki rolne, lasy i grunty leśne

powierzchnia gminy ogółem (w ha)	11 073
powierzchnia użytków rolnych ogółem (w ha)	8 578,22
w tym powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach indywidualnych	19,242
powierzchnia lasów i gruntów leśnych (w ha)	1 761,47
powierzchnia pozostałych gruntów i nieużytków	104,002

Dane Urzędu Gminy w Siennicy.

Tabela 9. Gospodarstwa rolne

liczba gospodarstw rolnych na terenie gminy	2 184
średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego (ha)	5,69

Dane Urzędu Gminy w Siennicy.

Na obszarze gminy przeważają gleby średniej i niskiej jakości – głównie pseudobielicowe, brunatne właściwe i brunatne wyługowane kwaśne oraz murszowomineralne, mułowo-torfowe i torfowe kompleksu żytniego bardzo dobrego i dobrego. W ogólnej powierzchni gruntów ornych znaczący udział stanowią gleby IV, V i VI klasy bonitacyjnej, natomiast gleby klasy III zajmują znacznie mniejsze obszary. Jakość i struktura gleb wpływają na rodzaj produkcji rolnej – w gminie Siennica wiodącą rolę odgrywa uprawa zbóż (żyta, owsa, mieszanek zbożowych, pszenicy) i ziemniaków oraz hodowla bydła i trzody chlewnej.

Na obszarze gminy występują złoża surowców naturalnych – piasków budowlanych, żwirów oraz surowców ilastych ceramiki budowlanej.

Według danych statystycznych GUS-u na koniec 2020 r. w gminie funkcjonowało 410 podmiotów gospodarczych prowadzonych przez osoby fizyczne.

Najwięcej podmiotów gospodarczych w gminie prowadziło działalność w sferze handlu hurtowego i detalicznego oraz napraw pojazdów samochodowych. Kolejnymi sferami widocznie wyróżniającymi się były budownictwo, przetwórstwo przemysłowe, a także działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.

7. ZASOBY I DODATKI MIESZKANIOWE

W 2020 r. gmina Siennica posiadała w swoich zasobach 5 mieszkań komunalnych o łącznej powierzchni 278,87 m², w których zamieszkiwało 7 osób.

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania komunalnego wynosiła 55,77 m², a przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania komunalnego przypadająca na jedną osobę liczyła 39,84 m². Jeśli chodzi o mieszkania socjalne, to w 2020 r. gmina dysponowała 4 takimi lokalami o łącznej powierzchni 117,20 m², zamieszkiwało w nich 5 osób. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania socjalnego wynosiła 29,30 m², natomiast przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania komunalnego przypadająca na jedną osobę liczyła 23,44 m². Dane szczegółowe dotyczące sytuacji mieszkaniowej w gminie Siennica w latach 2018-2020 zawiera poniższa tabela.

Tabela 10. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba mieszkań komunalnych	5	5	5
łączna powierzchnia użytkowa mieszkań komunalnych (w m ²)	278,87	278,87	278,87
liczba osób mieszkających w mieszkaniach komunalnych	11	10	7
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania komunalnego (w m ²)	55,77	55,77	55,77
przeciętna pow. użytkowa mieszkania komunalnego na 1 osobę (w m ²)	25,35	27,89	39,84
liczba mieszkań socjalnych	4	4	4
łączna powierzchnia użytkowa mieszkań socjalnych (w m ²)	117,20	117,20	117,20
liczba osób mieszkających w mieszkaniach socjalnych	4	4	5
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania socjalnego (w m ²)	29,30	29,30	29,30
przeciętna pow. użytkowa mieszkania socjalnego na 1 osobę (w m ²)	29,30	29,30	23,44

Dane Urzędu Gminy w Siennicy.

Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, świadczona jest pomoc pieniężna zwana dodatkiem mieszkaniowym, a tej formy wsparcia udziela Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. W latach 2018-2020 dodatków mieszkaniowych w gminie Siennica nie przyznawano.

8. EDUKACJA I KULTURA

W roku szkolnym 2020/2021 w gminie funkcjonowała 1 placówka opieki nad dziećmi do lat 3 (niepubliczny klub dziecięcy) oraz 14 placówek systemu oświaty: w tym: 8 placówek wychowania przedszkolnego (3 przedszkola i 5 oddziałów

przedszkolnych w szkołach), 5 szkół podstawowych i 1 szkoła ponadpodstawowa. Dane na temat placówek opieki nad dziećmi do lat 3, przedszkoli i szkół w gminie oraz podopiecznych i nauczycieli w nich zatrudnionych zawierają tabele zamieszczone poniżej.

Tabela 11. Opieka nad dziećmi do lat 3 w gminie w roku szkolnym 2020/2021

typ placówki	liczba placówek	liczba dzieci objętych opieką	liczba opiekunów
żłobek lub klub dziecięcy	1	6	2
w tym prowadzone przez gminę	–	–	–
w tym prowadzone przez inne podmioty	1	6	2

Dane Urzędu Gminy w Siennicy.

Tabela 12. Placówki wychowania przedszkolnego w gminie w roku szkolnym 2020/2021

typ placówki	liczba placówek	liczba dzieci, uczniów	liczba nauczycieli
placówki wychowania przedszkolnego	8	388	28
w tym przedszkola	3	208	15
w tym oddziały przedszkolne w szkołach	5	180	13

Dane Urzędu Gminy w Siennicy.

Tabela 13. Placówki oświatowe w gminie w roku szkolnym 2020/2021

typ placówki	liczba placówek	liczba dzieci, uczniów	liczba nauczycieli
szkoły podstawowe	5	732	166
szkoły ponadpodstawowe	1	126	27

Dane Urzędu Gminy w Siennicy.

Tabela 14. Wykaz placówek opieki nad dziećmi do lat 3 oraz placówek systemu oświaty działających w gminie w roku szkolnym 2020/2021

lp.	nazwa placówki	adres placówki
1.	Klub Dziecięcy „Akademia smyka”	ul. Ogrodowa 2, 05-332 Siennica
2.	Przedszkole Niepubliczne „Akademia smyka”	
3.	Gminne Przedszkole w Siennicy	ul. Latowicka 15, 05-332 Siennica
4.	Niepubliczne Przedszkole „Chatka Puchatka”	ul. Mińska 32A, 05-332 Siennica
5.	Publiczna Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza w Siennicy (Szkoła Podstawowa, Oddział Przedszkolny)	ul. Latowicka 16, 05-332 Siennica
6.	Publiczna Szkoła Podstawowa im. Edwarda Szymańskiego w Grzebowilku	Grzebowilk, ul. Mazowiecka 37, 05-332 Siennica

	(Szkoła Podstawowa, Oddział Przedszkolny)	
7.	Publiczna Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Starogrodzie (Szkoła Podstawowa, Oddział Przedszkolny)	Starogród 9B, 05-332 Siennica
8.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Nowej Pogorzeli (Szkoła Podstawowa, Oddział Przedszkolny)	Nowa Pogorzela, ul. Pałacowa 17, 05-332 Siennica
9.	Zespół Szkół im. Zawiszy Czarnego w Żakowie (Szkoła Podstawowa, Oddział Przedszkolny)	Żaków 48A, 05-332 Siennica
10.	Zespół Szkół w Siennicy (Liceum Ogólnokształcące, Technikum)	ul. Mińska 38, 05-332 Siennica

Dane Urzędu Gminy w Siennicy.

Działalność kulturalną w gminie prowadzi Gminna Biblioteka Publiczna w Siennicy oraz jej filia w Grzebowilku. Główną funkcją placówki jest gromadzenie, opracowanie, przechowywanie, udostępnianie i ochrona materiałów bibliotecznych oraz zaspokajanie i rozbudzanie potrzeb czytelniczych społeczności lokalnej. Biblioteka inicjuje także przedsięwzięcia służące promocji kultury, książki i czytelnictwa oraz liczne wydarzenia kulturalno-oświatowe, m.in. lekcje biblioteczne, konkursy literackie, wystawy, prelekcje oraz spotkania autorskie. Gminna Biblioteka Publiczna zajmuje się także propagowaniem kultury, organizowaniem imprez gminnych, promocją amatorskiego ruchu artystycznego, a także przyczynia się do poszerzenia zainteresowań mieszkańców kulturą, sztuką i tradycjami. Pod jej patronatem działa Międzypokoleniowy Chór Kameralny „Kanon”, Baza Inicjatyw Społecznych (BIS) oraz sekcje – plastyczna, historyczna, teatralna.

Biblioteka uczestniczy także w wielu kampaniach i projektach, m.in. „Mała książka – wielki człowiek”, „Zaopiekuj się pamięcią”, „Dział dziecięcy w siennickiej bibliotece – komfort i bezpieczeństwo”, „Zabytki regionu w obiektywie wolontariuszy”.

Placówka ściśle współpracuje z innymi bibliotekami, instytucjami upowszechniania kultury, organizacjami oraz szkołami na terenie gminy. W 2020 r. Gminną Bibliotekę Publiczną w Siennicy wraz z filią odwiedziło 8 413 osób, a jej księgozbiór na koniec 2020 r. liczył 20 603 woluminy.

Bardzo ważną instytucją o ponadlokalnym znaczeniu jest Siennickie Muzeum Szkolne zlokalizowane w murach Zespołu Szkół im. H. i K. Gnoińskich w Siennicy. To wyjątkowa placówka oświatowo-folklorystyczna, posiadająca jedne z najbogatszych tego typu zbiorów na Mazowszu. Tworzą go setki unikatowych eksponatów z zakresu lokalnej historii, siennickich tradycji kształcenia i wychowania, walki o polskość i niepodległość, a także kultury materialnej regionu.

Na terenie gminy Siennica ukazuje się „Sienniczka” – czasopismo przygotowywane i wydawane przez Gminną Bibliotekę Publiczną w Siennicy. Magazyn promuje imprezy kulturalne, sportowe i rekreacyjne oraz informuje lokalną społeczność o bieżących wydarzeniach, działaniach władz samorządowych i realizowanych projektach. Gmina Siennica, jej historia, mieszkańcy i zabytki, jest także tematem wielu wydawnictw i publikacji, m.in.: „Siennica i okolice”, „Siennica w Europie”, „Siennica – gmina i miejscowość wczoraj i dziś”, „Sienniczanie w Bitwie Warszawskiej”, „Nasi bohaterzy 1920 roku”.

Warto dodać, że w gminie prężnie działa 5 kół gospodyń wiejskich, które zajmują się m.in. kultywowaniem i promowaniem tradycji ludowych oraz udziałem w imprezach promujących regionalną kulturę.

Na terenie gminy corocznie organizowane są imprezy okolicznościowe, m.in.: dożynki gminno-parafialne – „Kłosa Kultury”, Siennickie Spotkania Plenerowe, Dzień Sołtysa, a także imprezy kulturalno-sportowe, festyny rodzinne, koncerty, jak również uroczystości z okazji świąt państwowych.

Tabela 15. Placówki kultury w gminie w 2020 r.

typ placówki	liczba placówek	liczba osób objętych ofertą	liczba pracowników
ośrodki kultury	–	–	–
świetlice	2	250	8
biblioteki i filie	2	brak danych	4
muzea, skanseny	2	brak danych	brak danych

Dane Urzędu Gminy w Siennicy.

Tabela 16. Wykaz placówek kultury w 2020 r.

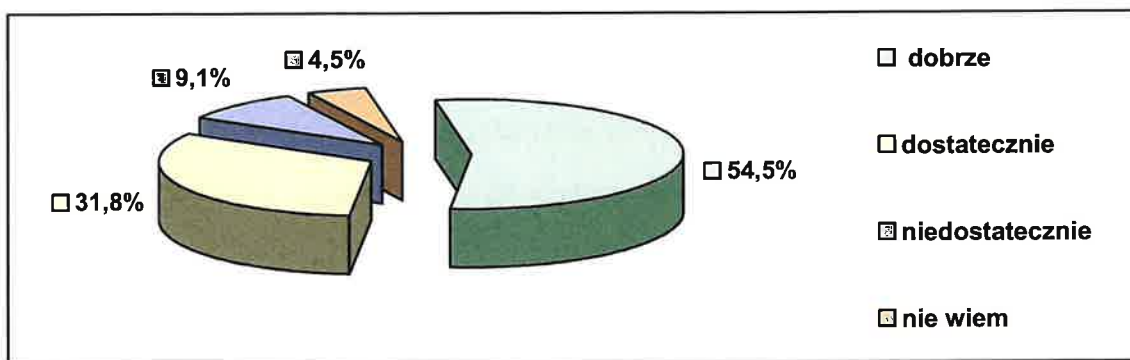
lp.	nazwa placówki	adres placówki
1.	Gminna Biblioteka Publiczna w Siennicy	ul. Mińska 33, 05-332 Siennica
2.	Filia Gminnej Biblioteki Publicznej w Grzebowilku	Grzebowilk, ul. Mazowiecka 37, 05-332 Siennica
3.	Muzeum Szkolne – Izba Pamiątek Siennickich Szkół w Zespole Szkół im. Hipolity i Kazimierza Gnoińskich w Siennicy	ul. Mińska 38, 05-332 Siennica
4.	Sala Tradycji i Historii OSP w Siennicy	ul. Strażacka 1, 05-332 Siennica
5.	Świetlica w Żakowie	Żaków 53A, 05-332 Siennica

Dane Urzędu Gminy w Siennicy.

Dane pozyskane z badania ankietowego przeprowadzonego w środowisku lokalnym pozwoliły poznać opinie mieszkańców na temat oferty edukacyjnej, opieki przedszkolnej, opieki nad dziećmi do lat 3 i oferty kulturalnej w gminie.

Uczestnicy badania bardzo pozytywnie ocenili jakość oferty edukacyjnej szkół w gminie. Według 54,5% respondentów jest ona dobra, a kolejne 31,8% ankietowanych przyznało, że jest dostateczna. Jednocześnie 9,1% badanych uznało ją za niedostateczną. Trudności z odniesieniem się do tej kwestii miało 4,5% pytanym. Poniższy wykres przedstawia rozkład odpowiedzi na pytanie dotyczące oferty edukacyjnej.

Wykres 3. Jak Pani/Pan ocenia ofertę edukacyjną szkół w gminie?

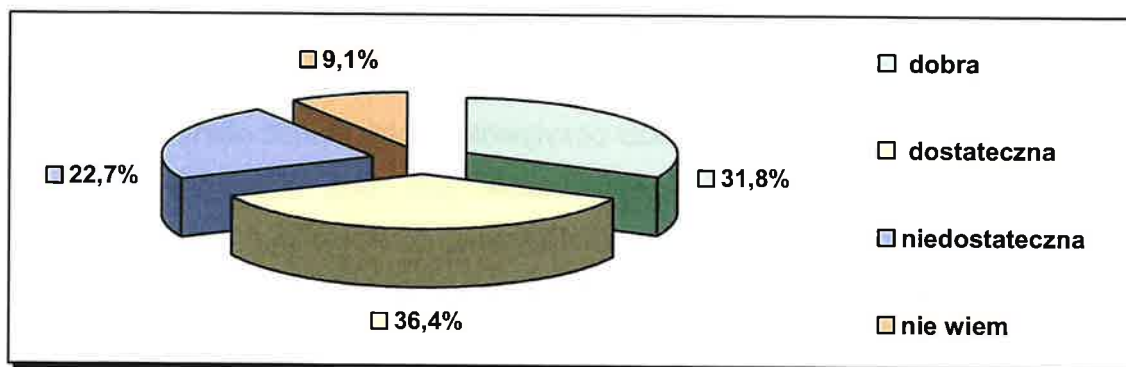

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Jeśli chodzi o ofertę opieki przedszkolnej w gminie, to została oceniona także pozytywnie, bowiem 54,5% respondentów stwierdziło, że zaspokaja ona potrzeby w tym zakresie. Jednocześnie 18,2% badanych wyraziło odmienną opinię. Ponad 27,3% ankietowanych nie potrafiło jednoznacznie wypowiedzieć się w tej sprawie.

Brak żłobka jest problemem dla 36,4% respondentów. Zdaniem 22,7% badanych oferta opieki nad dziećmi do lat 3 zaspokaja potrzeby mieszkańców. Wysoki odsetek (40,9%) ankietowanych nie przedstawił opinii w tej kwestii.

Pozytywnie oceniono obecną ofertę kulturalną w gminie, bowiem według 36,4% respondentów jest ona dostateczna, z kolei 31,8% badanych stwierdziło, że jest ona dobra. Jednak 22,7% ankietowanych przyznało, że jest ona niedostateczna. Zdania w tej sprawie nie wyraziło 9,1% pytanym. Rozkład odpowiedzi dotyczący atrakcyjności i jakości oferty kulturalnej w gminie ilustruje poniższy wykres.

Wykres 4. Jaka jest według Pani/Pana atrakcyjność oferty kulturalnej w gminie?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

9. OCHRONA ZDROWIA

Na terenie gminy Siennica funkcjonuje 1 publiczny zakład opieki zdrowotnej oraz działa 1 apteka. Dane zawarto w poniższej tabeli.

Tabela 17. Zakłady opieki zdrowotnej, praktyki lekarskie i apteki w gminie w 2020 r.

liczba zakładów opieki zdrowotnej ogółem	1
w tym liczba niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej	0
liczba prywatnych praktyk lekarskich (w tym pielęgniarskich)	0
liczba aptek i punktów aptecznych	1

Dane Urzędu Gminy w Siennicy.

Zadania z zakresu opieki medycznej realizuje na terenie gminy Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Siennicy. W placówce funkcjonują gabinety: lekarza podstawowej opieki zdrowotnej, ginekologiczno-położniczy, stomatologiczny, medycyny szkolnej, zabiegowy, pielęgniarki POZ i położnej POZ oraz laboratorium analityczne i punkt pobrań.

Na terenie gminy Siennica, w miejscowości Drożdżówka funkcjonuje Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Zakład Opiekuńczo-Leczniczy Dom Opieki „Kaśmin” specjalizujący się w schorzeniach demencyjnych.

Gmina Siennica charakteryzuje się niewystarczającym dostępem do specjalistycznych usług medycznych. W przypadku specjalistycznych porad lub zabiegów mieszkańcy muszą korzystać z usług medycznych w większych ośrodkach, jak Mińsk Mazowiecki lub Warszawa. Najbliższy szpital – Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej Szpital Powiatowy – zlokalizowany jest w Mińsku Mazowieckim przy ul. Szpitalnej 37. W placówce działają zarówno oddziały szpitalne (anestezjologii i intensywnej terapii, chirurgiczny, dziecięcy, neonatologiczny,

ginekologiczno-położniczy), jak i poradnie specjalistyczne (chirurgiczna, chorób wewnętrznych, ortopedyczna i neonatologiczna) oraz pracownie diagnostyczne (diagnostyki obrazowej, endoskopii, nieinwazyjnej diagnostyki kardiologicznej i urologiczna).

Dane dotyczące zakładów opieki zdrowotnej i aptek w gminie przedstawia tabela poniżej.

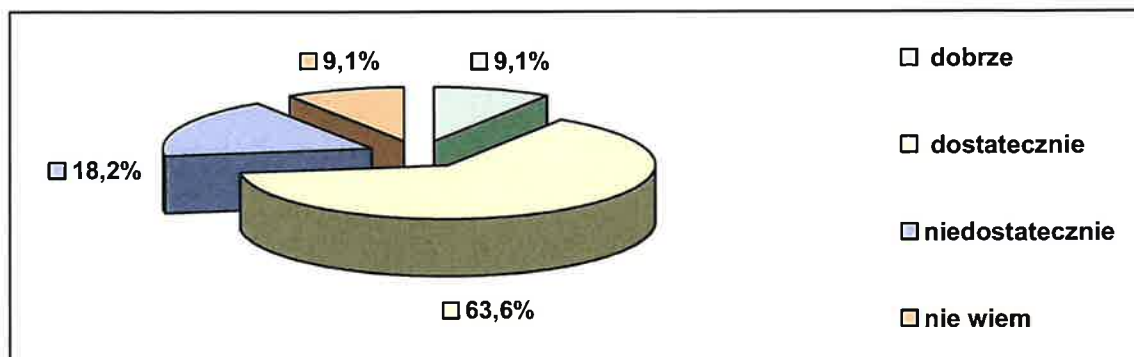
Tabela 18. Zakłady opieki zdrowotnej w gminie w 2020 r.

lp.	podmiot	adres
1.	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej	ul. Akacyjowa 1, 05-332 Siennica
2.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Zakład Opiekuńczo-Leczniczy Dom Opieki „Kaśmin”	Drożdżówka 5a, 05-332 Siennica
3.	Apteka Farm E.S.	ul. Mińska 27, 05-332 Siennica

Dane Urzędu Gminy w Siennicy.

Szeroko pojęta tematyka ochrony zdrowia znalazła odzwierciedlenie w badaniu ankietowym przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania. Rozkład odpowiedzi na temat ocen mieszkańców odnoszących się do funkcjonowania ochrony zdrowia w gminie ilustruje wykres zamieszczony poniżej.

Wykres 5. Jak Pani/Pan ocenia dostępną w gminie ofertę w zakresie ochrony zdrowia?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Oferta w zakresie ochrony zdrowia mieszkańców została oceniona pozytywnie, bowiem 63,6% badanych uznało ją za dostateczną, z kolei 9,1% ankietowanych przyznało, że jest dobra. Jednocześnie zdaniem 18,2% respondentów jest ona niedostateczna. Ponad 9% pytanych nie wyraziło zdania w tej kwestii.

10. SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA

Uprawianiu sportu i rekreacji w gminie Siennica służą zarówno obiekty sportowo-rekreacyjne, jak i naturalne warunki oraz przyroda tego regionu. Na bazę służącą uprawianiu sportu i rekreacji w gminie składają się m.in. obiekty:

- pełnowymiarowa hala sportowa do gier zespołowych, sale pomocnicze do gimnastyki, aerobiku, tenisa stołowego wraz zapleczem sanitarnym – ul. Latowicka 16, 05-332 Siennica;
- stadion sportowy z boiskami do piłki nożnej, koszykówki, siatkówki, treningowymi oraz kortem tenisowym, bieżnią lekkoatletyczną i skocznią w dal – ul. Latowicka 16, 05-332 Siennica;
- kompleks boisk sportowych „Orlik” – ul. Mińska 38, 05-332 Siennica.

Bazę obiektów sportowych uzupełniają boiska sportowe i sale gimnastyczne w szkołach oraz place zabaw.

Propagowaniem kultury fizycznej w gminie zajmują się również działające na jej terenie kluby sportowe: Gminny Klub Sportowy „Fenix”, Parafialny Klub Sportowy „Life” oraz Uczniowski Klub Sportowy „Berek”.

Dane na temat obiektów sportowo-rekreacyjnych i klubów sportowych w gminie zawierają poniższe tabele.

Tabela 19. Sport i rekreacja w 2020 r.

rodzaj podmiotu	liczba
obiekty rekreacyjno-sportowe	8
kluby sportowe	3
w tym uczniowskie kluby sportowe	1

Dane Urzędu Gminy w Siennicy.

Gmina Siennica zajmuje obszar na styku dwóch mezoregionów – Równiny Garwolińskiej, należącej do makroregionu Niziny Środkowomazowieckiej i Wysoczyzny Kałuszyńskiej, stanowiącej część makroregionu Niziny Południowopodlaskiej. Urozmaicone ukształtowanie terenu – najniżej położony punkt znajduje się w okolicy wsi Dłużew (120 m n.p.m.), najwyższą wysokością bezwzględną charakteryzują się wydmy w okolicach wsi Budy Łękawickie (180 m n.p.m.), malownicze doliny rzeki Świder i jej dopływów oraz liczne zbiorniki wodne: w Nowodworze, Lasominie, Siennicy, Dzielniku, Drożdżówce, Kulkach i Ptakach tworzą niepowtarzalny i zróżnicowany krajobraz. W celu zachowania różnorodnych i wartościowych dla środowiska terenów utworzono na terenie gminy obszarowe

formy ochrony przyrody. Południowa część gminy położona jest w Nadwiślańskim Obszarze Chronionego Krajobrazu, obejmującym zachodnią część doliny Świdra, w obrębie którego znajdują się dwa rezerваты przyrody: „Świder” i „Wólczańska Góra” oraz Specjalny obszar ochrony siedlisk Dolina Środkowego Świdra. Północna część gminy należy do Mińskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Korzystne warunki sprzyjają rozwojowi różnych form rekreacji i turystyki, zwłaszcza agroturystyki i turystyki aktywnej (rowerowej, pieszej, nordic walking, wędkarstwa). Przez obszar gminy bieżą szlaki i trasy turystyczne: Szlak turystyczny pieszy „Siedem Młynów nad Piaseczną”, Szlak turystyczny pieszy „Szlakiem Dworków nad Świdrem” oraz Szlak rowerowy „Dłużew i okolice” – dające miłośnikom wędrowek możliwość poznania wielu obiektów, a przede wszystkim piękna krajobrazów.

Na terenie gminy można znaleźć ciekawe przykłady historii i kultury tego regionu, m.in.:

- kościół i klasztor poreformacki w Siennicy, wzniesiony w latach 1749-1760, konsekrowany w 1761 r., do 1864 r. był w posiadaniu zakonu reformatów, obecnie rzymskokatolicki kościół parafialny pw. Ofiarowania Najświętszej Maryi Panny;
- gmach Seminarium Nauczycielskiego w Siennicy, wybudowany w latach 1922-1930, wpisany do rejestru zabytków, obecnie Zespół Szkół im. H. i K. Gnoińskich;
- układy urbanistyczne w Siennicy i Starogrodzie datowane na XVI – XIX w.;
- pozostałości młyna z XIX w miejscowości Ptaki, wpisane do rejestru zabytków;
- mogiła żołnierza polskiego – partyzanta poległego w walce z Niemcami, usytuowana na szczycie wzniesienia rezerwatu przyrody „Wólczańska Góra” w Wólce Dłużewskiej;
- pomniki w obrębie Zespołu Szkół im. H. i K. Gnoińskich – jeden poświęcony pamięci nauczyciela Antoniego Królikowskiego, drugi upamiętnia 100. rocznicę zmagania z carskim zniewoleniem o wolną szkołę polską;
- zespoły dworsko-parkowe w miejscowościach: Boża Wola, Dłużew, Kąty, Pogorzelski, Żaków, Drożdżówka, Łękawica;
- dwory drewniane w Grzebowilku i Zglechowie.

Baza noclegowa w gminie obejmuje: obiekt hotelowy oraz gospodarstwa agroturystyczne. Dane na temat obiektów noclegowych w gminie zawierają poniższe tabele.

Tabela 20. Baza noclegowa w gminie w 2020 r.

obiekty i miejsca noclegowe	liczba miejsc
liczba obiektów zbiorowego zakwaterowania (bez ośrodków wczasowych i gospodarstw agroturystycznych)	1
liczba miejsc noclegowych w obiektach zbiorowego zakwaterowania (bez ośrodków wczasowych i gospodarstw agroturystycznych)	52
liczba gospodarstw agroturystycznych	6
liczba miejsc noclegowych w gospodarstwach agroturystycznych	95

Dane Urzędu Gminy w Siennicy.

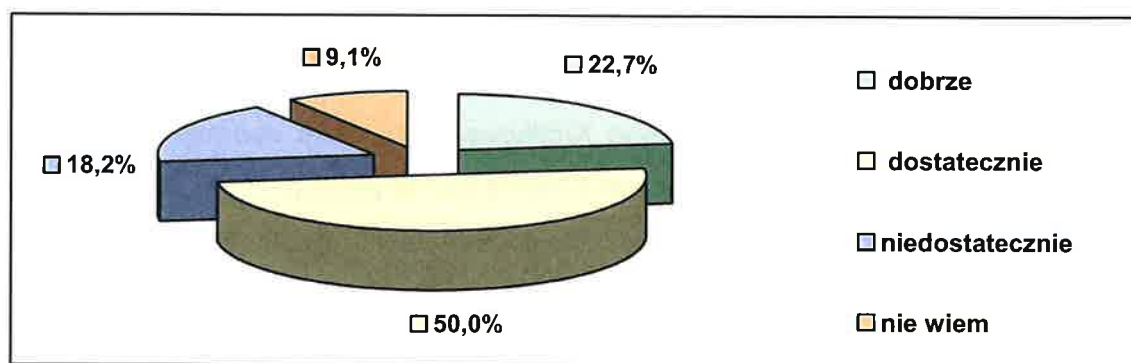
Tabela 21. Wykaz obiektów noclegowych w gminie w 2020 r

lp.	nazwa i adres	liczba miejsc
1.	Pałac Żaków, Żaków 53, 05-332 Siennica	52
2.	Gospodarstwo Agroturystyczne „Dolina Bobrów”, Wólka Dłużewska 5, 05-332 Siennica	20
3.	Agroturystyka „Nad Rzeczką”, Ptaki 10, 05-332 Siennica	16
4.	Agroturystyka „Ranczo na Wzgórzu”, Starogród 34, 05-332 Siennica	10
5.	Mazowieckie Sióło Julianówka, Julianów 14, 05-332 Siennica	24
6.	Stare Siedlisko, Zglechów 24, 05-332 Siennica	14
7.	Letnisko Dzielnik, Dzielnik 21, 05-332 Siennica	11

Dane Urzędu Gminy w Siennicy.

W przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania badaniu ankietowym poproszono uczestników badania o ocenę oferty w zakresie sportu i rekreacji w gminie. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 6. Jak Pani/Pan ocenia dostępną w gminie ofertę w zakresie sportu i rekreacji?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Na podstawie uzyskanych opinii można stwierdzić, iż mieszkańcy, którzy zdecydowali się wziąć udział w badaniu, doceniają podejmowane w gminie działania na rzecz tworzenia, a następnie rozwijania oferty w zakresie sportu i rekreacji, a sama oferta została bardzo pozytywnie oceniona przez respondentów, bowiem połowa ankietowanych uznała ją za dostateczną, a 22,7% badanych przyznało, że jest dobra. Jednocześnie 18,2% uczestników badania oceniło tę ofertę negatywnie. Trudności z odniesieniem się do tej kwestii miało 9,1% pytaných.

11. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Według danych udostępnionych na potrzeby niniejszego dokumentu przez Komendę Powiatową Policji w Mińsku Mazowieckim, w latach 2018-2020 na terenie gminy Siennica stwierdzono ogółem: 83 przestępstwa w 2018 r., 70 przestępstw w 2019 r. i 50 przestępstw w 2020 r., w tym przestępstwa popełnione przez osoby nieletnie to 1 przypadek w 2018 r. i 3 przypadki w 2020 r. Dane szczegółowe dotyczące przestępstw w odniesieniu do mieszkańców gminy w rozbiciu na poszczególne kategorie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 22. Przestępstwa odnotowane w gminie w latach 2018-2020

zakres danych	liczba przestępstw 2018	liczba przestępstw 2019	liczba przestępstw 2020
stwierdzono ogółem przestępstw:	83	70	50
w tym popełnionych przez nieletnich:	1	0	3
w tym według poszczególnych kategorii przestępstw:	2018	2019	2020
przeciwko życiu i zdrowiu	4	1	1
przeciwko wolności	2	1	1
przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji	17	25	8
przeciwko mieniu	19	24	12
przeciwko rodzinie i opiece	26	12	17
przeciwko wiarygodności dokumentów	2	0	1
przeciwko wolności seksualnej i obyczajności	0	1	0
z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii	3	0	2

Dane Komendy Powiatowej Policji w Mińsku Mazowieckim.

Do najczęściej popełnianych przestępstw w 2020 r. należały: przestępstwa przeciwko rodzinie i opiece (17 przypadków, o 5 więcej w porównaniu z 2019 r.), przestępstwa przeciwko mieniu (12 przypadków, o 12 mniej w porównaniu z 2019 r.)

oraz przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji (8 przypadków, o 17 mniej w porównaniu z 2019 r.).

Funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Mińsku Mazowieckim przeprowadzali na terenie gminy Siennica interwencje domowe. W wyniku podejmowanych działań wprowadzane były procedury „Niebieskie Karty”. W 2018 r. policjanci wszczęli 22 takie procedury, w 2019 r. – 15, i w 2020 r. 9 procedur.

Według danych Sądu Rejonowego w Mińsku Mazowieckim – Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej do wykonywania orzeczeń w sprawach karnych oraz Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej do wykonywania orzeczeń w sprawach rodzinnych i nieletnich prowadził w latach 2018-2020 wobec mieszkańców gminy Siennica następujące nadzory i dozory kuratorskie:

Tabela 23. Dozory prowadzone w gminie w latach 2018-2020

2018		2019		2020	
ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób
53	52	48	47	36	35
w tym spraw:					
warunkowego przedterminowego zwolnienia					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
1	1	0	0	0	0
warunkowego zawieszenia kary pozbawienia wolności					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
23	22	21	20	13	13
warunkowego umorzenia postępowania karnego					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
1	1	1	1	0	0
w których osoby dorosłe zostały skazane bez dozoru kuratora, ale z nałożonymi obowiązkami					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
9	9	7	7	6	6

w których orzeczono karę ograniczenia wolności bądź grzywna została zamieniona na prace społecznie użyteczne					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
14	14	16	16	17	16
w tym dozory elektroniczne					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
5	5	3	3	0	0

Dane Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej do wykonywania orzeczeń w sprawach karnych w Sądzie Rejonowym w Mińsku Mazowieckim.

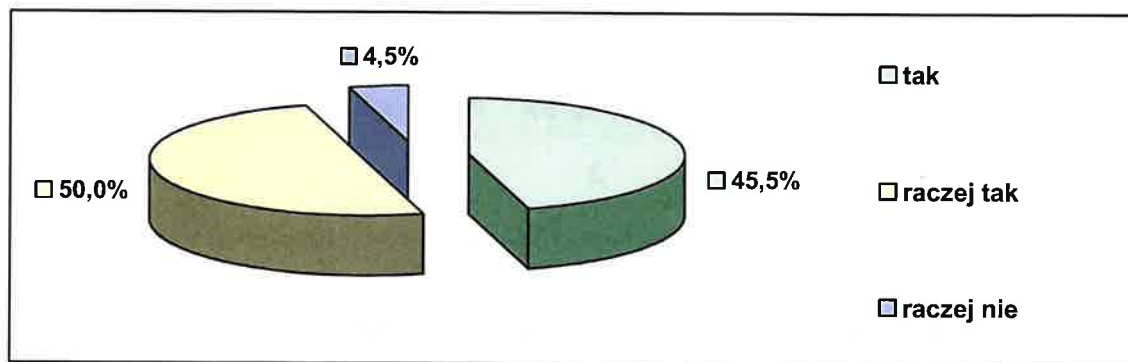
Tabela 24. Nadzory prowadzone w gminie w latach 2018-2020

2018		2019		2020	
ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób
26	60	31	64	33	66
w tym spraw					
w których rodzic został pozbawiony władzy rodzicielskiej					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
0	0	0	0	0	0
w których została ograniczona władza rodzicielska					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
18	23	16	20	17	20
spraw nieletnich					
którzy dokonali czynu karalnego					
liczba spraw		liczba spraw		liczba spraw	
0		0		0	
którzy prezentują przejawy demoralizacji					
liczba spraw		liczba spraw		liczba spraw	
5		4		3	

Dane Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej do wykonywania orzeczeń w sprawach rodzinnych i nieletnich w Sądzie Rejonowym w Mińsku Mazowieckim.

W badaniu ankietowym zadano mieszkańcom gminy Siennica pytanie na temat ich poczucia bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 7. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Zdecydowana większość ankietowanych (95,5%) stwierdziła, że w miejscu zamieszkania czuje się bezpiecznie lub raczej bezpiecznie. Przeciwną opinię wyraziło tylko 4,5% badanych.

12. POMOC SPOŁECZNA

Na koniec 2020 r. kadrę Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej stanowiło 8 pracowników. Dane na temat stanu zatrudnienia w Ośrodku, potrzeb w tym zakresie oraz poziomu wykształcenia pracujących w nim osób przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 25. Stan zatrudnienia w GOPS-ie oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2020 r.

rodzaj stanowiska	liczba etatów	o ile etatów powinno być więcej?
kadra kierownicza	1	–
pracownicy socjalni	3	1
pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze	–	–
pracownicy wykonujący specjalistyczne usługi opiekuńcze	–	–
pozostali pracownicy	4	–

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siennicy.

Tabela 26. Wykształcenie kadry GOPS-u oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2020 r.

rodzaj wykształcenia, dodatkowe kwalifikacje i zainteresowanie w tym zakresie		liczba osób		
		kadra kierownicza	pracownicy socjalni	
wykształcenie	wyższe kierunkowe	1	2	
	wyższe niekierunkowe	–	–	
	średnie kierunkowe	–	1	
	średnie niekierunkowe	–	–	
dodatkowe kwalifikacje	specjalizacja z zakresu organizacji pomocy społecznej	posiadana	1	–
		w trakcie realizacji	–	–
	specjalizacja I stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	posiadany	–	2
		w trakcie realizacji	–	–
	specjalizacja II stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	posiadany	–	–
		w trakcie realizacji	–	–

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siennicy.

Ustawa o pomocy społecznej nakłada na Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej obowiązek zatrudnienia 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców, nie mniej jednak niż 3 pracowników lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących. W 2020 r. w gminie Siennica wskaźnik ten nie był spełniony, bowiem na jednego pracownika socjalnego przypadało 2 488 mieszkańców (lub 60 rodzin objętych pracą socjalną). Wśród propozycji w zakresie rozwoju zasobów kadrowych GOPS-u figuruje potrzeba zwiększenia o 1 osobę liczby pracowników socjalnych.

Z końcem 2020 r. wykształcenie wyższe kierunkowe posiadał kierownik Ośrodka i dwóch pracowników socjalnych, zaś wykształceniem średnim kierunkowym legitymował się jeden pracownik socjalny. Dodatkowo kierownik posiadał ukończoną specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej. Ponadto dwóch pracowników socjalnych posiadało specjalizację I stopnia w zawodzie pracownika socjalnego.

Przepisy prawa dokładnie precyzują, kto i kiedy może skorzystać ze wsparcia udzielanego przez powołane do tego instytucje. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące kwot wydatkowanych w latach 2018-2020 w gminie Siennica na pomoc jej mieszkańcom.

Tabela 27. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na pomoc mieszkańcom w latach 2018-2020

wielkość wydatków (w zł)	2018	2019	2020
ogółem	8 489 217	10 569 639	12 886 757
w tym na świadczenia pomocy społecznej	8 298 513	10 356 399	12 662 548
na zadania własne gminy	219 247	217 913	205 854
na zadania zlecone gminie	8 079 266	10 138 486	12 456 694

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siennicy.

Wartość środków przeznaczanych w gminie na pomoc społeczną w analizowanym okresie systematycznie rosła.

Tabela 28. Środki finansowe pozyskane ze źródeł zewnętrznych na realizację zadań z zakresu polityki społecznej (projekty, środki z budżetu UE) w latach 2018-2020

wielkość środków finansowych pozyskanych ze źródeł zewnętrznych (w zł)	2018	2019	2020
ogółem	39 818	92 178	73 879

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siennicy.

Warto dodać, że w latach 2018-2020 r. na realizację zadań z zakresu polityki społecznej pozyskiwano środki finansowe ze źródeł zewnętrznych, których wartość ulegała wahaniom w trakcie rozpatrywanego okresu.

W wykonywaniu zadań z zakresu pomocy społecznej GOPS współdziałał z innymi jednostkami organizacyjnymi gminy, ochroną zdrowia, Policją, Powiatowym Urzędem Pracy, kuratorami sądowymi oraz instytucjami i organizacjami pozarządowymi. Współpraca ta wpływa na prawidłowe identyfikowanie zapotrzebowania na pomoc, zgodnie z obowiązującymi przepisami, a co się z tym wiąże – pośrednio wpływa na trafność udzielanego wsparcia i właściwą dystrybucję środków.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące liczby mieszkańców gminy objętych przez GOPS wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2018-2020.

Tabela 29. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	191	171	185
liczba rodzin	123	108	88
liczba osób w rodzinach	331	279	235
udział liczby osób w rodzinach w ogólnej liczbie ludności gminy	4,5%	3,8%	3,1%

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siennicy.

Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2018-2020 zmniejszała się z roku na rok. Analogicznie wypadał udział beneficjentów systemu pomocy społecznej w ogóle ludności gminy. Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnych tabelach informacje na temat struktury wiekowej oraz aktywności zawodowej odbiorców pomocy społecznej w 2020 r.

Tabela 30. Struktura wiekowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2020 r.

wiek odbiorców	liczba osób
0-17 lat	122
18-25 lat	9
26-35 lat	29
36-45 lat	58
46-55 lat	55
56-65 lat	66
66 lat i więcej	87
razem	426

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siennicy.

Tabela 31. Aktywność zawodowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2020 r.

rodzaj aktywności zawodowej	liczba osób powyżej 18 lat, którym przyznano pomoc według decyzji administracyjnych
pracuje	57
pracuje dorywczo	15
nie pracuje	61
studiuje	8
uczy się	10
na rencie	14
na emeryturze	53
na zasiłku dla bezrobotnych	0
bezrobotny bez prawa do zasiłku	12

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siennicy.

Analiza struktury wiekowej mieszkańców gminy objętych przez GOPS pomocą społeczną w 2020 r. wykazała, że największą grupę stanowiły dzieci i młodzież do lat 17. Jeśli zaś chodzi o aktywność zawodową dorosłych odbiorców pomocy społecznej, to najliczniejszą grupę stanowiły osoby niepracujące. Szczegółowe dane

liczbowe dotyczące powodów przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2018-2020 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 32. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2018-2020

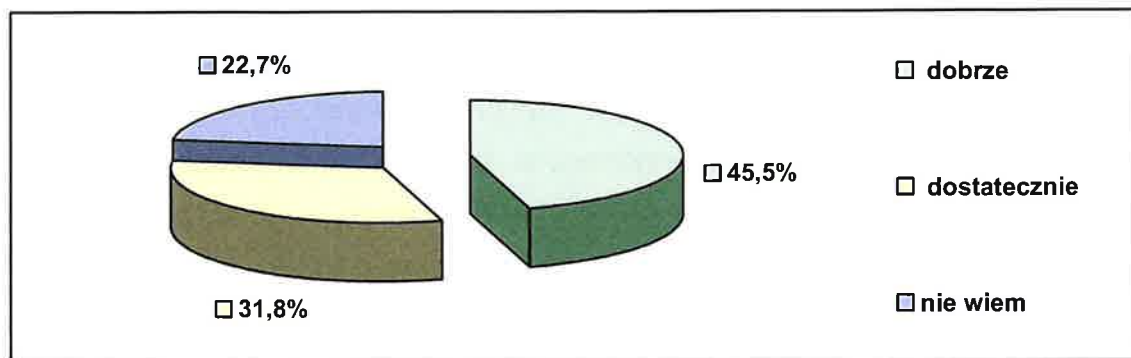
powód przyznania pomocy	liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
ubóstwo	80	57	54	184	125	86
bezdomność	4	3	2	4	3	2
potrzeba ochrony macierzyństwa	20	15	8	105	86	41
bezrobocie	36	19	21	77	46	51
niepełnosprawność	45	31	30	97	65	57
długotrwała lub ciężka choroba	42	34	28	119	80	82
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	53	46	35	190	184	140
w tym rodziny niepełne	16	18	13	39	57	41
w tym rodziny wielodzietne	15	16	15	87	92	86
przemoc w rodzinie	3	3	2	14	18	7
alkoholizm	17	10	2	41	21	9
narkomania	0	0	0	0	0	0
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	2	1	1	6	1	1
zdarzenie losowe	2	3	2	7	3	5

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siennicy.

Najczęstszymi powodami przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2018-2020 były ubóstwo i bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. W obu przypadkach liczba rodzin korzystających ze wsparcia zmniejszyła się z roku na rok. Istotnymi przyczynami udzielania mieszkańcom gminy wsparcia ze strony pomocy społecznej były malejące pod względem liczby rodzin: niepełnosprawność oraz długotrwała lub ciężka choroba. Zauważalnymi powodami przyznawania wsparcia były wahające się pod względem liczby rodzin bezrobocie oraz zmniejszająca się systematycznie potrzeba ochrony macierzyństwa.

W badaniach ankietowych przeprowadzonych na potrzeby niniejszego opracowania poruszono kwestię oceny realizowanych w gminie działań w zakresie przeciwdziałania ubóstwu. Poniższy wykres przedstawia rozkład odpowiedzi.

Wykres 8. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania ubóstwu?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Ponad 77% badanych pozytywnie oceniło te działania, uznając je za dobre (45,5%) lub dostateczne (31,8%). Problemy z jednoznaczną odpowiedzią na to pytanie miało 22,7% respondentów.

Trudności rodzin, będące jednym z warunków udzielania świadczeń z pomocy społecznej, wpływały nie tylko na wysokość pomocy finansowej, ale także na formę udzielanego przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wsparcia. Dane liczbowe dotyczące różnych form wsparcia za lata 2018-2020 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 33. Formy wsparcia udzielanego w gminie przez GOPS w latach 2018-2020

formy pomocy	liczba osób, którym przyznano decyzją administracyjną świadczenie			liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020
pieniężna	78	74	160	78	74	78	146	144	198
rzeczowa	117	101	77	61	51	36	242	200	156
praca socjalna	X	X	X	211	202	180	497	441	426
poradnictwo specjalistyczne	X	X	X	0	0	0	0	0	0
schronienie	2	1	0	2	1	0	2	1	0
usługi opiekuńcze	4	2	2	3	2	2	4	2	3
specjalistyczne usługi opiekuńcze	1	1	1	1	1	1	3	3	3
odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej	5	5	5	X	X	X	X	X	X

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siennicy.

W latach 2018-2020 na terenie gminy Siennica najwięcej rodzin korzystało z pomocy w formie pracy socjalnej, przy czym ich liczba w tym okresie malała. W nieco mniejszym stopniu mieszkańcom przyznawano wsparcie finansowe, głównie w postaci zasiłków, a liczba rodzin, którym przyznano takie świadczenie, ulegała wahaniom. Kolejną formą przyznanego wsparcia była pomoc rzeczowa, która najczęściej świadczona jest w postaci posiłków, ubrań bądź sprzętów codziennego użytku, a liczba rodzin, którym przyznano tę pomoc, zmniejszała się z roku na rok.

Ważnym narzędziem pracy socjalnej jest **kontrakt socjalny**, czyli umowa zawarta przez pracownika socjalnego z rodziną lub osobą ubiegającą się o pomoc. Celem kontraktu jest przezwycięzenie trudnej sytuacji życiowej i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. Kontrakt określa zobowiązania i uprawnienia obu stron, a do wykonywania pewnych działań w oznaczonym terminie zobowiązują się zarówno osoba korzystająca ze świadczeń, jak i pracownik socjalny. W 2018 r. zawarto 2 takie kontrakty, w 2019 – 1 kontrakt, natomiast w 2020 r. w gminie Siennica kontraktów socjalnych nie zawierano.

Istotnym wsparciem dla beneficjentów pomocy społecznej jest pomoc **asystenta rodziny**, który przydzielany jest rodzinie na podstawie wywiadu środowiskowego, przeprowadzonego w danej rodzinie przez pracownika socjalnego po otrzymaniu informacji o trudnościach rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych (z uwzględnieniem takich problemów, jak brak pracy, nałogi czy inne trudności, które mogą mieć wpływ na zagrożenie bezpieczeństwa dziecka). W 2020 r. 15 rodzin niewydolnych wychowawczo, w których wychowywało się 63 dzieci, skorzystało z takiej formy pomocy. Poniższa tabela zawiera dane dotyczące pracy asystenta rodziny w gminie w latach 2018-2020.

Tabela 34. Asystenci rodziny w gminie w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba asystentów rodziny	1	1	1
liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	17	11	15
liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny	79	51	63
przeciętny czas pracy z rodziną (miesiące)	24	40	36
koszty ponoszone przez gminę z tytułu zatrudnienia asystenta rodziny (w zł)	63 179	74 217	81 274

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siennicy.

Osoby niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, dla których pomoc w postaci usług opiekuńczych okazywała się niewystarczająca dla zaspokojenia ich podstawowych potrzeb życiowych, z uwagi na konieczność zapewnienia im całodobowej opieki (z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności), były kierowane przez GOPS do domów pomocy społecznej. Dane dotyczące liczby skierowań do DPS-ów i liczby osób w nich przebywających przedstawia kolejna tabela.

Tabela 35. Skierowania i pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba osób z gminy skierowanych do DPS-u	0	1	0
liczba osób z gminy przebywających w DPS-ie	4	5	5

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siennicy.

Szczególną formą pomocy jest **Karta Dużej Rodziny**. Prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają na utrzymaniu co najmniej troje dzieci: w wieku do 18. roku życia; w wieku do 25. roku życia w przypadku, gdy dziecko się uczy; bez ograniczeń wiekowych – w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Od 1 stycznia 2019 r. prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje również wszystkim rodzicom oraz małżonkom rodziców, którzy mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci. Dane na temat Kart Dużej Rodziny w gminie Siennica zawiera tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 36. Karta Dużej Rodziny w gminie w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba wydanych kart	103	341	101
liczba rodzin objętych wsparciem	35	134	32
liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem	68	103	42

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siennicy.

W ramach szeroko rozumianej pomocy społecznej GOPS w Siennicy przyznawał mieszkańcom gminy **świadczenia rodzinne**. W latach 2018-2020 wielkość środków finansowych, jakie na ten cel przeznaczano, stale rosła (z 2 199 741,79 zł w 2018 r. do 2 399 032,66 w 2020 r.), natomiast liczba rodzin i dzieci, którym decyzją przyznano świadczenie rodzinne, zmniejszała się z roku na rok. Dane w tym zakresie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 37. Świadczenia rodzinne w gminie w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
łączna wartość przyznanych świadczeń rodzinnych (w zł)	2 199 741,79	2 255 668,94	2 399 032,66
liczba rodzin i dzieci, którym przyznano świadczenie	445 rodzin 673 dzieci	430 rodzin 612 dzieci	401 rodzin 588 dzieci

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siennicy.

Dane szczegółowe obejmujące liczbę i rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w rozpatrywanym okresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 38. Rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2018-2020

rodzaj świadczenia	liczba przyznanych świadczeń		
	2018	2019	2020
zasiłek rodzinny	559	532	497
dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	50	48	42
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	224	202	224
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowania dziecka	265	207	204
dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	231	197	219
dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	572	766	634
dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	590	574	584
dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	964	1 006	1 003
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	83	65	65
zasiłek pielęgnacyjny	163	165	155
świadczenie pielęgnacyjne	37	41	43
specjalny zasiłek opiekuńczy	6	8	4
zasiłek dla opiekuna	1	1	1
świadczenie rodzicielskie	35	26	27
razem	3 780	3 838	3 702

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siennicy.

W latach 2018-2020 ogólna liczba wszystkich świadczeń rodzinnych przyznanych mieszkańcom gminy ulegała wahaniom. Podstawowym świadczeniem

rodzinnym jest zasiłek rodzinny, który służy częściowemu pokryciu wydatków na utrzymanie dziecka.

Kolejność trzech najliczniej udzielanych dodatków do zasiłku rodzinnego była w latach 2018-2020 podobna: najczęściej przyznawano mieszkańcom dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego oraz z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania.

Poza zasiłkiem rodzinnym jednym z najczęściej wypłacanych mieszkańcom gminy świadczeń był zasiłek pielęgnacyjny, który przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki dla osoby niezdolnej do samodzielnej egzystencji.

Na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci wypłacane są również **świadczenia wychowawcze**. Ich celem jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Od 1.04.2016 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizował Program Rodzina 500+. W 2020 r. w ramach Programu Rodzina 500+ wypłacono rodzinom z gminy świadczenia na łączną kwotę **9 627 890,87 zł**. W 2020 r. ustalone prawo do świadczenia miało 960 rodzin, a świadczeniem objęto w sumie 1 734 dzieci.

Szczególną formą wsparcia jest wypłacane na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży świadczenie „**Za życiem**”. Z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, przyznaje się na to dziecko **jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000 zł**. Świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód. W rozpatrywanym okresie w gminie Siennica przyznano 2 takie świadczenia w 2018 r. i ponownie 2 świadczenia w 2020 r.

W 2020 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wypłacał świadczenie „**Dobry start**”, ustanowione Rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” z dnia 30 maja 2018 r. (Dz. U. 2018. poz. 1061). Świadczenie w wysokości 300 złotych, bez względu na dochody, otrzymują jednorazowo rodziny na każde dziecko uczące się w szkole. Świadczenie

„Dobry start” trafiło do 684 rodzin i objęło łącznie 1 034 dzieci, a wartość wypłaconych świadczeń wyniosła 310 200 zł.

W ramach programu „**Pomoc państwa w zakresie dożywiania**” z pomocy skorzystało 110 dzieci w 2018 r., natomiast w ramach programu „**Posiłek w szkole i w domu**”, który zastąpił poprzednio realizowany program, pomoc otrzymało 94 dzieci i 5 osób dorosłych w 2019 r. oraz 73 dzieci i 3 osoby dorosłe w 2020 r.

Ponadto – w ramach **Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020**, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD) – Ośrodek realizował pomoc w zakresie wydawania skierowań na odbiór artykułów spożywczych. W 2020 r. wydawano żywność z Podprogramu 2019 mieszkańcom najbardziej potrzebującym oraz zagrożonym ubóstwem, spełniającym kryterium dochodowe. We współpracy z Caritas Parafii w Siennicy wydano w 2019 r. 86 skierowań dla 213 osób, a w 2020 r. 95 skierowań dla 216 osób.

GOPS udzielał także pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów z gminy Siennica. W 2020 r. stypendia przyznano 10 rodzinom, w których wychowywało się 23 dzieci, wypłacono w sumie 89 świadczeń w kwocie 10 372 zł.

W strukturze organizacyjnej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej funkcjonuje Klub Senior+, który zapewnia wsparcie i umożliwia korzystanie z oferty opiekuńczej, aktywizującej, edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjnej oraz prozdrowotnej mieszkańcom gminy Siennica, którzy ukończyli 60 lat. W 2020 r. w zajęciach Klubu uczestniczyło 31 osób.

Ośrodek podejmował również wiele działań związanych z pandemią wirusa SARS-CoV-2 oraz w celu zapobiegania, przeciwdziałania i zwalczania choroby COVID-19, a także wywołanych nią sytuacji kryzysowych. Pracownicy GOPS-u udzielali wieloaspektowej pomocy wszystkim mieszkańcom gminy, szczególnie osobom starszym i niepełnosprawnym, osobom mieszkającym samotnie, pozbawionym wsparcia rodziny, sąsiadów lub innych osób, które ze względu na stan zdrowia i zagrożenie epidemiologiczne nie mogły opuszczać domu. Udzielano niezbędnych informacji osobom potrzebującym pomocy oraz prowadzono działania na rzecz mieszkańców przebywających w izolacji.

Ponadto Ośrodek w Siennicy realizował program na rzecz osób niepełnosprawnych i ich rodzin – „Opieka wytchnieniowa”, a także zadania związane z naborem wniosków do drugiej części Programu „Czyste powietrze”, która daje możliwość uboższej części społeczeństwa ubiegania się o większe środki finansowe.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej udzielał także wsparcia w formie świadczenia z funduszu alimentacyjnego, które przyznawane jest na warunkach określonych w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Do świadczenia z funduszu alimentacyjnego ma prawo osoba uprawniona do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Przyznanie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 39. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w gminie w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	34	27	30
liczba przyznanych świadczeń	34	27	30
wielkość wydatków na świadczenia (zł)	135 245	107 370	117 850

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siennicy.

Warto dodać, że GOPS zapewnia możliwość konsultacji psychologicznej. Osoby potrzebujące specjalistycznego wsparcia mogą skorzystać z pomocy psychologa, z którym można skontaktować się w wyznaczonych godzinach.

Pomoc społeczna polega m.in. na prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej i społecznej. Składają się na nią zarówno jednostki środowiskowe, jak i instytucjonalne. Poza Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, w strukturze którego jest Klub Senior +, na terenie gminy funkcjonuje Dom Pomocy Społecznej w Kątach, Dom Dziecka im. Matki Weroniki w Siennicy, NZOZ Dom Opieki Kaśmin w Drożdżówce oraz świetlica socjoterapeutyczna i dwie świetlice opiekuńczo-wychowawcze.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej jest główną instytucją udzielającą wsparcia w gminie. Należy jednak zaznaczyć, że mieszkańcy gminy mogą korzystać z pomocy jednostek, które obejmują swoim wsparciem teren gminy. Wykaz tych jednostek przedstawia poniższa tabela.

Tabela 40. Jednostki wsparcia spoza gminy, z oferty których korzystali mieszkańcy gminy w 2020 r.

lp.	nazwa instytucji	adres instytucji
1.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	ul. Konstytucji 3 Maja 16, 05-300 Mińsk Mazowiecki
2.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	
3.	Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności	

4.	Ośrodek Interwencji Kryzysowej	ul. Graniczna 18, 05-300 Mińsk Mazowiecki
5.	Powiatowy Urząd Pracy w Mińsku Mazowieckim	ul. Przemysłowa 4, 05-300 Mińsk Mazowiecki
6.	Sąd Rejonowy w Mińsku Mazowieckim III Wydział Rodzinny i Nieletnich	
7.	Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej do wykonywania orzeczeń w sprawach karnych	ul. Okrzei 14, 05-300 Mińsk Mazowiecki
8.	Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej do wykonywania orzeczeń w sprawach rodzinnych i nieletnich	
9.	Komenda Powiatowa Policji w Mińsku Mazowieckim	ul. Wyszyńskiego 15, 05-300 Mińsk Mazowiecki
10.	Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej	ul. Grzybowska 80/82, 00-844 Warszawa

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siennicy.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Mińsku Mazowieckim w roku szkolnym 2020/2021 objęła wsparciem 124 dzieci i młodzieży z terenu gminy Siennica w następującej formie:

- orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego – 8 dzieci,
- orzeczenia o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych – 1 dziecko,
- orzeczenia o potrzebie nauczania indywidualnego – 1 uczeń,
- terapii pedagogicznej, w tym zajęć korekcyjno-kompensacyjnych – 2 dzieci,
- terapii logopedycznej – 4 uczniów,
- terapii psychologicznej – 4 dzieci,
- porad i konsultacji zawodowawczych – 2 uczniów,
- porad i konsultacji psychologicznych – 3 dzieci,
- terapii i konsultacji SI – 2 uczniów.

Ponadto specjaliści Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej przeprowadzili cykl 129 spotkań wspierających dla rodziców.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim w odniesieniu do mieszkańców gminy realizuje m.in. zadania w zakresie pieczy zastępczej. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące działalności PCPR-u.

Tabela 41. Działalność PCPR-u w odniesieniu do mieszkańców gminy w zakresie pieczy zastępczej w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba dzieci z gminy zgłoszonych do adopcji	–	–	–

liczba dzieci z gminy adoptowanych	–	–	–
liczba dzieci z gminy umieszczonych w rodzinach zastępczych	–	–	–
liczba dzieci z gminy umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	2	4	2
liczba dzieci z gminy przebywających w rodzinach zastępczych	6	5	4
liczba dzieci z gminy przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	2	5	7
liczba rodzin zastępczych, które objęły opieką dzieci z gminy	6	5	4
liczba usamodzielnianych dzieci z gminy	–	1	3

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim.

13. BEZROBOCIE

Sytuacja na rynku pracy w gminie Siennica na przestrzeni ostatnich lat ulegała pogorszeniu, bowiem stale rosła liczba zarejestrowanych w urzędzie pracy osób bezrobotnych. Liczba kobiet, które w latach 2018-2020 stanowiły blisko połowę ogółu osób pozostających bez pracy, także zwiększała się systematycznie. Podobnie wzrastał udział bezrobotnych w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym w trakcie rozpatrywanego okresu. Dane w tym zakresie zawiera poniższa tabela.

Tabela 42. Stan bezrobocia w gminie w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba osób w wieku produkcyjnym	4 742	4 712	4 687
liczba bezrobotnych w gminie ogółem	116	117	144
liczba bezrobotnych kobiet w gminie	54	55	68
udział ogólnej liczby osób bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym	2,45%	2,48%	3,07%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Mińsku Mazowieckim.

Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnej tabeli informacje na temat stopy bezrobocia, jaką odnotowano w latach 2018-2020 w powiecie mińskim, województwie mazowieckim i w kraju.

Tabela 43. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie, województwie i w kraju w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
stopa bezrobocia w powiecie mińskim	5,2%	4,9%	6,5%
stopa bezrobocia w województwie mazowieckim	4,9%	4,4%	5,2%
stopa bezrobocia w kraju	5,8%	5,2%	6,2%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Mińsku Mazowieckim i Głównego Urzędu Statystycznego.

W latach 2018-2020 powiat miński charakteryzował się wyższą w stosunku do województwa mazowieckiego stopą bezrobocia, natomiast w porównaniu ze stopą bezrobocia w kraju, to w latach 2018-2019 była ona niższa, zaś w 2020 r. skala bezrobocia w powiecie mińskim była wyższa niż w kraju. Zarówno w województwie, powiecie, jak i w kraju poziom bezrobocia ulegał wahaniom w trakcie rozpatrywanego okresu.

Dla scharakteryzowania problemu bezrobocia w gminie ważna jest analiza danych dotyczących podziału bezrobotnych według wieku, czasu pozostawania bez pracy, wykształcenia i stażu pracy. Dane szczegółowe w tym zakresie na koniec 2020 r. dla gminy Siennica przedstawia poniższa tabela.

Tabela 44. Bezrobotni w gminie na koniec 2020 r. według wieku, czasu pozostawania bez pracy, wykształcenia i stażu pracy

wiek	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
18-24 lata	24	18	75,0%
25-34 lata	46	25	54,3%
35-44 lata	29	14	48,3%
45-54 lata	16	6	37,5%
55-59 lat	17	5	29,4%
60 lat i więcej	12	X	x
czas pozostawania bez pracy	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
do 1 miesiąca	11	6	54,5%
1-3 miesiące	20	12	60,0%
3-6 miesięcy	26	11	42,3%
6-12 miesięcy	20	9	45,0%
12-24 miesiące	29	15	51,7%
powyżej 24 miesięcy	38	15	39,5%
wykształcenie	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
wyższe	13	8	61,5%
policealne i średnie zawodowe	38	23	60,5%
średnie ogólnokształcące	22	16	72,7%
zasadnicze zawodowe	44	16	36,4%

gimnazjalne i niższe	27	5	18,5%
staż pracy	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
bez stażu	20	9	45,0%
do 1 roku	25	17	68,0%
1-5 lat	33	21	63,6%
5-10 lat	23	8	34,8%
10-20 lat	26	8	30,8%
20-30 lat	14	3	21,4%
30 lat i więcej	3	2	66,7%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Mińsku Mazowieckim.

Na koniec 2020 r. wśród bezrobotnych w gminie największe grupy stanowiły osoby w wieku 25-34 lata, osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym, osoby pozostające bez pracy powyżej 24 miesięcy oraz osoby ze stażem pracy od 1 roku do 5 lat. Najmniej bezrobotnych w 2020 r. było w następujących grupach: osób ze stażem pracy 30 lat i więcej, osób pozostających bez pracy do 1 miesiąca, osób w wieku powyżej 60 lat oraz osób z wykształceniem wyższym.

Największy udział kobiet w ogóle bezrobotnych odnotowano wśród osób w wieku 18-24 lata, osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym, osób ze stażem pracy do 1 roku oraz osób pozostających bez pracy od 1 do 3 miesięcy.

Wśród ogółu bezrobotnych 122 osoby (w tym 61 kobiet) znalazło się w szczególnej sytuacji na rynku pracy – 46 osób (31 k.) było w wieku do 30. roku życia, w tym 24 osoby (18 k.) do 25. roku życia, 69 osób (31 k.) było długotrwale bezrobotnych, 38 osób (9 k.) było w wieku powyżej 50 lat, 27 osób (18 k.) posiadało co najmniej jedno dziecko w wieku do 6 lat, 9 osób (3 k.) były niepełnosprawne.

Na koniec 2020 r. wśród bezrobotnych w gminie dominowały osoby, dla których ostatnimi miejscami pracy były podmioty gospodarcze funkcjonujące w takich działach, jak: handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych i motocykli (30 osób), przetwórstwo przemysłowe (29 osób) oraz budownictwo (11 osób). Na koniec 2020 r. najwięcej ofert pracy dostępnych było w sektorze opieki zdrowotnej i pomocy społecznej (21), handlu hurtowego i detalicznego; napraw pojazdów samochodowych, włączając motocykle (15) oraz działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej (8). Poniższa tabela przedstawia

dane dotyczące liczby bezrobotnych w gminie według wybranych rodzajów działalności ostatniego miejsca pracy.

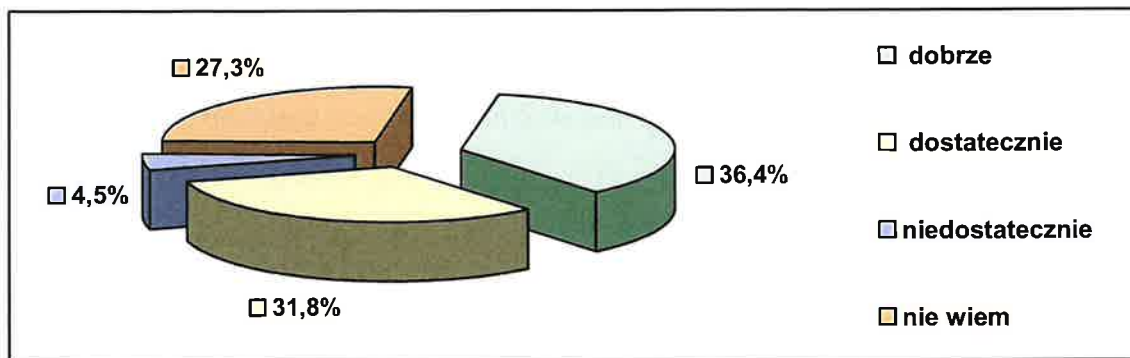
Tabela 45. Bezrobotni w gminie na koniec 2020 r. według wybranych rodzajów działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy

rodzaj działalności ostatniego miejsca pracy	liczba bezrobotnych	liczba ofert pracy
przetwórstwo przemysłowe	29	2
budownictwo	11	5
handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	30	15
działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	1	3
transport i gospodarka magazynowa	7	1
informacja i komunikacja	3	
działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3	0
działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	4	0
działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	6	8
administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	4	3
edukacja	7	0
opieka zdrowotna i pomoc społeczna	7	21
pozostała działalność usługowa	8	1
działalność niezidentyfikowana	6	0

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Mińsku Mazowieckim.

W gminie Siennica bezrobocie było piątym, biorąc pod uwagę liczbę rodzin, powodem przyznawania pomocy społecznej. W ostatnich latach jego poziom, co budzi niepokój, zwiększał się z roku na rok, a skutki pozostawania bez pracy mogą być dotkliwie odczuwane w rodzinach, szczególnie tych najuboższych, gdzie pojawiły się uzależnienia, konflikty, problemy wychowawcze. Zjawiska te, występujące długotrwale, prowadzą do ich rozpadu, a niektórzy członkowie takich rodzin zmuszeni są szukać pomocy w wyspecjalizowanych instytucjach.

Uczestników przeprowadzonego na potrzeby niniejszego opracowania badania poproszono o ocenę realizowanych w gminie działań w zakresie przeciwdziałania bezrobociu. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 9. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania bezrobociu?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Działania realizowane w gminie w zakresie przeciwdziałania bezrobociu zostały ocenione pozytywnie, bowiem 68,2% badanych uznało je za dobre lub dostateczne. Tylko 4,5% ankietowanych stwierdziło, że są one niedostateczne. Wysoki odsetek (27,3%) respondentów nie potrafił tych działań ocenić.

14. BEZDOMNOŚĆ

Bezdomność to zjawisko społeczne polegające na braku domu lub miejsca stałego pobytu gwarantującego jednostce lub rodzinie poczucie bezpieczeństwa, zapewniającego schronienie przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi i zaspokojenie podstawowych potrzeb na poziomie uznawanym w danym społeczeństwie za wystarczający.

Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w gminie Siennica z powodu bezdomności w latach 2018-2020 malała, co uwidacznia tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 46. Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy GOPS-u z powodu bezdomności w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba rodzin	4	3	2
liczba osób w rodzinach	4	3	2

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siennicy.

15. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w art. 41 nakłada na samorządy lokalne szereg zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu. Na sfinansowanie realizacji tych zadań zapewniono

dotatkowe środki z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż detaliczną napojów alkoholowych. Poniższa tabela prezentuje dane na temat wielkości środków uzyskanych z opłat z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie Siennica.

Tabela 47. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie w latach 2018-2020

rodzaj	wartość w zł		
	2018	2019	2020
opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu	121 106,56	111 970,03	127 564,18

Dane Urzędu Gminy w Siennicy.

W latach 2018-2020 wysokość kwot uzyskiwanych z opłat z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie Siennica ulegała wahaniom.

Tabela 48. Środki finansowe przeznaczone w gminie w latach 2018-2020 na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie

wielkość wydatków (w zł)	2018	2019	2020
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych	116 106,56	106 970,03	122 564,18
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów narkomanii	5 000,00	5 000,00	5 000,00
na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	–	–	–
razem	121 106,56	111 970,03	127 564,18

Dane Urzędu Gminy w Siennicy.

W latach 2018-2020 wysokość kwot przeznaczanych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień w gminie Siennica wahała się, osiągając najwyższy poziom w 2020 r. – 127 564,18 zł.

Ważną rolę w procesie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie odgrywa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Wybrane dane dotyczące działalności GKRPA w Siennicy przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 49. Liczba członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2018-2020

	2018	2019	2020
liczba osób zaangażowanych w prace GKRPA	8	8	8

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Tabela 50. Działalność GKRPA w latach 2018-2020 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie

zakres danych	2018	2019	2020
liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy	24	14	18

interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu			
liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	3	9	5

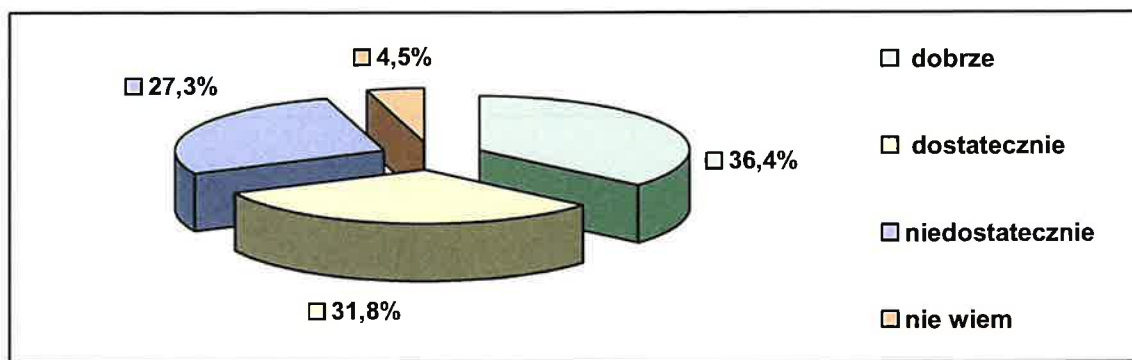
Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W latach 2018-2020 liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadzała rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu, ulegała wahaniom i wyniosła odpowiednio: 24, 14 i 18 osób. W analizowanym okresie Komisja występowała z wnioskami do sądu o podjęcie obowiązkowego leczenia odwykowego wobec 3 osób w 2018 r., wobec 9 osób w 2019 r. i wobec 5 osób w 2020 r.

Jeśli chodzi o działalność w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, to w analizowanym okresie GKRPA nie kontaktowała się z osobami dotkniętymi tym problemem, ani nie składała do prokuratury zawiadomień o przestępstwie przeciwko sprawcom przemocy w rodzinie.

O ocenę działań, jakie prowadzone są w gminie w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom, zapytano uczestników badania. Rozkład uzyskanych odpowiedzi przedstawiono w wykresie zamieszczonym poniżej.

Wykres 10. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom?

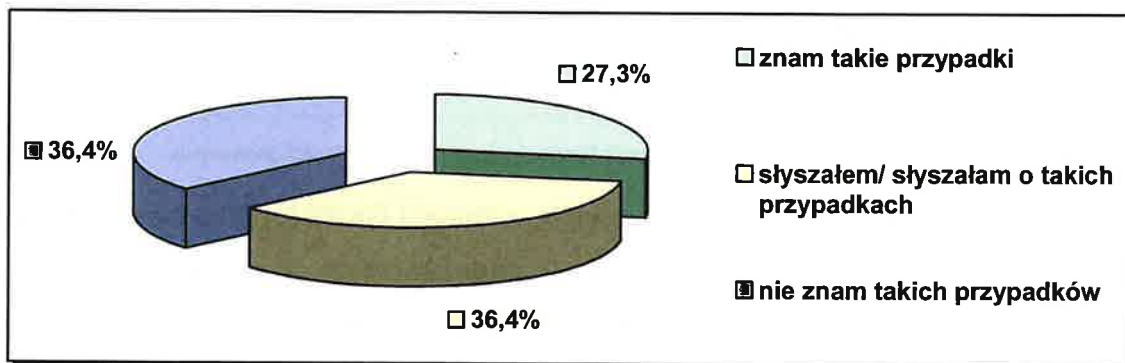

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym

Według 68,2% badanych działania przeciwdziałające uzależnieniom są dobre lub dostateczne. Jednak 27,3% ankietowanych przyznało, że są one niedostateczne. Opinii w tej sprawie nie przedstawiło 4,5% respondentów.

W przeprowadzonym badaniu ankietowani odnieśli się także do styczności pośredniej lub bezpośredniej z osobami doświadczającymi lub stosującymi przemoc. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 11. Czy zna Pani/Pan przypadki przemocy w rodzinie na terenie gminy lub o nich słyszała/słyszał?

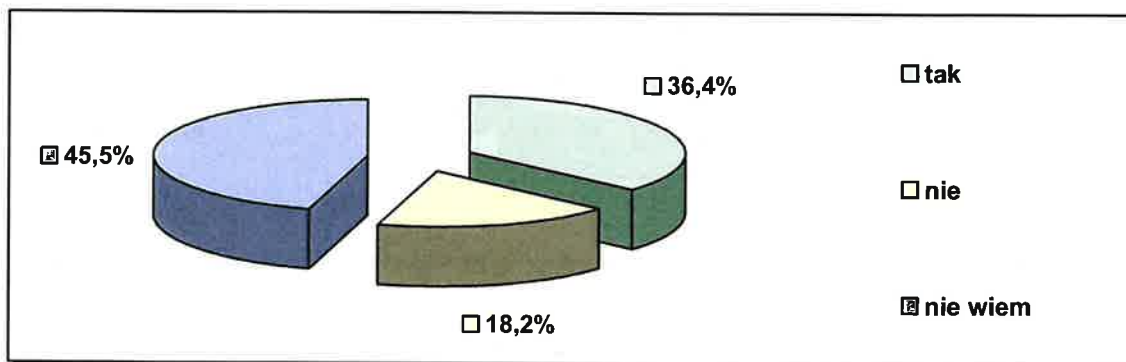

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Bardzo niepokojąco przedstawiają się wyniki odpowiedzi na to pytanie, bowiem 63,7% respondentów twierdzi, iż zna lub słyszało o przypadkach stosowania przemocy w rodzinie. Jednocześnie 36,4% ankietowanych odpowiedziało, że takich przypadków nie zna.

Oceniając ryzyko nasilania się problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy, 36,4% badanych odpowiedziało twierdząco. Według 18,2% ankietowanych takie ryzyko nie istnieje. Wysoki odsetek (45,5%) respondentów wskazał na odpowiedź „nie wiem”, co może świadczyć o braku świadomości części badanej społeczności co do zagrożenia tym zjawiskiem.

Wykres 12. Czy Pani/Pan zdaniem istnieje ryzyko nasilania się problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Skuteczne przeciwdziałanie problemom wynikającym z uzależnień i przemocy w rodzinie powinno opierać się na ścisłej współpracy wszystkich powołanych do tego instytucji i organizacji. Konieczne jest dokładne rozpoznanie danego problemu i okoliczności jego występowania oraz zapewnienie ciągłości działań podejmowanych wcześniej, jak choćby w ramach prac Zespołu Interdyscyplinarnego.

Przeciwdziałanie problemom wynikającym z uzależnień i przemocy w rodzinie umożliwiają i normują odpowiednie akty prawne, a do podstawowych w tym zakresie należą: ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, Rozporządzenie Rady Ministrów z 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 31 marca 2011 r. w sprawie procedury przy wykonywaniu czynności odebrania dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie.

W ujawnionych przypadkach stosowania przemocy w rodzinie lub uzasadnionego podejrzenia, że w danej rodzinie dochodzi do przemocy, wdrażana i prowadzona jest procedura „Niebieskiej Karty”. Obejmuje ona ogół czynności podejmowanych przez przedstawicieli GOPS-u, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, GKRPA i organizacji pozarządowych, a wszystkie te działania koordynuje Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego.

Dane dotyczące funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Siennica prezentuje tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 51. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba członków Zespołu Interdyscyplinarnego	18	18	18
liczba spotkań ZI w ciągu roku	7	16	2
liczba spotkań grup roboczych	128	86	116
liczba złożonych do ZI „Niebieskich Kart”	25	16	13
w tym sporządzone przez Policję	22	15	9
w tym sporządzonych przez pracowników socjalnych	2	1	4
liczba zamkniętych „Niebieskich Kart”	26	12	19
liczba spraw toczących się w ZI z lat wcześniejszych	8	8	6

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie Siennica.

Zakończenie procedury „Niebieskie Karty” następuje w przypadku ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy albo rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

Osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie pomoc świadczy również Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Wsparcia z powodu alkoholizmu udzielono 17 rodzinom (41 osobom w rodzinach) w 2018 r., 10 rodzinom (21 osobom w rodzinach) w 2019 r. i 2 rodzinom (9 osobom w rodzinach) w 2020 r.

Pomocy z powodu narkomanii w rozpatrywanym okresie nie udzielono. Wsparcie ze względu na przemoc w rodzinie przyznano 3 rodzinom (14 osobom w rodzinach) w 2018 r., 3 rodzinom (18 osobom w rodzinach) w 2019 r. oraz 2 rodzinom (7 osobom w rodzinach) w 2020 r.

Ponadto w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii, jak również Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w placówkach oświatowych realizowane były liczne przedsięwzięcia profilaktyczne i dydaktyczne w formie kampanii, programów (m.in. „Emocja”, „Przyjaciele Zippiego”, „Bezpiecznie na wsi”, „Cyberprzemoc”), konkursów i pogadarek oraz imprez kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych promujących zdrowy styl życia. Wykorzystano także materiały edukacyjno-informacyjne (ulotki, plakaty, broszury). Ponadto wśród rodziców prowadzono poradnictwo w zakresie zagrożeń związanych z użytkowaniem internetu, (m.in. program „Reaguj i wspieraj” oraz zajęć „Wirtualny świat”), a także webinarów – „Sposoby wspomagania dzieci w nauce. Czas na naukę i relaks”, „Młodzi użytkownicy Internetu – wyzwania, bezpieczeństwo, ochrona wizerunku w sieci. Co wiemy, o czym nie wiemy, a czego się nie domyślamy, czyli jak towarzyszyć dziecku w cyfrowym świecie?” oraz „Blaski i cienie internetu”.

Warto dodać, że na terenie gminy funkcjonują placówki socjoterapeutyczne i opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i innych grup ryzyka. W 2020 r. w zajęciach organizowanych w świetlicach uczestniczyło 52 dzieci.

W gminie Siennica jednostkami wsparcia dla osób uzależnionych lub dotkniętych przemocą w rodzinie są (obok GOPS-u, GKRPA i ZI) świetlica socjoterapeutyczna, dwie świetlice realizujące program opiekuńczo-wychowawczy oraz grupa AA.

Tabela 52. Wykaz jednostek i grup wsparcia dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz dotkniętych przemocą w rodzinie, funkcjonujących na terenie gminy w 2020 r.

lp.	nazwa	adres
1.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	
2.	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	ul. Latowicka 9, 05-332 Siennica
3.	Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	ul. Mińska 33, 05-332 Siennica
4.	Świetlica socjoterapeutyczna przy Publicznej	ul. Latowicka 16, 05-332 Siennica

	Szkole Podstawowej w Siennicy	
5.	Świetlica środowiskowa realizująca program opiekuńczo-wychowawczy przy Publicznej Szkole Podstawowej w Żakowie	Żaków 48A, 05-332 Siennica
6.	Świetlica środowiskowa realizująca program opiekuńczo-wychowawczy przy Zespole Szkół w Siennicy	ul. Mińska 38, 05-332 Siennica
7.	Grupa AA „W klasztorze”	ul. Mińska 34, 05-332 Siennica

Dane Urzędu Gminy w Siennicy.

16. SYTUACJA DZIECKA

Analiza sytuacji dziecka w gminie została dokonana na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w funkcjonujących na jej terenie placówkach systemu oświaty. Badanie to pozwoliło zdiagnozować środowisko szkolne i rodzinne uczniów pod kątem występowania zachowań o cechach patologii społecznej oraz uzyskać informacje na temat prowadzonych w placówkach działań opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych i leczniczych. Do analizy przedłożono 6 ankiet – wypełnionych przez pedagogów szkolnych i dyrektorów placówek systemu oświaty funkcjonujących na terenie gminy:

- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Edwarda Szymańskiego w Grzebowilku (liczba uczniów: 136, liczba nauczycieli: 27),
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza w Siennicy (liczba uczniów: 517, liczba nauczycieli: 54),
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Absolwentów Siennickich Szkół Pedagogicznych w Nowej Pogorzeli (liczba uczniów: 53, liczba nauczycieli: 19),
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Starogrodzie (liczba uczniów: 133, liczba nauczycieli: 29),
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Zawiszy Czarnego w Żakowie (liczba uczniów: 119, liczba nauczycieli: 22),
- Zespół Szkół im. Hipolity i Kazimierza Gnoińskich w Siennicy (liczba uczniów: 124, liczba nauczycieli: 27).

Zasoby i oferta szkolna

Z analizy ankiet wynika, iż wszystkie placówki zatrudniają pedagoga i logopedę, pomoc psychologa zapewnia pięć szkół, zaś z porad doradcy zawodowego mogą korzystać uczniowie czterech placówek. Opieki pielęgniarskiej nie zapewnia ani jedna szkoła. Uczniowie wszystkich placówek korzystają z boiska sportowego, natomiast salami gimnastycznymi dysponują cztery szkoły. Wszystkie

placówki posiadają dostęp do Internetu. W dwóch z sześciu ankietowanych szkół utworzono klasy lub grupy integracyjne. Pięć placówek zapewnia opiekę w ramach zajęć świetlicowych. Szkoły oferują zajęcia przeznaczone dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Wymieniono wśród nich zajęcia wyrównawcze, korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, psychoterapeutyczne, socjoterapeutyczne, rewalidacyjne, rewalidacyjno-wychowawcze oraz trening umiejętności społecznych, gimnastykę korekcyjną, terapię ręki i arteterapię.

Zajęcia dodatkowe proponowane w szkole

Szkoły z terenu gminy mają w swojej ofercie zajęcia dodatkowe. Znalazły się wśród nich rozliczne koła rozwijające zainteresowania i predyspozycje uczniów: koła przedmiotowe, językowe, ortograficzne, humanistyczne, pedagogiczne, komputerowe, kaligraficzne, sportowe, karate, artystyczne – plastyczne muzyczne, taneczne oraz kulinarne, krawieckie, dekoratorskie, a także zajęcia kształtujące kreatywność.

Problemy w otoczeniu szkolnym i rodzinnym uczniów

Uczestnicy badania stwierdzali występowanie zjawisk patologicznych i negatywnych zachowań w społeczności uczniowskiej oraz dysfunkcji i patologii w otoczeniu domowym dzieci/uczniów, podając jednocześnie liczbę ujawnionych przypadków. Problemy, które w najpoważniejszym stopniu dosięgają uczniów i ich rodziny, identyfikowano w dwojaki sposób: wypełniając zamknięte katalogi obejmujące 12 i 6 zmiennych oraz odpowiadając na pytania o charakterze otwartym, określając subiektywnie stopień natężenia występujących problemów w ciągu trzech ostatnich lat. Uzyskane na podstawie analizy ankiet informacje prezentują poniższe tabele.

Tabela 53. Negatywne zachowania oraz zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w roku szkolnym 2020/2021

rodzaj negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych	obecność poszczególnych zjawisk		
	liczba placówek, w których stwierdzono	liczba ujawnionych przypadków	liczba placówek, w których nie stwierdzono
palenie papierosów	2	11	4
sięganie po alkohol	–	–	6
sięganie po narkotyki	–	–	6
niszczenie mienia szkolnego	2	3	4
kradzieże na terenie szkoły	–	–	6

dyskryminacja w grupie rówieśniczej	3	5	3
udział w grupach negatywnych	–	–	6
agresja i przemoc w grupie rówieśniczej	3	9	3
autoagresja	1	1	5
ucieczki z domu	–	–	6
przestępczość ujawniona	1	1	5
przypadki wymagające nadzoru kuratora sądowego	–	–	6

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych gminy.

Tabela 54. Dysfunkcje i patologie stwierdzone w rodzinach uczniów w roku szkolnym 2020/2021

dysfunkcje i patologie rodziny	liczba ujawnionych przypadków
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	16
zaniedbanie	6
uzależnienia (alkoholizm, narkomania)	6
przemoc w rodzinie	3
wykorzystywanie seksualne dzieci	–
przestępczość	–

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych gminy.

W otoczeniu szkolnym uczniów odnotowano 11 przypadków palenia papierosów, 9 przypadków agresji i przemocy w grupie rówieśniczej, 5 przypadków dyskryminacji w grupie rówieśniczej oraz 3 przypadki niszczenia mienia szkolnego, a także po 1 przypadku autoagresji i przestępczości ujawnionej. Wśród dysfunkcji i patologii ujawnionych w środowisku rodzinnym uczniów placówek oświatowych stwierdzono 16 przypadków bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, po 6 przypadków zaniedbań i uzależnień oraz 3 przypadki przemocy w rodzinie.

Przedstawiciele trzech spośród badanych placówek nie zauważyli wzrostu negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych wśród uczniów w ciągu ostatnich trzech lat, zaś kolejnych trzech uczestników badania nie było w stanie stwierdzić, czy taki wzrost nastąpił.

Jeśli chodzi o przypadki dysfunkcji występujących w rodzinach uczniów, to w opinii przedstawicieli pięciu placówek w ciągu trzech ostatnich lat nie nastąpił

wzrost liczby zjawisk patologicznych i przypadków dysfunkcji. Jednocześnie jeden ankietowany taki wzrost w analizowanym okresie zauważył, szczególnie w odniesieniu do bezradności rodzicielskiej i braku kompetencji wychowawczych oraz zaniedbań i uzależnień.

Współpraca placówek z rodzicami uczniów przybiera różne formy i została oceniona pozytywnie przez pięciu uczestników badania. W przypadku jednej placówki ankietowany uznał współpracę z rodzicami za niezadowalającą. Aby to poprawić, należałoby zwiększyć świadomość rodziców w kwestii zagrożeń związanych m.in. z cyberprzemocą, środkami psychotropowymi i uzależnieniami.

Współpraca placówek z instytucjami i organizacjami jest zdaniem przedstawicieli szkół zadowolająca. Do podmiotów, z którymi placówki najczęściej współpracują, uczestnicy badania zaliczyli: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Urząd Gminy, Gminną Bibliotekę Publiczną, Policję, Sąd Rejonowy III Wydział Rodzinny i Nieletnich, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Straż Pożarną, Caritas Diecezji Warszawsko-Praskiej, Koła Gospodyń Wiejskich oraz organizacje pozarządowe i fundacje.

Pomoc, jaką placówki oferują uczniom z rodzin ubogich, opiera się o współpracę z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej i polega przede wszystkim na zapewnieniu bezpłatnego dożywiania w formie obiadów, jak również pomocy materialnej – dofinansowania wycieczek i wyjazdów, stypendiów i wyprawek szkolnych, a także udostępniania sprzętu komputerowego do nauki zdalnej. Szkoły organizują akcje charytatywne na rzecz potrzebujących („Choinka dobrego serca”) oraz wsparcie rzeczowe w postaci zbiorów odzieży, paczek żywnościowych i świątecznych. Ponadto placówki zapewniają opiekę świetlicową, zajęcia dodatkowe oraz wsparcie psychologiczno-pedagogiczne.

Pomoc, jaką placówki oferują uczniom z rodzin niewydolnych wychowawczo, dotkniętych problemami uzależnień, przemocy w rodzinie przebiega we współpracy z instytucjami pomocowymi. Umożliwiany jest kontakt ze specjalistami – pedagogami i psychologami, zapewniana jest informacja o dostępnych formach pomocy i odpowiednich instytucjach pomocowych. Uczniowie mogą również korzystać z porad i wsparcia psychologów i pedagogów szkolnych, dyrektorów oraz nauczycieli i wychowawców. W placówkach organizowane są zajęcia w ramach świetlic środowiskowych, zajęcia pozalekcyjne i opieka świetlicowa.

Poprawa funkcjonowania placówek oraz efektywności procesu kształcenia i wychowania wymaga, zdaniem uczestników badania, zwiększenia liczby godzin pracy pedagogów i psychologów szkolnych, wydłużenia czasu pracy świetlic szkolnych oraz zwiększenia oferty zajęć pozalekcyjnych i kół zainteresowań, a także organizowania zarówno dla uczniów, jak i rodziców warsztatów profilaktycznych oraz konsultacji ze specjalistami. Polepszenie efektywności procesu edukacji i wychowania wymaga też doposażenia bazy dydaktycznej w nowoczesne pomoce naukowe, pozyskiwania środków finansowych na pomoc uczniom z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji oraz dotkniętych uzależnieniami. Według ankietowanych należy także kontynuować dotychczas wypracowane skuteczne i sprawdzone działania. Jeden z ankietowanych zwrócił uwagę na konieczność przystosowania świetlicy szkolnej w miejsce przyjazne uczniom.

17. SYTUACJA OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH

SYTUACJA OSÓB STARSZYCH

Z analizy danych dotyczących sytuacji demograficznej gminy Siennica wynika, że w latach 2018-2020 liczba osób w wieku poprodukcyjnym stale rosła, analogicznie wzrastał udział liczby osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności gminy. Dane w tym zakresie zawiera poniższa tabela.

Tabela 55. Osoby w wieku poprodukcyjnym w strukturze ludności gminy w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba mieszkańców gminy ogółem	7 385	7 416	7 464
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	1 035	1 076	1 111
udział osób w wieku poprodukcyjnym w ludności gminy	14,0%	14,5%	14,9%

Dane Urzędu Gminy w Siennicy.

Przytoczone dane pozwalają na sformułowanie wniosku, iż społeczność gminy wpisuje się w dominujące w ogólnym procesie demograficznym tendencje i powoli zaczyna się starzeć. Starzenie się społeczeństwa powoduje konieczność dokonania zmian organizacyjnych w funkcjonowaniu rodzin zobligowanych moralnie i prawnie do opieki nad członkiem rodziny, ale jest też istotną przesłanką do reorganizacji lokalnego rynku usług społecznych, z uwagi na konieczność dostosowania tych usług

do potrzeb osób niesamodzielnych, niepełnosprawnych, wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.

W ramach swojej działalności GOPS świadczy m.in. usługi opiekuńcze. Jest to szczególna forma pomocy kierowana przede wszystkim do osób starszych, chorych i samotnych. Usługi te polegają m.in. na pomocy w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych i pielęgnacji. Dane w tym zakresie zawiera poniższa tabela.

Tabela 56. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej w formie usług opiekuńczych w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba rodzin	3	2	2
liczba osób łącznie w rodzinach	4	2	3

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siennicy.

Warto dodać, że w strukturach siennickiego GOPS-u funkcjonuje Klub Senior+ oferujący osobom starszym i samotnym udział w życiu społecznym poprzez rozwijanie aktywnych form spędzania czasu, ciekawe zajęcia, warsztaty i spotkania oraz imprezy kulturalne i sportowo-rekreacyjne, a także umożliwia korzystanie z oferty opiekuńczej i prozdrowotnej. W 2020 r. uczestnikami klubu było 31 osób, które ukończyły 60 lat.

W Siennicy funkcjonuje także gminne Koło Emerytów i Rencistów, które w swojej działalności koncentruje się na zadaniach w zakresie pomocy socjalno-bytowej, a także profilaktyki zdrowotnej poprzez aktywizowanie i organizowanie różnych form życia kulturalnego, artystycznego, rekreacyjnego i turystycznego.

Wszystkie działania mają na celu integrację społeczności osób starszych oraz poprawę ich zdrowia psychicznego i fizycznego.

Uzupełnieniem powyższych informacji są wypowiedzi pozyskane z badania ankietowego przeprowadzonego w środowisku lokalnym. Odpowiadając na pytanie, jakie problemy najczęściej dotyczą osób starszych w gminie, respondenci wskazywali głównie na samotność, problemy komunikacyjne, brak zainteresowania i pomocy ze strony rodziny oraz niskie dochody przyczyniające się do ubóstwa. Zwrócono także uwagę na marginalizację i wykluczenie społeczne oraz niewystarczający dostęp do specjalistycznych usług i opieki medycznej.

Z przytoczonych opinii wynika, że mieszkańcy interesują się losem osób starszych, ankietowani dostrzegają różnego rodzaju problemy i trudności, jakie stoją przed seniorami, a których częstokroć nie są oni w stanie pokonać swoimi siłami.

Świadomość tych utrudnień oraz ograniczeń związanych z wiekiem pozwoliła dokonać respondentom oceny zagrożenia seniorów marginalizacją i wykluczeniem społecznym oraz dostrzec braki w dotychczasowej ofercie pomocowej skierowanej do tej grupy.

Z wypowiedzi uzyskanych dla niniejszego badania wynika, iż większość respondentów stanowiły osoby przed 55. rokiem życia, a grupa wiekowa powyżej 65 lat, czyli najbardziej zainteresowana tą kwestią część mieszkańców gminy, była reprezentowana przez 5% badanych. Z pewnością dla lepszego rozpoznania potrzeb seniorów w gminie należałoby przeprowadzić odpowiednie badania adresowane tylko i wyłącznie do tej grupy wiekowej, której opinie, z uwagi na dużą świadomość i wiedzę o bieżącej sytuacji osób starszych, należy wykorzystać w planowaniu oferty pomocowej na najbliższe lata.

SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Bieżące informacje dotyczące osób niepełnosprawnych są trudne do dokładnego określenia, gdyż jedynym pełnym badaniem, którego wyniki pozwalają ustalić liczbę osób niepełnosprawnych oraz umożliwiają ich charakterystykę, są narodowe spisy powszechne. Dane z ostatniego spisu dotyczące osób niepełnosprawnych nie są dostępne na poziomie gmin. Informacje, które w pewnym stopniu umożliwiają obserwację zachodzących w kolejnych latach zmian liczebności osób niepełnosprawnych w gminie Siennica, zawierają dane dotyczące liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności.

Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że w latach 2018-2020 niepełnosprawność była trzecim, pod względem liczby rodzin, powodem przyznawania pomocy społecznej w gminie.

Poniższa tabela przedstawia dane na temat liczby rodzin oraz liczby osób w rodzinach, które korzystały z pomocy społecznej świadczonej przez GOPS w latach 2018-2020.

Tabela 57. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba rodzin	45	31	30
liczba osób łącznie w rodzinach	97	65	57

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siennicy.

Należy dodać, że w 2020 r. GOPS przyznał 219 świadczeń w postaci dodatków do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego dla rodzin z terenu gminy. Ważnymi świadczeniami dla rodzin dotkniętych problemem niepełnosprawności były także zasiłki pielęgnacyjne i świadczenia pielęgnacyjne.

Warto również w tym miejscu przytoczyć informacje Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Mińsku Mazowieckim dotyczące orzeczeń o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności (z uwzględnieniem orzeczonego stopnia niepełnosprawności) w odniesieniu do mieszkańców gminy Siennica.

Tabela 58. Orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności wydane mieszkańcom gminy w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba orzeczeń o niepełnosprawności wydanych mieszkańcom gminy	20	21	22
liczba orzeczeń o stopniu niepełnosprawności wydanych mieszkańcom gminy	57	74	65
w tym o znacznym stopniu niepełnosprawności	19	25	21
w tym o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	21	31	29
w tym o lekkim stopniu niepełnosprawności	17	18	15

Dane Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Mińsku Mazowieckim.

Osoby niepełnosprawne z terenu gminy Siennica mogą korzystać również ze wsparcia finansowego udzielanego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim, które dysponuje środkami na rehabilitację społeczną i zawodową. W poniższej tabeli zawarto dane dotyczące tego rodzaju pomocy.

Tabela 59. Dofinansowanie rehabilitacji przyznane mieszkańcom gminy w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba osób niepełnosprawnych z gminy, którym dofinansowano uczestnictwo w turnusach rehabilitacyjnych	5	4	8
liczba osób niepełnosprawnych z gminy, którym dofinansowano sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze	14	16	11
liczba osób niepełnosprawnych z gminy, którym dofinansowano likwidację barier architektonicznych, technicznych, w komunikowaniu się	2	2	3

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim.

Warto dodać, że gmina Siennica realizuje program „Opieka wytchnieniowa”, polegający na wsparciu członków rodziny lub opiekunów osób z niepełnosprawnością poprzez pomoc w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa.

Wsparcie osobom niepełnosprawnym z gminy zapewniają funkcjonujące na jej terenie placówki:

- Dom Pomocy Społecznej w Kałach prowadzony przez Powiat Miński, z pomocy którego mogą korzystać dzieci i młodzież oraz dorosłe osoby niepełnosprawne intelektualnie. Placówka dysponuje 50 miejscami i zapewnia mieszkańcom całodobową opiekę poprzez świadczenie usług opiekuńczych, bytowych, wspomagających oraz edukacyjnych i rehabilitacyjnych, a także organizację czasu wolnego i rozrywkę,
- NZOZ Dzienny Dom Opieki Kaśmin w Drożdżówce – prywatny Zakład Opiekuńczo-Leczniczy specjalizujący się w leczeniu Alzheimerera i innych schorzeń demencyjnych oraz schorzeń neurologicznych i ortopedycznych.

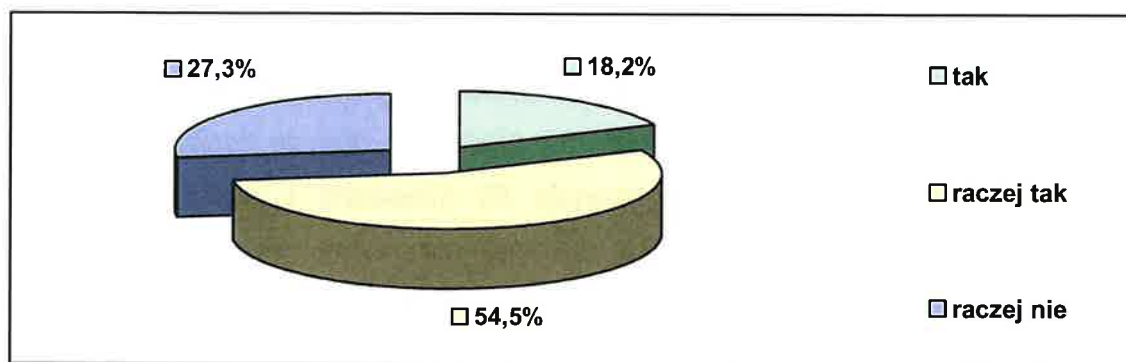
Uzupełnieniem powyższych informacji są wypowiedzi pozyskane z badania ankietowego przeprowadzonego w środowisku lokalnym. W ankiecie zapytano mieszkańców o problemy, jakie najczęściej dotyczą osób niepełnosprawnych w gminie. W odpowiedzi wymieniano bariery architektoniczne, niedostosowanie infrastruktury gminnej i budynków użyteczności publicznej, niewystarczający dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej i usług rehabilitacyjnych oraz utrudniony dostęp do środków komunikacji publicznej przystosowanych do transportu osób niepełnosprawnych. Wskazywano także na izolację i wykluczenie społeczne, problemy finansowe oraz brak ośrodka dziennego pobytu.

Większość respondentów biorących udział w badaniu ankietowym zauważa obecność osób niepełnosprawnych w środowisku. Mieszkańcy dostrzegają też niedostatki w specjalistycznej opiece oraz braki w infrastrukturze, upatrując w tych sferach źródła problemów, z którymi borykają się osoby dotknięte niepełnosprawnością.

Pragnąc poznać opinie mieszkańców na temat sytuacji osób starszych i niepełnosprawnych, w badaniu ankietowym przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania sformułowano pytanie odnoszące się do uwzględniania bądź nie potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych w działaniach realizowanych na terenie gminy. Według 72,7% uczestników badania w działaniach realizowanych

w gminie raczej uwzględnia się lub uwzględnia się potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych, ale jednocześnie 27,3% badanych wyraziła odmienną opinię. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 13. Czy Pani/Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie gminy uwzględnia się potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

18. SEKTOR POZARZĄDOWY, KOŚCIOŁY

W 2020 r. na terenie gminy Siennica funkcjonowało 30 organizacji pozarządowych. Samorząd podejmował z nimi współpracę, która przybierała formę zlecenia organizacjom realizacji zadań własnych, dofinansowywania działalności statutowej organizacji oraz wsparcia rzeczowego i lokalowego. Wykaz organizacji pozarządowych działających na terenie gminy zawiera tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 60. Wykaz organizacji pozarządowych w gminie w 2020 r.

lp.	nazwa organizacji	charakterystyka prowadzonych działań
1.	Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Lasomina, Lasomin 6, 05-332 Siennica	– wspieranie wszechstronnego i zrównoważonego rozwoju społecznego, kulturalnego i gospodarczego Lasomina, propagowanie i pielęgnowanie tradycji regionalnych, działalność na rzecz integracji społeczności lokalnej
2.	Stowarzyszenie „Wspólnoty Wiejskiej Bestwiny”, Bestwiny 23, 05-332 Siennica	– aktywizacja i promowanie kobiet w życiu społecznym, promowanie tradycji regionalnych
3.	Stowarzyszenie Przyjaciół Grzebowilka, Grzebowilk, ul. Mazowiecka 45, 05-332 Siennica	– wspieranie wszechstronnego i zrównoważonego rozwoju społecznego, kulturalnego i sportowego, krzewienie tradycji oraz dóbr kultury wśród społeczności wsi Grzebowilk i okolic
4.	Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Pogorzel, Nowa Pogorzel i Okolic, Pogorzel, ul. Pałacowa 17, 05-332 Siennica	– wspieranie wszechstronnego i zrównoważonego rozwoju społecznego, kulturalnego i gospodarczego wsi Pogorzel, Nowa Pogorzel i okolic, budowanie społeczeństwa obywatelskiego w środowisku lokalnym

5.	Stowarzyszenie Absolwentów i Wychowanków Szkół Siennickich, ul. Mińska 38, 05-332 Siennica	– kontynuowanie kierunków byłego koła sienniczian, wzbogacanie jego dorobku, dalszy rozwój i popularyzacja szkolnego muzeum oświatowego w Siennicy, integracja absolwentów rolniczych szkół zawodowych ze starszym pokoleniem
6.	Podlaskie Towarzystwo Oświatowo-Kulturalne „PTOK”, Boża Wola 15, 05-332 Siennica	– inicjowanie i prowadzenie działalności kulturalnej i edukacyjnej, wspieranie przygotowania zawodowego, podnoszenie kwalifikacji zawodowych, działania na rzecz integracji europejskiej
7.	Gminny Klub Sportowy „Feniks” Siennica, ul. Kołbielska 1, 05-332 Siennica	– popularyzacja kultury fizycznej i sportu, promocja aktywności fizycznej, wsparcie i rozpowszechnianie kultury fizycznej i sportu, propagowanie zdrowego stylu życia
8.	Parafialny Klub Sportowy „LIFE” przy parafii św. Stanisława w Siennicy, ul. Mińska 34, 05-332 Siennica	– wychowanie dzieci, młodzieży i dorosłych przez sport i kulturę fizyczną w oparciu o zasady etyki katolickiej, przygotowywanie członków klubu do startu w zawodach, uczestnictwo w imprezach sportowych
9.	Uczniowski Klub Sportowy „BEREK”, Żaków 48a, 05-332 Siennica	– popularyzacja kultury fizycznej i sportu, promocja aktywności fizycznej, planowanie i organizowanie pozalekcyjnego życia sportowego uczniów, propagowanie zdrowego stylu życia
10.	9 Ochotniczych Straży Pożarnych: <ul style="list-style-type: none"> • Wólka Dłużewska 15, • Grzebowilk, ul. Mazowiecka 11, • Żaków 53a, • Łękawica 56, • Dzielnik 15a, • Zglechów 7, • Starogród 9c, • Siennica, ul. Strażacka 2, • Pogorzelski, ul. Graniczna 1 	– działalność mająca na celu zapobieganie pożarom, – udział w akcjach ratowniczych prowadzonych w czasie pożarów, zagrożeń ekologicznych związanych z ochroną środowiska oraz w czasie innych klęsk i zdarzeń, – informowanie ludności o istniejących zagrożeniach pożarowych i ekologicznych oraz sposobach ochrony przed nimi, – działanie na rzecz ochrony środowiska; – czynne włączanie się w organizację imprez kulturalnych i sportowych
11.	5 Kół Gospodyń Wiejskich w: <ul style="list-style-type: none"> • Nowym Zglechowie, • Żakowie, • Żakówku, • Zglechowie, • Bożej Woli 	– aktywne działania na rzecz środowisk wiejskich i poprawy sytuacji społeczno-zawodowej kobiet wiejskich; kultywowanie i promowanie tradycji ludowych, udział w organizowanych imprezach promujących regionalną kulturę
12.	Stowarzyszenie Podnoszenia Kwalifikacji Kobiet zs. w Bożej Woli, Boża Wola 15, 05-332 Siennica	– prowadzenie niedochodowej działalności edukacyjnej i kulturalnej wśród osób pragnących uczyć się, doskonalić swoje kwalifikacje zawodowe oraz poszerzać wykształcenie. – działanie na rzecz rozwoju zawodów kobiecych oraz formacji ogólnoludzkiej młodzieży, a w szczególności młodych kobiet
13.	Stowarzyszenie „Coloseum”, Nowa Pogorzelski, ul. Pałacowa 2, 05-332 Siennica	– udzielanie pomocy przy odbudowie, rekonstrukcji i adaptacji obiektów zabytkowych, – adaptacja obiektów zabytkowych zgodnie z zezwoleniem nadzorującego konserwatora zabytków danego obiektu, – zakup rzeczy, przedmiotów, mebli i wyposażenia obiektów zabytkowych,

		<ul style="list-style-type: none"> – zakup przedmiotów, mebli, rzeczy, umożliwiających przeprowadzenie odnowy i renowacji obiektów, – wspomaganie imprez okolicznościowych o charakterze kulturalno-społecznym, – pomoc w utrzymaniu oraz funkcjonowaniu obiektów zabytkowych, – pomoc w zapewnieniu ochrony zabytków przed dewastacją w zakresie nadzoru, ochrony oraz monitoringu, – wspieranie w zakresie pomocy prawnej, – uczestnictwo w rewaloryzacji obiektów zabytkowych w celu lepszego zaadoptowania turystyczno-rekreacyjno-poznawczego, – pomoc dla osób i rodzin będących w trudnej sytuacji losowej, – wspieranie instytucji oświatowych, – wspieranie działalności rzemieślniczej
14.	Lokalna Organizacja Turystyczna Ziemi Mińskiej, Julianów 14, 05-332 Siennica	<ul style="list-style-type: none"> – łączenie we współpracy samorządy terytorialne powiatu mińskiego oraz lokalne branże turystyczne, – budowanie i promowanie wspólnej oferty turystycznej , – tworzenie (przy współpracy z podmiotami działającymi w dziedzinie turystyki) bazy informacji o ofercie turystycznej regionu, – kreowanie i promowanie pozytywnego i zachęcającego wizerunku obszaru objętego swoją działalnością, wspieranie rozwoju turystyki oraz pomaganie lokalnym przedsiębiorcom turystycznym w rozwoju, – koordynowanie działań zmierzających do promocji skarbów mińskiej ziemi oraz uczynienia z niej znanego i cenionego ośrodka turystycznego
15.	Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Siennickiej, ul. Ogrodowa 28, 05-332 Siennica	<ul style="list-style-type: none"> – wspieranie zrównoważonego rozwoju miejscowości Siennica oraz okolic, polegającego na integracji ładu środowiskowego (ekologicznego), gospodarczego, społecznego, przestrzennego i urbanistycznego, – podtrzymywanie i upowszechnianie tradycji narodowej, pielęgnowanie polskości oraz kultury lokalnej, rozwój świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej, – działania w sferze rozwoju kultury, sztuki, rekreacji, ochrony dóbr kultury, tradycji i dziedzictwa narodowego, nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania, – promocja historii regionu wraz z działaniami upowszechniającymi wydarzenia oraz miejsca historyczne, – działalność na rzecz wspierania i realizacji renowacji zabytków oraz odkrywania zaginionych kart historii lokalnej, – wspieranie inicjatyw społecznych na rzecz budowy i rozwoju lokalnej infrastruktury technicznej wpływającej na podniesienie jakości życia mieszkańców, – działalność na rzecz ochrony środowiska połączona z promocją walorów przyrodniczych regionu, – działalność na rzecz ekologii, ochrony dziedzictwa historycznego i przyrodniczego, – działalność na rzecz rozwoju kultury fizycznej,

	<p>rekreacji i sportu,</p> <ul style="list-style-type: none">– ochrona interesów społeczności lokalnej w ramach obowiązującego porządku prawnego,– tworzenie, promocja i realizacja programów mających na celu pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób (w tym osób niepełnosprawnych i osób w wieku emerytalnym),– organizacja zajęć edukacyjnych oraz rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży, w szczególności z rodzin wieloproblemowych,– działalność na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,– działalność charytatywna,– promocja zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy,– działalność wspomagająca rozwój gospodarczy, w tym: rozwój przedsiębiorczości, techniki, wynalazczości i innowacyjności, wdrażanie nowych rozwiązań technicznych w praktyce gospodarczej, promocja zatrudnienia i aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy lub osób zagrożonych jej utratą,– działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych, działalność na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami,– upowszechnianie i ochrona wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działania wspomagające rozwój demokracji,– działalność na rzecz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego,– wyszukiwanie, wspieranie i kształtowanie liderów społecznych i gospodarczych,– kształtowanie wśród liderów postawy prospołecznej, umiejętności łączenia idealizmu z efektywnością oraz umiejętności współpracy w dążeniu do wielkich celów,– promowanie stylu życia, w którym łączy się cele osobiste i zawodowe z zaangażowaniem na rzecz drugiego człowieka,– pomoc ofiarom katastrof, klęsk żywiołowych i innych zdarzeń losowych,– promocja i organizacja wolontariatu,– działalność na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka,– działalność związana z rozwojem świadomości społecznej, przeciwdziałaniem patologiom społecznym i uzależnieniom,– działalność wspomagająca technicznie, szkoleniowo, informacyjnie lub finansowo organizacje pozarządowe bądź jednostki samorządu terytorialnego,– działalność na rzecz organizacji, których celami statutowymi jest: działalność społeczna, charytatywna, oświatowa, kulturalna, w zakresie kultury fizycznej i sportu, ochrony środowiska, dobroczynności, ochrony zdrowia i pomocy
--	---

		społecznej oraz rehabilitacji
16.	Stowarzyszenie Służebne Polskiej Sztuce Ludowej, Historii Regionu, Ginącym Zawodom i Przyrodzie, Ptaki 11, 05-332 Siennica	<ul style="list-style-type: none"> – wspieranie działalności lokalnych muzeów, – podtrzymywanie i upowszechnianie tradycji narodowej, pielęgnowanie polskości oraz rozwój świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej, – ochrona dóbr kultury, sztuki i dziedzictwa narodowego, – upowszechnianie wiedzy dotyczącej historii Wojska Polskiego, – pogłębianie i upowszechnianie wiedzy z dziejów oręża Polskiego oraz historii techniki wojskowej, – działania na rzecz obronności państwa i działalności sił zbrojnych RP, – inicjowanie i koordynacja wydarzeń o charakterze historycznym i innych działań służących upowszechnianiu wiedzy o historii Polski, – ochrona i upowszechnianie tradycji w zakresie ginących zawodów, – promocja i popularyzowanie walorów turystycznych, a także historycznych i kulturowych regionu, – rozwijanie turystyki i krajoznawstwa, – działalność na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży, – opieka nad zabytkami, miejscami pamięci i pomnikami przyrody, – propagowanie i realizowanie działań na rzecz ochrony przyrody i wspieranie zachowań proekologicznych.
17.	Stowarzyszenie Hodowców, Miłośników i Ochrony Zwierząt „KOIRA”, Nowodzielnik 13, 05-332 Siennica	<ul style="list-style-type: none"> – działanie na rzecz poprawy zdrowia i warunków oraz ochrony życia zwierząt, w tym domowych, hodowlanych, gospodarskich oraz wolno żyjących, – działanie na rzecz humanitarnego traktowania zwierząt, a w szczególności ich poszanowania, objęcia niezbędną ochroną oraz otoczenie opieką, – kształtowanie i wspieranie właściwych postaw ludzi wobec zwierząt, – przeciwdziałanie wszelkim bezprawnym aktom agresji wobec zwierząt, a w szczególności znęcaniu się nad zwierzętami, – działanie na rzecz szkoleń zwierząt, w tym zwłaszcza rasowych kotów i psów, a także ich właścicieli, hodowców oraz treserów, – wspieranie i krzewienie dobrych praktyk, w szczególności uwzględniających dobro zwierząt, wśród właścicieli, hodowców i treserów zwierząt, – prowadzenie działań mających na celu zrzeszanie się właścicieli, hodowców, treserów i miłośników zwierząt, – wspieranie nauk przyrodniczych, ekologii i działanie na rzecz ochrony środowiska, – prowadzenie działań mających na celu integrację i zrzeszanie się właścicieli, hodowców, treserów i miłośników zwierząt, – prowadzenie dokumentacji hodowlanej dla członków stowarzyszenia zgodnie z istniejącymi przepisami prawa, – wspieranie członków stowarzyszenia oraz ich zwierząt, – popieranie i upowszechnienie animaloterapii

		(w szczególności dogoterapii i felinoterapii) jako metody rehabilitacji w wybranych schorzeniach dzieci, młodzieży i dorosłych, – przeciwstawianie się nieprzemyślanemu rozmnażaniu psów i kotów, – wspieranie osób niepełnosprawnych, – promocja i organizacja wolontariatu, – promocja współpracy międzynarodowej w zakresie ochrony praw zwierząt
18.	Stowarzyszenie Regionalne MAZOWIECKI OGRÓD, ul. Dąbrówki 36, 05-332 Grzebowilk	– zachowanie oraz kultywowanie dziedzictwa historyczno-kulturowego Mazowsza w aspekcie toposu ogrodu, nauki, kultury, sztuki, spotkań, – integracja społeczno-kulturowa i aktywizacja społeczności lokalnej, – edukacja humanistyczna, ekologiczna i techniczna jako pielęgnowanie tradycji i osiągnięć przodków oraz folkloru Mazowsza, – zachowanie i ochrona bogactwa środowiska naturalnego regionu i wykorzystanie jego walorów rekreacyjno- turystycznych, – podejmowanie działań na rzecz podniesienia jakości życia mieszkańców gminy, – kształtowanie tożsamości regionalnej i realizacja idei więzi duchowej w Małej Ojczyźnie, – przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób, grup i środowisk oraz promocja zdrowego stylu życia, wolnego od używek, – inicjowanie innowacyjnych i alternatywnych form edukacji oraz samokształcenia.

Dane Urzędu Gminy w Siennicy.

W 2020 r. w gminie Siennica funkcjonowały 3 parafie Kościoła rzymskokatolickiego. Poniższa tabela przedstawia ich wykaz.

Tabela 61. Parafie rzymskokatolickie na terenie gminy

lp.	nazwa	adres
1.	Parafia pw. św. Stanisława Biskupa i Męczennika w Siennicy	ul. Mińska 34, 05-332 Siennica
2.	Parafia pw. Matki Boskiej Częstochowskiej w Starogrodzie	Starogród 39, 05-332 Siennica
3.	Parafia pw. św. Kazimierza Królewicza w Grzebowilku	Grzebowilk, ul. Mazowiecka 45, 05-332 Siennica

Dane Urzędu Gminy w Siennicy.

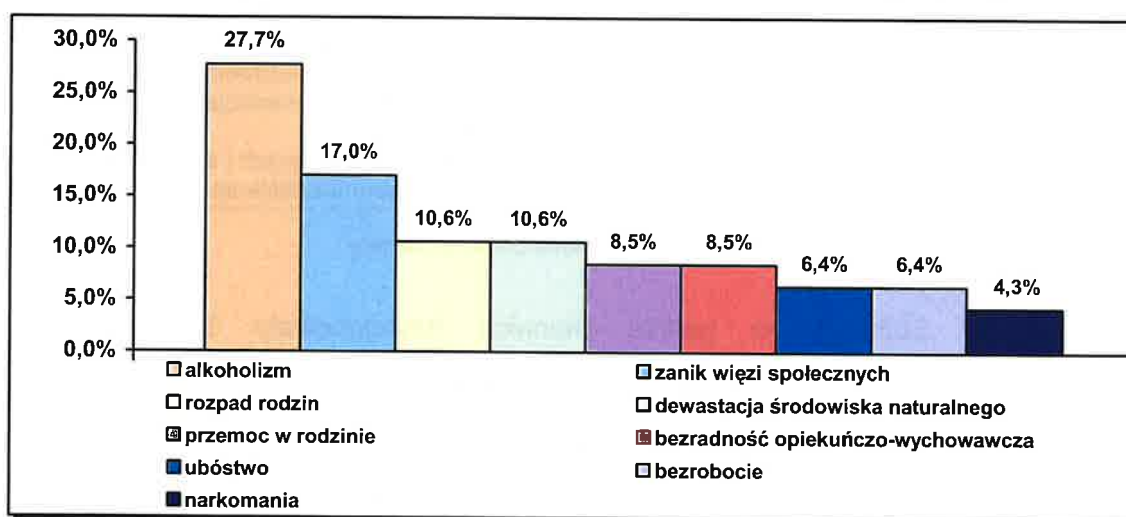
Parafie z gminy Siennica wchodzą w skład diecezji warszawsko-praskiej, zaś w podziale dekanalnym parafie w Siennicy i Starogrodzie należą do dekanatu siennickiego, natomiast parafia w Grzebowilku do dekanatu Mińsk Mazowiecki – św. Antoniego z Padwy.

19. PROBLEMY WSKAZANE PRZEZ MIESZKAŃCÓW, DIALOG SPOŁECZNY

Uczestników badania ankietowego przeprowadzonego na potrzeby skonstruowania niniejszego dokumentu poproszono także o wskazanie problemów bądź niekorzystnych zjawisk, które są w gminie najbardziej widoczne. Pytanie miało charakter półotwarty z możliwością dokonania wielokrotnego wyboru. Respondentów poproszono również o ocenę komunikacji z władzami samorządowymi i ocenę poziomu zadowolenia z faktu zamieszkiwania na terenie gminy.

Wśród problemów i niekorzystnych zjawisk, które najbardziej uwidaczniają się w gminie, respondenci najczęściej wskazywali alkoholizm i zanik więzi społecznych. W dalszej kolejności wymieniali rozpad rodzin, dewastację środowiska naturalnego oraz przemoc w rodzinie i bezradność opiekuńczo-wychowawczą, a także ubóstwo, bezrobocie i narkomania. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 14. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska najbardziej uwidaczniają się w gminie?

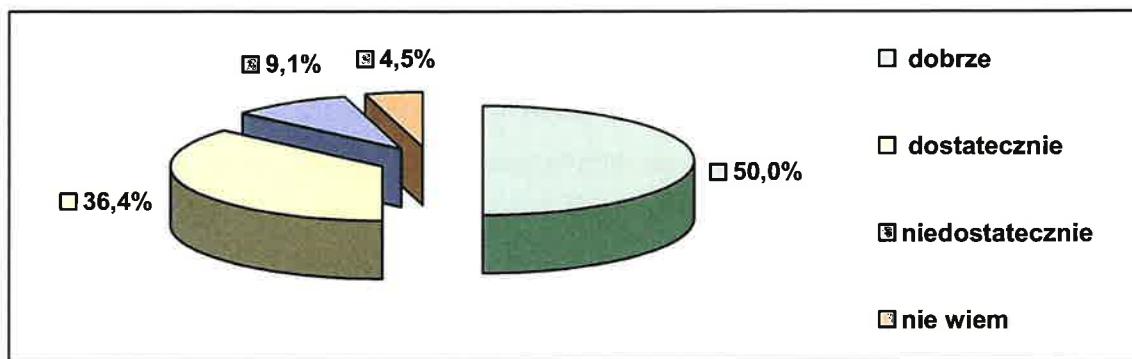
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające badanym wskazać działania i inicjatywy, jakie należałoby podjąć w gminie, aby integrować i aktywizować społeczność lokalną. Odpowiadając, ankietowani szczególny nacisk położyli na konieczność organizowania plenerowych imprez integracyjnych, wydarzeń kulturalnych i rekreacyjno-sportowych oraz ciekawych zajęć dla dzieci. Zwrócono również uwagę na potrzebę inicjowania częstszych spotkań władz gminy z mieszkańcami, tworzenia miejsc spotkań dla młodzieży oraz dalszego rozwoju infrastruktury rekreacyjno-sportowej. Wskazując działania, które mogłyby przyczynić się do łagodzenia bądź rozwiązywania problemów społecznych oraz zaspokojenia potrzeb mieszkańców, uczestnicy badania wymieniali najczęściej budowę żłobka,

uruchomienie Posterunku Policji, usprawnienie funkcjonowania ośrodka zdrowia oraz rozwój budownictwa mieszkaniowego, a także inicjowanie wolontariatu na rzecz osób starszych.

W sondażu poruszono także kwestię oceny komunikacji między władzami samorządowymi a mieszkańcami. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 15. Jak Pani/Pan ocenia komunikację między władzami samorządowymi a mieszkańcami?

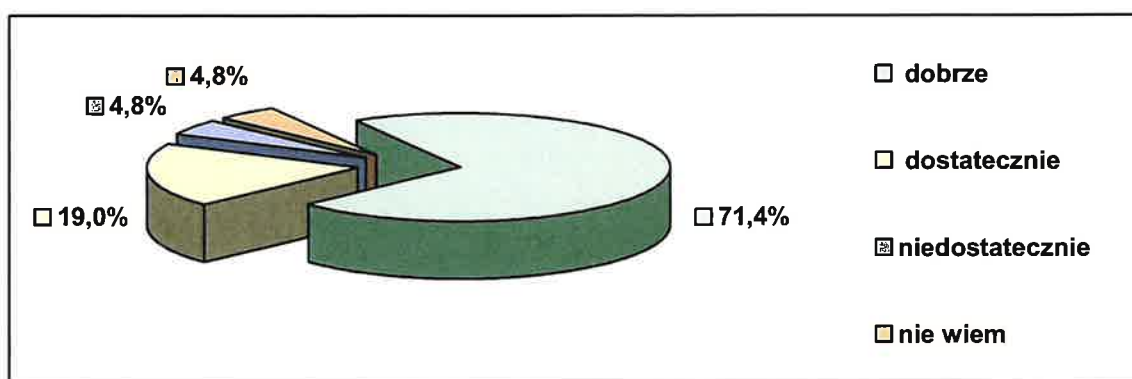

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Komunikacja między władzami samorządowymi a mieszkańcami została oceniona bardzo pozytywnie, bowiem połowa uczestników badania uznała ją za dobrą, a kolejne 36,4% ankietowanych stwierdziło, że jest dostateczna. Jednocześnie 9,1% respondentów przyznało, że jest ona niedostateczna. Zdania w tej kwestii nie przedstawiło 4,5% badanych.

Ankietowanych poproszono również o ocenę poziomu zadowolenia z bycia mieszkańcem gminy. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 16. Jak Pani/Pan ocenia swój poziom zadowolenia z bycia mieszkańcem gminy?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Z uzyskanych odpowiedzi wynika, że gmina Siennica jest dobrym miejscem do zamieszkania, bowiem w odpowiedzi na pytanie o ocenę poziomu zadowolenia z bycia mieszkańcem gminy 90,4% ankietowanych wyraziło opinię pozytywną. Opinii

tej nie podziela 4,8% badanych i taki sam odsetek (4,8%) respondentów nie potrafił jednoznacznie wypowiedzieć się w tej sprawie.

20. PROBLEMY RÓWNOŚCI SZANS

Polityka równości szans płci jest celowym, systematycznym i świadomym ocenianiem prowadzonych działań z perspektywy wpływu na warunki życia kobiet i mężczyzn, które ma na celu przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na płeć i osiągnięcie równości kobiet i mężczyzn. Wprowadzenie w życie zasad polityki równości płci wymaga przeprowadzenia analizy sytuacji kobiet i mężczyzn, która opiera się na przedstawieniu danych ilościowych i jakościowych w podziale na płeć oraz odniesieniu się do występujących barier równości płci. W latach 2018-2020 w gminie Siennica struktura ludności pod względem płci była stabilna; stale nieco ponad połowę mieszkańców stanowiły kobiety. Dane w tym zakresie przedstawia kolejna tabela.

Tabela 62. Udział kobiet w liczbie ludności gminy w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba ludności gminy ogółem	7 385	7 416	7 464
liczba kobiet	3 722	3 727	3 742
udział kobiet w liczbie ludności gminy ogółem	50,40%	50,26%	50,13%

Dane Urzędu Gminy w Siennicy.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Mińsku Mazowieckim w latach 2018-2020 kobiety stanowiły blisko połowę ogółu osób bezrobotnych w gminie.

Tabela 63. Udział kobiet w liczbie bezrobotnych w gminie w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba bezrobotnych ogółem	116	117	144
liczba bezrobotnych kobiet	54	55	68
udział kobiet w liczbie osób bezrobotnych	46,55%	47,01%	47,22%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Mińsku Mazowieckim.

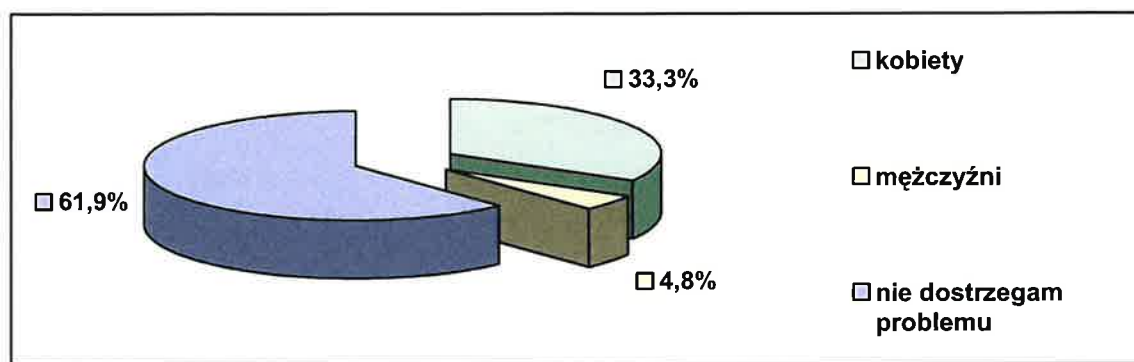
Analiza struktury bezrobocia w gminie pod względem płci wykazała, że kobiety, choć ich udział w liczbie osób bezrobotnych był niższy niż mężczyzn, to jednak przeważały w wielu wyróżnionych kategoriach, zarówno jeśli chodzi o wiek, czas pozostawania bez pracy, wykształcenie i staż pracy. Największy udział kobiet w ogóle bezrobotnych odnotowano wśród osób w wieku 18-24 lata, osób

z wykształceniem średnim ogólnokształcącym, osób ze stażem pracy do 1 roku, a także osób pozostających bez pracy od 1 do 3 miesięcy. Może to wskazywać na istnienie nierówności szans kobiet i mężczyzn na lokalnym rynku pracy, co jednocześnie implikuje konieczność podejmowania działań sprzyjających aktywizacji zawodowej kobiet.

Problemy dotyczące równości szans płci nie ograniczają się jedynie do zagadnień związanych z zatrudnieniem. Dlatego w ramach diagnozy sytuacji w zakresie równości płci w gminie Siennica przeprowadzono badanie przy zastosowaniu anonimowej ankiety, w której pytano o wybrane zagadnienia dotyczące równości szans kobiet i mężczyzn oraz dyskryminacji ze względu na płeć. Do analizy przedłożono w sumie 21 ankiet wypełnionych przez mieszkańców gminy, którzy zdecydowali się wziąć udział w badaniu.

Zasada równości szans płci ma ograniczać dyskryminację zarówno kobiet, jak i mężczyzn, przypisując im taką samą wartość społeczną, równe prawa oraz równy dostęp do zasobów. Uwzględniając powyższe, pytano respondentów, kto, ich zdaniem, jest bardziej zagrożony problemem nierówności szans. Rozkład uzyskanych odpowiedzi przedstawiono w wykresie zamieszczonym poniżej.

Wykres 17. Kto jest wg Pani/Pana bardziej zagrożony dyskryminacją ze względu na płeć?

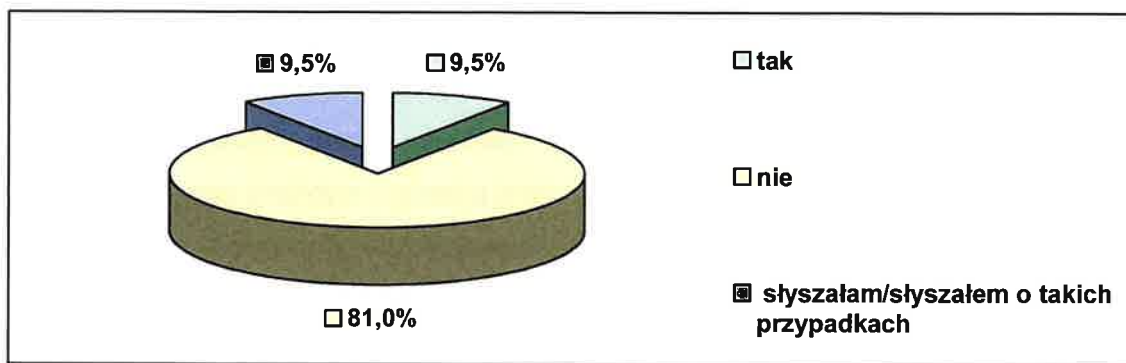
Dane z badania ankiety.

Prawie 62% ankietowanych nie dostrzega problemu zawartego w pytaniu. Według jednej trzeciej badanych bardziej zagrożone dyskryminacją ze względu na płeć są kobiety. Zdaniem 4,8% respondentów są to mężczyźni.

Badanie ankietowe pozwoliło również poznać wiedzę biorących w nim udział respondentów na temat problemu równości szans kobiet i mężczyzn w ich lokalnym środowisku. Zdecydowana większość (81%) spośród pytaných mieszkańców odpowiedziała, że nie spotkała się z przypadkami dyskryminacji ze względu na płeć w gminie. Jednocześnie 9,5% badanych przyznało, iż takie przypadki zna i tyle samo

(9,5%) respondentów stwierdziło, że słyszało o przypadkach dyskryminacji ze względu na płeć w gminie. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniżej zamieszczony wykres.

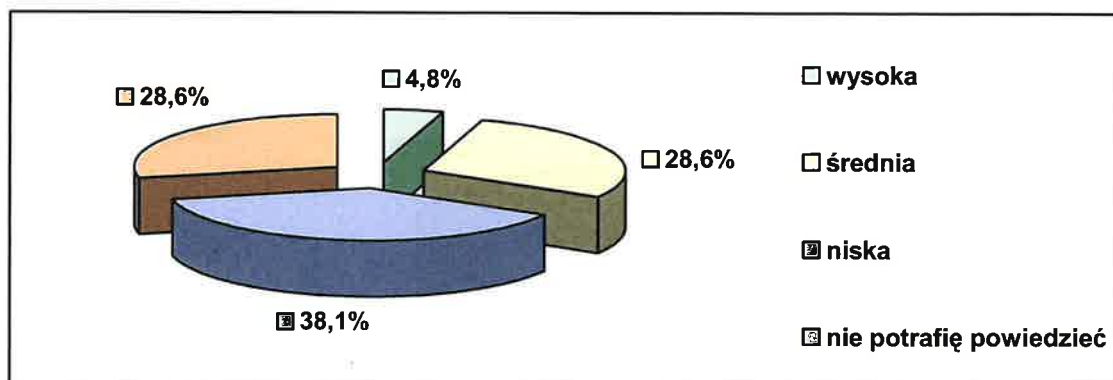
Wykres 18. Czy spotkała się Pani/ spotkał się Pan z przypadkami dyskryminacji ze względu na płeć w gminie lub o nich słyszała/ słyszał?

Dane z badania ankietowego

Do uczestników badania skierowano też pytanie dotyczące określenia skali problemu nierówności szans płci w gminie. Poniższy wykres pokazuje rozkład odpowiedzi.

Wykres 19. Jaka Pani/Pana zdaniem może być skala problemu nierówności płci w gminie?

Dane z badania ankietowego

Według 38,1% badanych skala problemu nierówności płci na terenie gminy jest niska, z kolei 28,6% pytanym stwierdziło, że jest średnia, zaś zdaniem 4,8% respondentów jest ona wysoka. Jednoznacznie wypowiedzieć się w tej kwestii nie potrafiło 28,6% ankietowanych.

Uczestnicy badania udzielali również odpowiedzi na pytania dotyczące potrzeby podejmowania działań na rzecz równości kobiet i mężczyzn oraz mających na celu przeciwdziałanie dyskryminacji płciowej. Potrzebę prowadzenia takich działań potwierdziło 47,6% badanych. Jednocześnie 9,5% ankietowanych uznało

podejmowanie takich działań za bezzasadne. Wysoki odsetek (42,9%) respondentów nie potrafił rozstrzygnąć tak sformułowanej kwestii.

Kolejne pytanie dotyczyło obszarów, w jakich powinno się podejmować działania na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn przeciwdziałające dyskryminacji ze względu na płeć. Respondenci najczęściej wskazywali płace (28,6%), rynek pracy (21,4%) oraz awans zawodowy i udział we władzach samorządowych (po 17,9%), a także życie rodzinne (10,7%). Odpowiadając na pytanie o konkretne działania, jakie należy podejmować na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn lub w celu przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na płeć, ankietowani zwrócili uwagę na potrzebę podnoszenia świadomości społecznej w tym zakresie, organizowanie spotkań edukacyjnych oraz prowadzenie warsztatów i kampanii informacyjnych rozszerzających wiedzę w kwestii dyskryminacji, a także realizowanie projektów w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Z udzielonych wypowiedzi ankietowanych wynika, że znaczna ich część dostrzega problem nierówności szans, identyfikując go nie tylko w obszarze zatrudnienia. Zdecydowana większość respondentów potrafiła ocenić także skalę tego problemu. Jednocześnie daje się zauważyć znaczny odsetek badanych, którzy wybierali odpowiedź „nie mam zdania” czy „nie potrafię powiedzieć”. Dowodzi to stosunkowo niewielkiej znajomości tego problemu, a co za tym idzie, także skutków, jaki wywołuje w funkcjonowaniu społeczności lokalnej. Zmiana tego stanu rzeczy z pewnością wymaga wyraźniejszej obecności tej tematyki w sferze publicznej.

21. ANALIZA SWOT WYBRANYCH OBSZARÓW PROBLEMOWYCH

Analiza SWOT opiera się na wspólnym usystematyzowaniu posiadanych informacji z danego obszaru poprzez przyporządkowanie ich do jednej z czterech grup (mocne strony, słabe strony, szanse i zagrożenia). Przedstawiona poniżej analiza została przeprowadzona w ujęciu: mocne strony i słabe strony to czynniki zależne od nas (te, na które mamy wpływ planistyczny i zarządczy), a szanse i zagrożenia, to czynniki obiektywne, na które nie mamy bezpośredniego wpływu sprawczego.

Niniejsza analiza obejmuje następujące obszary: bezrobocie, ubóstwo, bezdomność; rodzina, dziecko i młodzież, przemoc w rodzinie; zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne; starość; niepełnosprawność; kapitał społeczny i ludzki.

Diagram 1. Obszary analizy SWOT

BEZROBOCIE, UBÓSTWO, BEZDOMNOŚĆ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • podejmowanie działań mających na celu przyciągnięcie inwestorów mogących tworzyć nowe miejsca pracy w gminie • prowadzenie działań na rzecz ograniczenia bezrobocia oraz przeciwdziałania bezrobociu wśród kobiet • upowszechnianie informacji o usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach zawodowych • inicjowanie różnego rodzaju przedsięwzięć, np. akcji charytatywnych na rzecz ubogich i zagrożonych ubóstwem • diagnozowanie problemu bezdomności w gminie • funkcjonowanie na terenie gminy zakładów pracy • dobre połączenia komunikacyjne ze stolicą i warszawskim rynkiem pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • nieinicjowanie działań sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości wśród mieszkańców • niepodejmowanie działań służących aktywizacji zawodowej bezrobotnych • nieprowadzenie działań zmierzających do tworzenia w gminie podmiotów ekonomii społecznej mogących zapewnić nowe miejsca pracy • nieupowszechnianie informacji o wolnych miejscach pracy • niewdrażanie projektów mających na celu pozyskiwanie środków finansowych z funduszy zewnętrznych na przeciwdziałanie bezrobociu (m.in. z funduszy UE) • nierealizowanie programów i projektów na rzecz osób zagrożonych i dotkniętych ubóstwem • niski poziom kwalifikacji zawodowych • niedostateczna liczba mieszkań socjalnych
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • stale rosnące zainteresowanie potencjalnych inwestorów tworzeniem nowych miejsc pracy w gminie • wzrastające zainteresowanie mieszkańców prowadzeniem własnej działalności gospodarczej • zwiększająca się liczba ofert pracy dla bezrobotnych 	<ul style="list-style-type: none"> • niezmnijająca się liczba osób długotrwale bezrobotnych • brak zainteresowania osób bezrobotnych tworzeniem podmiotów ekonomii społecznej • znikome zainteresowanie osób bezrobotnych usługami poradnictwa zawodowego i udziałem w szkoleniach

<ul style="list-style-type: none"> wzrastające zainteresowanie problemami osób ubogich i działaniami prowadzonymi na ich rzecz wśród lokalnej społeczności niepostępujące zjawisko ubożenia wśród mieszkańców gminy niezwiększająca się liczba osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością tworzenie nowych miejsc pracy na terenie gminy dla osób chętnych do podjęcia pracy 	<p>zawodowych</p> <ul style="list-style-type: none"> niepozyskiwanie środków finansowych z funduszy zewnętrznych ograniczających bezrobocie w gminie brak chęci podjęcia pracy i podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez osoby bezrobotne
--	---

Analiza uwarunkowań dla obszaru **bezrobocie, ubóstwo, bezdomność** wskazuje mocne strony, którymi są głównie: podejmowanie działań mających na celu przyciągnięcie inwestorów mogących tworzyć nowe miejsca pracy w gminie, prowadzenie działań na rzecz ograniczenia bezrobocia oraz przeciwdziałania bezrobociu wśród kobiet, upowszechnianie informacji o usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach zawodowych, inicjowanie różnego rodzaju przedsięwzięć, np. akcji charytatywnych na rzecz ubogich i zagrożonych ubóstwem, diagnozowanie problemu bezdomności w gminie oraz funkcjonowanie na terenie gminy zakładów pracy, a także dobre połączenia komunikacyjne ze stolicą i warszawskim rynkiem pracy.

Szczegółnej uwagi i intensyfikacji działań ze strony władz samorządowych, odpowiednich instytucji i organizacji wymagają liczne zagrożenia, do których należy zaliczyć: niezmnijającą się liczbę osób długotrwale bezrobotnych, brak zainteresowania osób bezrobotnych tworzeniem podmiotów ekonomii społecznej, znikome zainteresowanie osób bezrobotnych usługami poradnictwa zawodowego i udziałem w szkoleniach zawodowych, niepozyskiwanie środków finansowych z funduszy zewnętrznych ograniczających bezrobocie w gminie oraz brak chęci podjęcia pracy i podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez osoby bezrobotne.

RODZINA, DZIECI I MŁODZIEŻ, PRZEMOC W RODZINIE	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> analizowanie problemów rodzin, dzieci i młodzieży w gminie wsparcie asystenta rodziny dla rodzin niewydolnych wychowawczo zapewnianie dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia 	<ul style="list-style-type: none"> nieinicjowanie akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy w rodzinie brak żłobka na terenie gminy

<ul style="list-style-type: none"> • analizowanie potrzeb osób samotnie wychowujących dzieci • funkcjonowanie na terenie gminy placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży • monitorowanie zapotrzebowania na opiekę nad dziećmi do lat 3 i opiekę przedszkolną • dysponowanie przez szkolnictwo w gminie kadra i bazą dydaktyczną zapewniającą właściwy rozwój uczniów • odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie • zapewnianie pomocy i wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie na terenie gminy • dostęp do wsparcia psychologa i pomocy prawnej na terenie gminy • funkcjonowanie w gminie kilku przedszkoli 	
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • wystarczająca, w stosunku do potrzeb mieszkańców, oferta w zakresie opieki przedszkolnej • zaspokajająca potrzeby w zakresie edukacji sytuacja finansowa gminy • dobra baza lokalowa szkół • zmniejszające się społeczne przyzwolenie na stosowanie przemocy w rodzinie 	<ul style="list-style-type: none"> • nasilająca się skala problemów mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin • stale rosnąca liczba rodzin niewydolnych wychowawczo • wzrastająca liczba rodzin wymagających wsparcia w postaci poradnictwa specjalistycznego • zwiększająca się liczba osób samotnie wychowujących dzieci • brak możliwości tworzenia placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży na terenie gminy • niewystarczające środki finansowe i lokalowe umożliwiające tworzenie ośrodków wsparcia • niedostateczna, w stosunku do potrzeb mieszkańców, oferta w zakresie opieki żłobkowej • niewystarczająca liczebność i fachowość kadry pracującej z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie • nasilająca się w gminie skala zjawiska przemocy w rodzinie

Analiza uwarunkowań dla obszaru **rodzina, dziecko i młodzież, przemoc w rodzinie** zwraca uwagę na zdecydowaną przewagę mocnych stron, którymi są głównie: analizowanie problemów rodzin, dzieci i młodzieży w gminie, wsparcie asystenta rodziny dla rodzin niewydolnych wychowawczo, zapewnianie dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia,

analizowanie potrzeb osób samotnie wychowujących dzieci, funkcjonowanie na terenie gminy placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, monitorowanie zapotrzebowania na opiekę nad dziećmi do lat 3 i opiekę przedszkolną, dysponowanie przez szkolnictwo w gminie kadrami i bazą dydaktyczną zapewniającą właściwy rozwój uczniów, odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie, zapewnianie pomocy i wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie na terenie gminy oraz dostęp do wsparcia psychologa i pomocy prawnej na terenie gminy, a także funkcjonowanie w gminie kilku przedszkoli.

Dostrzegane mocne strony w powiązaniu z akcentowanymi szansami nie mogą jednak przesłonić ciężaru gatunkowego licznych zagrożeń, z jakimi należy się zmierzyć. Niepokoić powinny zwłaszcza nasilająca się skala problemów mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin, stale rosnąca liczba rodzin niewydolnych wychowawczo, wzrastająca liczba rodzin wymagających wsparcia w postaci poradnictwa specjalistycznego, zwiększająca się liczba osób samotnie wychowujących dzieci, brak możliwości tworzenia placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży na terenie gminy, niewystarczające środki finansowe i lokalowe umożliwiające tworzenie ośrodków wsparcia, niedostateczna, w stosunku do potrzeb mieszkańców, oferta w zakresie opieki żłobkowej, niewystarczająca liczebność i fachowość kadry pracującej z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie, jak również nasilająca się w gminie skala zjawiska przemocy w rodzinie.

ZDROWIE, UZALEŻNIENIA, BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • zabezpieczenie dostępu mieszkańców do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej • zapewnienie dostępu do lekarzy specjalistów i rehabilitacji • inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia • podejmowanie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego • zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej • realizowanie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród uczniów • prowadzenie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • utrudniony dostęp do lekarzy • niewystarczająco przygotowana kadra do pracy z osobami uzależnionymi • brak terapeutów uzależnień

poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym <ul style="list-style-type: none"> • podejmowanie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w gminie oraz realizowanie inwestycji podnoszących poziom bezpieczeństwa na drodze 	
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • wzrost zainteresowania zdrowym trybem życia wśród mieszkańców • poprawa stanu środowiska naturalnego w ostatnich latach • niewzrastające zagrożenie przestępczością wśród nieletnich • zwiększający się poziom bezpieczeństwa mieszkańców gminy oraz poziom bezpieczeństwa na drodze 	<ul style="list-style-type: none"> • istniejące bariery finansowe i lokalowe utrudniających prawidłowe zabezpieczenie dostępu do świadczeń podstawowej opieki zdrowotnej • zwiększająca się liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia • wzrastające zapotrzebowanie na zwiększenie liczby osób pracujących z osobami uzależnionymi • stale rosnąca liczba nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki • zły stan dróg lokalnych

Analiza uwarunkowań dla obszaru **zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne** wskazuje na zdecydowaną przewagę mocnych stron: zabezpieczenie dostępu mieszkańców do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, zapewnienie dostępu do lekarzy specjalistów i rehabilitacji, inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia, podejmowanie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego, zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej, realizowanie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród uczniów, prowadzenie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym, a także podejmowanie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w gminie oraz realizowanie inwestycji podnoszących poziom bezpieczeństwa na drodze.

Mimo przewagi mocnych stron i licznych szans w tym obszarze wskazane zagrożenia – istniejące bariery finansowe i lokalowe utrudniających prawidłowe zabezpieczenie dostępu do świadczeń podstawowej opieki zdrowotnej, zwiększająca się liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia, wzrastające zapotrzebowanie na zwiększenie liczby osób pracujących z osobami uzależnionymi, stale rosnąca liczba nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki

oraz zły stan dróg lokalnych – mogą mieć wpływ na osiągnięcie zakładanych zmian w procesie wdrażania założeń budowanej strategii.

STAROŚĆ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • analizowanie sytuacji demograficznej gminy z uwzględnieniem struktury wiekowej mieszkańców • informowanie osób starszych o dostępnych formach pomocy • dysponowanie kadrami pracowników świadczących osobom starszym usługi opiekuńcze • analizowanie potrzeb rodzin sprawujących opiekę nad osobami starszymi • funkcjonowanie na terenie gminy form wsparcia osób starszych (Klub Senior+, ośrodek całodobowej opieki) • zapewnianie osobom starszym warunków do kontynuowania aktywności społecznej, edukacyjnej i zawodowej 	<ul style="list-style-type: none"> • niewystarczająca liczba połączeń transportu publicznego • wzrastająca liczba osób starszych
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • niezwiększająca się liczba osób starszych korzystających ze wsparcia z pomocy społecznej • niewzrastająca liczba osób starszych wymagających wsparcia w formie usług opiekuńczych • zapewnianie dostępu osobom starszym do takich form wsparcia, jak klub seniora czy dom dziennego pobytu • wystarczające możliwości gminy umożliwiające zaspokajanie potrzeb w zakresie kontynuowania aktywności społecznej, edukacyjnej i zawodowej osób starszych 	<ul style="list-style-type: none"> • wzrastający udział osób w wieku poprodukcyjnym w społeczności mieszkańców • występowanie przypadków pozostawiania osób starszych bez należytej opieki przez najbliższych członków rodzin • wykluczenie społeczne osób starszych

Analiza uwarunkowań dla obszaru **starość** uwypukla mocne strony, takie jak: analizowanie sytuacji demograficznej gminy z uwzględnieniem struktury wiekowej mieszkańców, informowanie osób starszych o dostępnych formach pomocy, dysponowanie kadrami pracowników świadczących osobom starszym usługi opiekuńcze, analizowanie potrzeb rodzin sprawujących opiekę nad osobami starszymi czy funkcjonowanie na terenie gminy form wsparcia osób starszych (Klub Senior+, ośrodek całodobowej opieki), a także zapewnianie osobom starszym warunków do kontynuowania aktywności społecznej, edukacyjnej i zawodowej.

Uwagę zwracają jednak wskazane zagrożenia: wzrastający udział osób w wieku poprodukcyjnym w społeczności mieszkańców, występowanie przypadków pozostawiania osób starszych bez należytej opieki przez najbliższych członków rodzin oraz wykluczenie społeczne osób starszych. W obliczu postępującego starzenia się społeczeństwa te kwestie powinny znaleźć się w obszarze zainteresowania wszystkich instytucji i organizacji zajmujących się polityką społeczną.

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • monitorowanie orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności wydawanych mieszkańcom gminy • informowanie osób niepełnosprawnych z gminy o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy • organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi na terenie gminy • likwidowanie barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym • upowszechnianie wśród osób niepełnosprawnych ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy • informowanie przedsiębiorców o możliwości refundacji ze środków PEFRON-u kosztów zatrudniania osób niepełnosprawnych • prowadzenie działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży dotkniętych niepełnosprawnością • funkcjonowanie ośrodka dla osób niepełnosprawnych na terenie gminy 	<ul style="list-style-type: none"> • wciąż istniejące bariery architektoniczne
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • społeczna akceptacja likwidacji barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym • dysponowanie ofertami pracy dla osób niepełnosprawnych na lokalnym rynku pracy • stale rosnące zainteresowanie pracodawców zatrudnianiem osób niepełnosprawnych • realizacja programu „Opieka 	<ul style="list-style-type: none"> • wzrastająca liczba osób niepełnosprawnych • zwiększająca się liczba osób niepełnosprawnych korzystających ze wsparcia pomocy społecznej • stale rosnąca liczba osób z zaburzeniami psychicznymi wymagających specjalistycznych usług opiekuńczych • wzrastająca liczba dzieci dotkniętych niepełnosprawnościami, wymagających

wytchnieniowa” na terenie gminy <ul style="list-style-type: none"> • aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych 	działań w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych <ul style="list-style-type: none"> • wykluczenie społeczne osób niepełnosprawnych
---	---

Analiza uwarunkowań dla obszaru **niepełnosprawność** uwypukla liczne mocne strony, takie jak: monitorowanie orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności wydawanych mieszkańcom gminy, informowanie osób niepełnosprawnych z gminy o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy, organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi na terenie gminy, likwidowanie barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym, upowszechnianie wśród osób niepełnosprawnych ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, informowanie przedsiębiorców o możliwości refundacji ze środków PEFRON-u kosztów zatrudniania osób niepełnosprawnych oraz prowadzenie działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży dotkniętych niepełnosprawnością, a także funkcjonowanie ośrodka dla osób niepełnosprawnych na terenie gminy. Nie należy jednak tracić z oczu zagrożeń, jakie występują w tym obszarze, a zaliczają się do nich: wzrastająca liczba osób niepełnosprawnych, zwiększająca się liczba osób niepełnosprawnych korzystających ze wsparcia pomocy społecznej, stale rosnąca liczba osób z zaburzeniami psychicznymi wymagających specjalistycznych usług opiekuńczych, wzrastająca liczba dzieci dotkniętych niepełnosprawnościami, wymagających działań w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych oraz wykluczenie społeczne osób niepełnosprawnych. Rozwiązywanie tych problemów wymaga współpracy zarówno organów samorządowych, instytucji pomocowych, jak i organizacji pozarządowych oraz tych podmiotów, które w sferze swojego zainteresowania mają pomoc osobom niepełnosprawnym.

KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • odczuwalny wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców • prowadzenie działań mających na celu zachęcanie mieszkańców do podejmowania inicjatyw lokalnych • popularyzowanie wśród mieszkańców informacji o lokalnych organizacjach pozarządowych • podejmowanie działań zmierzających do 	<ul style="list-style-type: none"> • niedostosowana do aktualnych potrzeb liczebność kadry i sieć placówek pomocy społecznej • brak samochodu służbowego • niewystarczająca liczba wykwalifikowanych pracowników zainteresowanych pracą w obszarze pomocy społecznej

<p>podniesienia atrakcyjności oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej adresowanej do mieszkańców</p> <ul style="list-style-type: none"> • inicjowanie działań mających na celu integrację społeczności lokalnej • prowadzenie działań mających na celu pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej • podnoszenie przez pracowników pomocy społecznej kwalifikacji zawodowych poprzez udział w szkoleniach i różnych formach doskonalenia zawodowego • podejmowanie działań mających na celu propagowanie i inicjowanie wolontariatu • korzystanie z zewnętrznych programów pomocowych • zapewnianie merytorycznego wsparcia 	
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • odpowiedni potencjał gminy zapewniający jej rozwój i umożliwiający wzrost jakości życia • stale rosnąca liczba inicjatyw lokalnych podejmowanych na terenie gminy • zwiększające się zainteresowanie mieszkańców działalnością w ramach organizacji pozarządowych • wzrastająca liczba osób korzystających z oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej • zmniejszająca się liczba osób marginalizowanych lub zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją • wykorzystywanie przez gminę środków zewnętrznych na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej • niewzrastające zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej • stale rosnące zainteresowanie mieszkańców działalnością wolontarystyczną 	<ul style="list-style-type: none"> • niedysponowanie środkami umożliwiającymi dostosowanie liczebności i poziomu kwalifikacji kadr pomocowych do aktualnych potrzeb

Analiza uwarunkowań dla obszaru **kapitał społeczny i ludzki** wskazuje na zdecydowaną przewagę mocnych stron, którymi są głównie: odczuwalny wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców, prowadzenie działań mających na celu zachęcanie mieszkańców do podejmowania inicjatyw lokalnych, popularyzowanie wśród mieszkańców informacji o lokalnych organizacjach pozarządowych, podejmowanie działań zmierzających do podniesienia atrakcyjności oferty kulturalnej,

sportowej i rekreacyjnej adresowanej do mieszkańców, inicjowanie działań mających na celu integrację społeczności lokalnej, prowadzenie działań mających na celu pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, podejmowanie działań mających na celu propagowanie i inicjowanie wolontariatu, a także korzystanie z zewnętrznych programów pomocowych i zapewnianie merytorycznego wsparcia. Należy także podkreślić możliwość podnoszenia kwalifikacji zawodowych poprzez udział w szkoleniach i różnych formach doskonalenia zawodowego przez pracowników pomocy społecznej.

Jednakże mocne strony w powiązaniu z akcentowanymi szansami nie powinny przesłonić wagi dostrzeganych i zasygnalizowanych słabych stron i zagrożeń, z jakimi należy się zmierzyć. Niedostosowana do aktualnych potrzeb liczebność kadry i sieć placówek pomocy społecznej, brak samochodu służbowego, niewystarczająca liczba wykwalifikowanych pracowników zainteresowanych pracą w obszarze pomocy społecznej oraz niedysponowanie środkami umożliwiającymi dostosowanie liczebności i poziomu kwalifikacji kadr pomocowych do aktualnych potrzeb, to w obliczu niekorzystnych tendencji demograficznych niezwykle istotna kwestia rzutująca na kształt programu działań w tym obszarze.

III. PROGRAMOWANIE

Uzyskane wyniki diagnozy problemów społecznych na terenie gminy, na którą złożyła się analiza danych z tzw. źródeł zastanych, analiza wyników badań ankietowych oraz analiza SWOT, pozwoliły na opracowanie założeń polityki społecznej Gminy Siennica na lata 2022-2027. Zostały one przedstawione w formie misji, celów i kierunków działań.

Działania zostały wyznaczone z uwzględnieniem następujących priorytetów:

1. **Przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu i bezdomności**
2. **Wspieranie rodzin i wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży**
3. **Przeciwdziałanie uzależnieniom**
4. **Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia**
5. **Wspieranie osób starszych i niepełnosprawnych**
6. **Zapobieganie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu osób i rodzin**
7. **Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego mieszkańcom gminy**
8. **Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego**

1. WIZJA I MISJA

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Siennica na lata 2022-2027 pozwala na podjęcie systemowych rozwiązań problemów społecznych występujących w gminie. Dla osiągnięcia zakładanych celów została na potrzeby strategii sformułowana wizja, która brzmi:

„Gmina Siennica zapewnia mieszkańcom szeroką dostępność do usług społecznych oraz warunki sprzyjające rozwojowi lokalnego kapitału społecznego”.

Realizacji przyjętej wizji będzie towarzyszyła wyznaczona następująca misja:

„Podejmowanie zintegrowanych działań zmierzających do rozwiązywania problemów społecznych w trosce o podniesienie jakości życia mieszkańców gminy Siennica”.

2. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ

Realizacja zaprogramowanych celów strategicznych, operacyjnych oraz kierunków działań pozwoli na wypełnienie przyjętej misji oraz przyczyni się do rozwiązywania problemów społecznych występujących na terenie gminy, a także zapobiegania problemom i trudnościom, z jakimi borykają się jej mieszkańcy. Wytyczone cele zrealizowane zostaną przy wykorzystaniu istniejących w gminie instytucji, organizacji i innych podmiotów działających w sferze społecznej. Zintegrowanie lokalnego środowiska zagwarantuje pomoc i wsparcie osobom znajdującym się w trudnej sytuacji socjalno-bytowej oraz umożliwi ludziom życie w poczuciu poszanowania godności każdej osoby, eliminowanie dysfunkcji oraz równy dostęp do zasobów podstawowych usług.

CEL STRATEGICZNY 1. PODNIESIENIE JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW GMINY POPRZEC PRZECIWDZIAŁANIE UBÓSTWU, BEZROBOCIU I BEZDOMNOŚCI.

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
<p>1. Pomoc mieszkańcom dotkniętym ubóstwem.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozpoznawanie potrzeb osób zagrożonych ubóstwem we współpracy z lokalnymi liderami i instytucjami. 2. Świadczenie pomocy finansowej i rzeczowej osobom w trudnej sytuacji życiowej i materialnej. 3. Podejmowanie pracy socjalnej z wykorzystaniem kontraktów socjalnych. 4. Realizacja programów i projektów na rzecz osób zagrożonych lub dotkniętych ubóstwem w celu przeciwdziałania ich wykluczeniu społecznemu. 	<p>działania ciągłe</p>

	<p>5. Rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz z Kościołem w celu podniesienia skuteczności wsparcia adresowanego do osób zagrożonych lub dotkniętych ubóstwem.</p> <p>6. Aktywizowanie środowiska lokalnego w celu niesienia pomocy osobom i rodzinom zmagającym się z ubóstwem.</p>	
<p>2. Aktywizacja społeczna i zawodowa bezrobotnych mieszkańców gminy.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Upowszechnianie informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym i stażach. 2. Praca socjalna z osobami bezrobotnymi z wykorzystaniem kontraktów socjalnych. 3. Organizowanie prac interwencyjnych i społecznie użytecznych na terenie gminy. 4. Rozwój współpracy z lokalnymi pracodawcami. 5. Realizacja projektów służących aktywizacji osób bezrobotnych i poszukujących pracy. 6. Promowanie w obszarze rynku pracy zasady równości płci. 	<p>działania ciągłe</p> <p>w zależności od potrzeb</p>
<p>3. Pomoc osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Podejmowanie interwencji na rzecz osób zagrożonych utratą lokalu mieszkalnego. 2. Udzielanie pomocy finansowej, rzeczowej oraz wsparcia osobom zagrożonym i dotkniętym bezdomnością. 	<p>działania ciągłe</p>

	3. Zapewnienie osobom bezdomnym schronienia oraz dostępu do poradnictwa specjalistycznego i wsparcia medycznego.	
--	--	--

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 1.

wskaźnik	jednostka miary	stan początkowy (2020 r.)	stan docelowy (2027 r.)	źródło danych	częstość pomiaru
wielkość środków wydatkowanych na pomoc mieszkańcom gminy	zł	12 886 757	4 900 000	UG/GOPS	raz w roku
zaangażowanie środków zewnętrznych w wydatkach na pomoc społeczną	%	0,57	0,57	UG/GOPS	raz w roku
liczba osób, którym przyznano decyzję świadczenie	osoba	185	150	GOPS	raz w roku
liczba osób w rodzinach korzystających ze wsparcia z systemu pomocy społecznej z powodu:					
ubóstwa	osoba	86	50	GOPS	raz w roku
bezrobocia	osoba	51	30	GOPS	raz w roku

bezdomności	osoba	2	4	GOPS	raz w roku
udział liczby osób w rodzinach korzystających ze wsparcia z systemu pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności gminy	%	3,15	2,0	GOPS	raz w roku
liczba osób w rodzinach objętych pracą socjalną	osoba	426	500	GOPS	raz w roku
liczba realizowanych kontraktów socjalnych	kontrakt	0	10	GOPS	raz w roku
liczba osób bezrobotnych	osoba	144	100	PUP	raz w roku
liczba bezrobotnych kobiet w gminie	osoba	68	40	PUP	raz w roku
udział ogólnej liczby osób bezrobotnych w gminie w liczbie osób w wieku produkcyjnym	%	3,07	2,0	PUP	raz w roku

CEL STRATEGICZNY 1. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy,	Powiatowy Urząd Pracy, lokalni	budżet samorządowy i centralny,

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.	przedsiębiorcy, noclegownie i schroniska spoza gminy, organizacje pozarządowe, Kościoł, społeczność lokalna.	fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne UE, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.
-----------------------------------	--	--

CEL STRATEGICZNY 2. POMOC RODZINIE, DBAŁOŚĆ O ROZWÓJ DZIECI I MŁODZIEŻY, PRZECIWDZIAŁANIE UZALEŻNIENIOM I PRZEMOCY W RODZINIE

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
<p>1. Pomoc rodzinom wymagającym wsparcia socjalnego oraz przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.</p>	<p>1. Pomoc rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych.</p> <p>2. Prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami, w szczególności dotkniętymi bezradnością opiekuńczo-wychowawczą.</p> <p>3. Edukowanie rodzin niezaradnych wychowawczo w celu nabycia i podniesienia świadomości w kwestiach opiekuńczo-wychowawczych.</p> <p>4. Zapewnienie wsparcia asystentów rodziny dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.</p> <p>5. Podejmowanie działań wspierających procesy wychowawcze w rodzinach niepełnych.</p>	działania ciągłe

	<ol style="list-style-type: none"> 6. Poszerzenie dostępu do poradnictwa rodzinnego. 7. Doskonalenie warsztatu pracy osób zaangażowanych w pracę na rzecz dziecka i rodziny oraz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym 8. Monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem. 9. Integrowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w gminie poprzez współpracę różnych podmiotów instytucjonalnych, organizacji pozarządowych, Kościoła. 10. Promowanie prawidłowego modelu rodziny. 	
<p>2. Rozszerzenia oferty wsparcia udzielanego dzieciom i młodzieży oraz rozwój alternatywnych form spędzania czasu wolnego.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Monitorowanie zagrożeń mających wpływ na jakość i poziom procesu kształcenia i wychowania dzieci i młodzieży w gminie i podejmowanie interwencji w tym zakresie. 2. Rozwijanie współpracy ze szkołami w celu lepszego rozpoznania i zabezpieczenia potrzeb dzieci, w tym pod kątem zabezpieczenia ich potrzeb przez dom rodzinny. 3. Zapewnienie dzieciom i młodzieży wymagającym pomocy i wsparcia nieodpłatnego dostępu do specjalistów, jak pediatra czy psycholog. 4. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży. 5. Rozszerzanie w miarę posiadanych możliwości oferty zajęć pozalekcyjnych. 	<p>działania ciągłe</p>

	<p>6. Rozwój alternatywnych form spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży z wykorzystaniem zasobów kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych gminy.</p> <p>7. Wzmacnianie instytucjonalne działalności w sferze kultury, sportu i rekreacji na terenie gminy.</p>	
<p>3. Pomoc osobom i rodzinom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy domowej.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kontynuowanie i wspieranie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego. 2. Podnoszenie kwalifikacji członków Zespołu Interdyscyplinarnego w kwestiach przeciwdziałania i zapobiegania przemocy w rodzinie. 3. Pomoc materialna rodzinom, w których występują problemy uzależnień lub przemocy domowej. 4. Zapewnienie osobom uzależnionym dostępu do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej. 5. Zapewnienie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień oraz przemocy domowej dostępu do wsparcia psychologicznego i prawnego. 6. Zapewnienie schronienia osobom i rodzinom doświadczającym przemocy domowej w celu odizolowania od sprawców przemocy. 7. Kierowanie sprawców przemocy domowej do udziału w programach korekcyjnych. 	<p>działania ciągłe</p>

	<p>8. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie.</p> <p>9. Podejmowanie współpracy z organizacjami i instytucjami działającymi na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, problemami alkoholowymi i narkomanii.</p>	
--	--	--

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 2.

wskaźnik	jednostka miary	stan początkowy (2020 r.)	stan docelowy (2027 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej,	rodzina	88	120	GOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	rodzina	35	30	GOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych pracą socjalną	rodzina	180	220	GOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem asystentów rodziny	rodzina	15	15	GOPS	raz w roku

liczba rodzin objętych wsparciem z powodu:								
alkoholizmu,	rodzina	2	6				GOPS	raz w roku
narkomanii	rodzina	0	0				GOPS	raz w roku
przemocy w rodzinie	rodzina	2	2				GOPS	raz w roku
liczba interwencji przeprowadzonych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie zakończonych założeniem Niebieskiej Karty	karta	13	10				ZI	raz w roku
liczba osób korzystających ze świadczeń rodzinnych	osoba	401 rodzin/588 dzieci	400 rodzin/580 dzieci				GOPS	raz w roku
liczba osób korzystających ze świadczeń alimentacyjnych	osoba	30	30				GOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem Karta Dużej Rodziny	rodzina	32	50				GOPS	raz w roku

CEL STRATEGICZNY 2. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,	źródła finansowania budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze

<p>Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne</p>	<p>specjaliści, placówki ochrony zdrowia, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, Kościoły, społeczność lokalna.</p>	<p>strukturalne Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.</p>
--	--	--

CEL STRATEGICZNY 3. ROZSZERZANIE OFERTY WSPARCIA ADRESOWANEGO DO OSÓB STARSZYCH ORAZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
<p>1. Realizacja idei starzenia się w zdrowiu i zapewnienie możliwości prowadzenia aktywności społecznej osobom starszym.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Monitorowanie sytuacji osób starszych i niepełnosprawnych. 2. Zapewnienie dostępu do usług opiekuńczych oraz kontaktów z otoczeniem osobom starszym i niepełnosprawnym. 3. Udzielanie przez GOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom starszym. 4. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami starszymi i niepełnosprawnymi. 5. Wspieranie działań mających na celu zapobieganie wykluczeniu społecznemu i cyfrowemu osób starszych i niepełnosprawnych. 6. Rozwijanie aktywnych form spędzania czasu wolnego przez osoby starsze i niepełnosprawne. 	<p>działania ciągłe</p>

	<p>7. Inicjowanie przedsięwzięć zapewniających integrację osób starszych i niepełnosprawnych ze środowiskiem.</p> <p>8. Kontynuowanie działalności Klubu Seniora – placówki wsparcia na terenie gminy.</p> <p>9. Podejmowanie współpracy z Kościołem i organizacjami pozarządowymi w celu wzmocnienia wsparcia adresowanego do osób starszych i niepełnosprawnych.</p> <p>10. Poszerzenie zakresu usług wsparcia środowiskowego na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych.</p> <p>11. Popularyzowanie i organizowanie wolontariatu na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych.</p>	
<p>2. Wspieranie osób niepełnosprawnych w integracji społecznej i zawodowej</p>	<p>1. Udzielanie przez GOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom niepełnosprawnym</p> <p>2. Likwidowanie barier ograniczających funkcjonowanie osób niepełnosprawnych w przestrzeni publicznej i w otoczeniu domowym.</p> <p>3. Poszerzenie środowiskowego systemu wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym również dla dzieci z zaburzeniami psychicznymi.</p> <p>4. Współpraca z lokalnymi pracodawcami w celu upowszechniania wiedzy na temat warunków i możliwości tworzenia miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych.</p> <p>5. Rozpowszechnianie ofert pracy dla osób niepełnosprawnych.</p> <p>6. Uwzględnianie udziału osób niepełnosprawnych w organizowanych kursach zawodowych i szkoleniach.</p> <p>7. Współpraca z organizacjami pozarządowymi skupiającymi osoby niepełnosprawne.</p>	<p>działania ciągłe</p>

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 3.

wskaźnik	jednostka miary	stan początkowy (2020 r.)	stan docelowy (2027 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	osoba	1 111	1 200	UG	raz w roku
udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle mieszkańców gminy	%	14,9	17,0	UG	raz w roku
liczba osób w wieku powyżej 66 lat objętych wsparciem z pomocy społecznej	osoba	87	100	GOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności	rodzina	30	40	GOPS	raz w roku
liczba osób objętych usługami opiekuńczymi oraz specjalistycznymi usługami opiekuńczymi	osoba	2	6	GOPS	raz w roku
liczba osób z gminy przebywających w DPS	osoba	5	8	GOPS	raz w roku

CEL STRATEGICZNY 3. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Urząd Pracy, Państwowy	budżet samorządowy i centralny, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób

<p>placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne.</p>	<p>Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, placówki ochrony zdrowia, pracodawcy, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.</p>	<p>Niepełnosprawnych, Fundusz Pracy, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.</p>
--	---	--

CEL STRATEGICZNY 4. DBAŁOŚĆ O ZDROWIE I BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE MIESZKAŃCÓW GMINY.

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
<p>1. Zaspakajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia fizycznego i psychospołecznego oraz zdrowego stylu życia.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapewnienie mieszkańcom dostępu do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej. 2. Promocja zdrowia, zdrowego stylu życia mające na celu tworzenie warunków sprzyjających zdrowiu. 3. Prowadzenie profilaktyki zdrowotnej i realizowanie programów prozdrowotnych. 4. Prowadzenie działań profilaktyczno-edukacyjnych skierowanych do dzieci i młodzieży. 5. Podejmowanie działań zmierzających do poszerzenia zakresu usług medycznych świadczonych na terenie gminy. 6. Zwiększenie oferty bezpłatnych badań profilaktycznych dla mieszkańców gminy. 7. Rozwijanie indywidualnych umiejętności mieszkańców służących zdrowiu. 	<p>działania ciągłe</p>

	<p>8. Rozwój bazy rekreacyjnej i sportowej dostępnej dla mieszkańców.</p> <p>9. Dbalność o środowisko fizyczne oraz społeczne życia mieszkańców gminy.</p>	
<p>2. Poprawa stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego w gminie.</p>	<p>1. Współpraca z Policją, Prokuraturą i Sądem Rejonowym na rzecz przeciwdziałania przestępczości i zwiększenia poczucia bezpieczeństwa mieszkańców gminy.</p> <p>2. Prowadzenie akcji informacyjnych, w tym w szczególności w środowisku seniorów, na temat zagrożeń przestępczością.</p> <p>3. Podejmowanie inwestycji mających wpływ na poprawę bezpieczeństwa na drodze.</p> <p>4. Rozwój systemu powiadamiania mieszkańców gminy o zagrożeniach z wykorzystaniem telefonii komórkowej i internetu.</p>	<p>działania ciągłe</p>
<p>3. Zapewnienie bezpieczeństwa na terenie placówek oświatowych i w otoczeniu domowym uczniów.</p>	<p>1. Uwrażliwianie rodziców i opiekunów uczniów na kwestie związane z prawidłowym i bezpiecznym zachowaniem się na terenie szkoły i w otoczeniu domowym.</p> <p>2. Podejmowanie działań mających na celu zwiększenie bezpieczeństwa dzieci w drodze do i ze szkoły.</p> <p>3. Podejmowanie działań interwencyjnych i zapobiegawczych mających na celu eliminowanie zachowań o charakterze patologicznym w środowisku szkolnym.</p> <p>4. Realizowanie programów profilaktyczno-edukacyjnych w placówkach oświatowych na temat uzależnień, przemocy w rodzinie, przestępczości i jej negatywnych skutków.</p> <p>5. Integrowanie społeczności szkolnej, budowanie na terenie szkoły pozytywnych relacji uczniów z nauczycielami i rówieśnikami.</p>	<p>działania ciągłe</p>

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 4.

wskaźnik	jednostka miary	stan początkowy (2020 r.)	stan docelowy (2027 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
przedsięwzięcia w zakresie promocji zdrowia, profilaktyki zdrowotnej	działanie	8	20	UG, NGOs, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	raz w roku
przedsięwzięcia w zakresie aktywnego sposobu spędzania czasu wolnego	działanie	12	30	UG, NGOs, placówki oświatowe, jednostki rekreacyjno-sportowe	raz w roku
badania profilaktyczne mieszkańców, dzieci i młodzieży szkolnej	badanie	4	10	UG, NGOs, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	raz w roku
przestępstwa i wykroczenia popełnione na terenie gminy, w tym z udziałem nieletnich	przestępstwo	50	20	Policja	raz w roku
liczba realizowanych programów	program/osoba	14/800	30/1 000	placówki oświatowe, PPP	raz w roku

profilaktyczno- edukacyjnych w szkołach oraz liczba osób nimi objętych						
liczba i wartość zrealizowanych inwestycji w celu poprawy bezpieczeństwa publicznego i bezpieczeństwa na drodze	inwestycja	5	10	UG		raz w roku

CEL STRATEGICZNY 4. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, jednostki sportowo-rekreacyjne.	Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, Straż Pożarna, społeczność lokalna	budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

CEL STRATEGICZNY 5. ROZWÓJ KADR POMOCOWYCH, PODNOSZENIE EFEKTYWNOŚCI WSPARCIA, WZMACNIANIE KAPITAŁU I DIALOGU SPOŁECZNEGO

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
<p>1. Wzmacnianie kadr i służb pomocowych, podnoszenie jakości i efektywności świadczonych usług.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Doskonalenie kadr pomocy społecznej poprzez zapewnienie środków na szkolenia i inne formy doskonalenia zawodowego. 2. Zapewnienie właściwych warunków pracy umożliwiających sprawną i efektywną obsługę beneficjentów systemu pomocy społecznej. 3. Rozwój usług elektronicznych w obszarze wsparcia społecznego. 4. Pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację zadań z zakresu polityki społecznej. 5. Realizowanie przy współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi partnerami projektów służących aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych. 6. Rozwijanie współpracy różnych podmiotów w celu skutecznego wsparcia osób uzależnionych oraz ich rodzin. 7. Realizowanie zadań służących rozwiązywaniu problemów społecznych przy współpracy z jednostkami funkcjonującymi na terenie gminy 	<p>działania ciągłe</p>
<p>2. Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Inicjowanie działań zmierzających do włączenia się mieszkańców w życie społeczne gminy. 2. Promowanie działalności organizacji pozarządowych oraz udzielanie im pomocy 	<p>działania ciągłe</p>

<p>i rozwijanie dialogu społecznego.</p>	<p>w pozyskiwaniu środków z innych niż budżet gminy źródeł finansowania.</p> <p>3. Podejmowanie inicjatyw mających na celu wzmacnianie dialogu władz samorządowych z mieszkańcami.</p> <p>4. Poszerzanie dostępu informacyjnego do planowanych przez samorząd zamierzeń o charakterze społecznym i gospodarczym.</p>
---	--

WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 5.

wskaźnik	jednostka miary	stan początkowy (2020 r.)	stan docelowy (2027 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
liczba szkoleń i innych form doskonalenia zawodowego, w których uczestniczyła kadra pomocy społecznej,	szkolenie	11	20	GOPS	raz w roku
liczba organizacji pozarządowych w gminie, w tym funkcjonujących w obszarze polityki społecznej	organizacja	30	40	UG, NGOs, GOPS	raz w roku
liczba wspólnych przedsięwzięć różnych podmiotów podejmowanych w celu rozwiązywania problemów społecznych	przedsięwzięcie	5	15	UG, GOPS, Zi, GKRPA, NGOs	raz w roku
liczba wspieranym przez	organizacja	14	20	UG	raz w roku

samorząd gminy organizacji pozarządowych					
liczba spotkań przedstawicieli samorządu gminy z mieszkańcami.	spotkanie	50	60	UG, RG	raz w roku

CEL STRATEGICZNY 5. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe, jednostki sportowo-rekreacyjne.	Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, Straż Pożarna, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna	budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

3. PROGNOZA ZMIAN

Do oceny stopnia wdrożenia wyznaczonych w strategii działań zostaną wykorzystane sformułowane powyżej wskaźniki realizacji celów. W miarę rozwoju systemu monitorowania dokumentu będą mogły zostać zidentyfikowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań. Wdrożenie projektowanych działań zaplanowanych w ramach poszczególnych celów strategicznych wypracowanych w niniejszym dokumencie powinno przyczynić się do osiągnięcia przedstawionych w poniższym zestawieniu zmian.

cel strategiczny	prognoza zmian
<p>CEL STRATEGICZNY 1. PODNIESIENIE JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW GMINY POPRZEC PRZECIWDZIAŁANIE UBÓSTWU, BEZROBOCIU I BEZDOMNOŚCI.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ograniczenie zagrożeń mających wpływ na utrwalanie się zjawiska marginalizacji i wykluczenia społecznego, - poprawa sytuacji osób ubogich, - podniesienie kompetencji zawodowych osób bezrobotnych i zwiększenie ich szans na podjęcie zatrudnienia - zwiększenie liczby osób zaktywizowanych zawodowo, - zmniejszenie skali zjawiska tzw. dziedziczenia bezrobocia, - zmniejszenie liczby osób bezrobotnych, - eliminowanie zjawiska dyskryminacji ze względu na płeć na rynku pracy, - zmniejszenie liczby beneficjentów pomocy społecznej
<p>CEL STRATEGICZNY 2. POMOC RODZINIE, DBAŁOŚĆ O ROZWÓJ DZIECI I MŁODZIEŻY, PRZECIWDZIAŁANIE UZALEŻNIENIOM I PRZEMOCY W RODZINIE</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sprawnie funkcjonujący system wsparcia rodzin, dzieci i młodzieży, uprzedzający sytuacje kryzysowe i zapewniający różnorodne formy pomocy, m.in. w kształceniu i wszechstronnym rozwoju, - sprawny system profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie, - spadek liczby rodzin zmagających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, - podniesienie kompetencji w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, - zwiększenie dostępności wsparcia dla rodzin, - podniesienie jakości kształcenia w placówkach oświatowych,

	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie szans edukacyjnych dla dzieci mających problemy w nauce, - poszerzenie wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki uzależnień, - zwiększenie dostępności wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych, - zmniejszenia skali przemocy w rodzinie,
<p>CEL STRATEGICZNY 3. ROZSZERZANIE OFERTY WSPARCIA ADRESOWANEGO DO OSÓB STARSZYCH ORAZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie udziału seniorów i osób dotkniętych niepełnosprawnością w życiu społecznym i zawodowym, - podniesienie atrakcyjności oferty w zakresie możliwości spędzania czasu wolnego przez osoby starsze i niepełnosprawne, - zapobieganie wykluczeniu społecznemu cyfrowemu osób starszych i niepełnosprawnych, - zwiększenie udziału seniorów i osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, - podniesienie jakości usług świadczonych osobom starszym i niepełnosprawnym, - poprawa komfortu funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku, - pełniejsza integracja seniorów i osób niepełnosprawnych ze środowiskiem.
<p>CEL STRATEGICZNY 4. DBAŁOŚĆ O ZDROWIE I BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE MIESZKAŃCÓW GMINY.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie liczby mieszkańców aktywnych fizycznie i stosujących się do zasad zdrowego trybu życia, - zmniejszenie zagrożenia przestępczością, - zwiększenie bezpieczeństwa uczniów na terenie placówek

<p>CEL STRATEGICZNY 5. ROZWÓJ KADR POMOCOWYCH, PODNOSZENIE EFEKTYWNOŚCI WSPARCIA, WZMACNIANIE KAPITAŁU I DIALOGU SPOŁECZNEGO</p>	<p>oświatowych,</p> <ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców gminy, - podniesienie profesjonalizmu kadry pomocy społecznej, - podniesienie jakości świadczonych usług, - większa aktywność społeczna mieszkańców gminy, - wzrastająca liczba inicjatyw lokalnych.
---	--

4. RAMY FINANSOWE

Potrzeba określenia ram finansowych Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika z treści art. 16b. ust. 2 pkt 3 lit. c ustawy o pomocy społecznej. Jednym z warunków realizacji wskazanych celów w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest bowiem jej finansowanie. Konstruując ramy finansowe Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Siennica na lata 2022-2027 wzięto za podstawę poziom wydatków Gminy w 2020 r., czyli ostatnim roku objętym analizą zebranych danych, z działań klasyfikacji budżetowej:

- 801 – oświata – 17 033 752 zł
- 851 – ochrona zdrowia – 111 183 zł
- 852 – pomoc społeczna – 1 034 593 zł
- 853 – pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej – 19 571 zł
- 854 – edukacyjna opieka wychowawcza – 578 464 zł
- 855 – rodzina – 12 913 544,17 zł

który wynosił 22 026 496 zł.

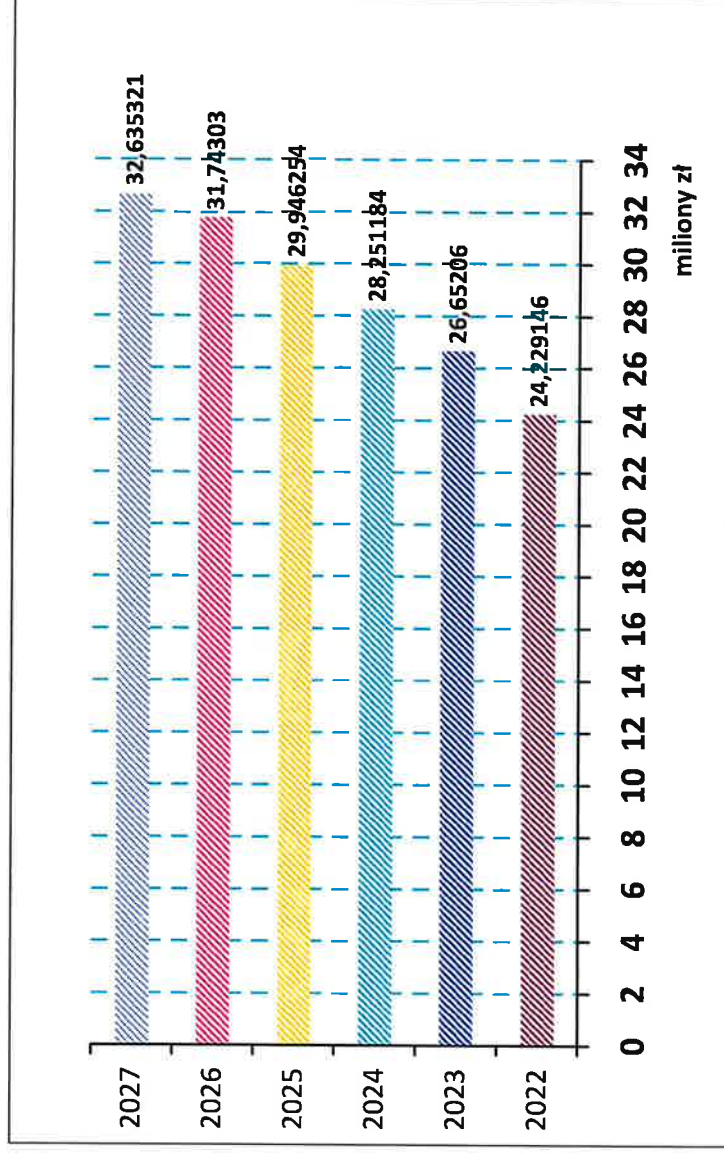
Szacuje się, że w 2022 r., w pierwszym roku realizacji Strategii, wysokość kwot przeznaczonych na wskazane wyżej zadania nie będzie niższa niż w roku 2020, przy założeniu, że wysokość przyznawanych dotacji na realizację zadań zleconych i własnych będzie co najmniej na tym samym poziomie. Uwzględniając poziom inflacji w granicach 10%, założono, że orientacyjne nakłady na realizację zadań Strategii w roku 2022 wyniosą 24 229 146 zł. Taką prognozę wzrostu przyjęto również w odniesieniu do roku 2023. W kolejnych trzech latach (2024-2026) założono wzrost wydatków na poziomie wyższym o 6%, a w roku 2027 na poziomie wyższym o 3% w stosunku do roku poprzedniego. Prognozowane nakłady na realizację Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Siennica na lata 2022-2027 są przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 64. Ramy finansowe Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Siennica na lata 2022-2027

prognozowane wydatki realizacji strategii						
rok	2022	2023	2024	2025	2026	2027
wydatki ogółem	24 229 146	26 652 060	28 251 184	29 946 254	31 743 030	32 635 321
środk własne gminy	19 955 206	21 950 727	23 267 771	24 663 838	26 143 667	26 927 973
zewnątrzne źródła finansowania	4 273 940	4 701 333	4 983 413	5 282 416	5 599 363	5 767 348

Poniżej przedstawiono wykres prezentujący skalę wydatków zaplanowanych ramach finansowych Strategii.

Wykres 20. Szacunkowa łączna wielkość wydatków na realizację działań (w zł) w poszczególnych latach

Zakłada się przy tym, iż środki mające sfinansować poszczególne działania w ramach realizacji Strategii Rozwiązywania

Problemów Społecznych nie będą jedynie pochodzić z budżetu gminy, a również ze źródeł zewnętrznych, tj.:

- środków pochodzących z dotacji z budżetu państwa,
- środków z funduszy krajowych,
- środków finansowych z funduszy Unii Europejskiej,
- środków własnych organizacji pozarządowych.

Przy szacowaniu wydatków nie uwzględniono kwot przeznaczonych na realizację świadczeń wychowawczych (500+), ponieważ od czerwca 2022 roku podmiotem odpowiedzialnym za realizację zadania jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Trudność precyzyjnego określenia wysokości funduszy przeznaczonych na realizację strategii w poszczególnych latach wynika z wielu czynników. Kluczowe znaczenie ma tu jednak horyzont czasowy strategii, a także wielość zadań i podmiotów realizujących działania określone w strategii.

5. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE, EWALUACJA

Koordynatorem realizacji działań wyznaczonych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Siennica na lata 2022-2027 będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siennicy. Monitorowanie, a więc stała obserwacja oraz kontrola procesów i zjawisk opisanych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Siennica na lata 2022-2027 jest koniecznym działaniem pozwalającym w sposób racjonalny ocenić jakość zaproponowanych zmian oraz sensowności ich wdrażania. Celem monitoringu jest regularna ocena przyjętych założeń, osiąganych rezultatów i realizowanych działań.

Do oceny stopnia wdrożenia wyznaczonych działań zostaną wykorzystane m.in. sformułowane w dokumencie wskaźniki realizacji celów. W miarę rozwoju systemu monitorowania dokumentu będą mogły zostać zidentyfikowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań.

Dane zebrane i opracowane w procesie monitoringu posłużą do ewaluacji strategii, której ogólnym celem jest podwyższanie stopnia adekwatności, efektywności i znaczenia rezultatów wynikających z realizacji Strategii. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Siennica na lata 2022-2027 jest bowiem dokumentem o charakterze otwartym, w związku z czym powinna dynamicznie reagować na pojawiające się wyzwania wynikające z nowych uwarunkowań wewnętrznych oraz zewnętrznych.

Monitoring i ewaluacja pozwalają ocenić stopień realizacji Strategii oraz dokonanie jej ewentualnej aktualizacji. Na poziomie Strategii monitoring prowadzony będzie w celu zapewnienia prawidłowości, ciągłości i efektywności realizacji Strategii. Bieżący monitoring pozwoli wykryć potencjalne zagrożenia, co może prowadzić do modyfikacji planowanych do realizacji działań lub zmiany podmiotów odpowiedzialnych za ich realizację.

Monitoring realizacji założeń Strategii prowadzony będzie z wykorzystaniem analizy wskaźników przypisanych do celów strategicznych, składającej się z kilku etapów, takich jak: zbieranie danych i informacji, analiza danych i informacji, przygotowanie sprawozdania z realizacji Strategii. Analiza prowadzona będzie corocznie. Zakres czasowy analizy obejmował będzie zmiany w stosunku do roku bazowego (2020 roku) i roku badania (dynamika).

Obok prowadzonego monitoringu procesu realizacji Strategii, Strategia podlegać będzie procesowi ewaluacji. Celem ewaluacji, w odróżnieniu od monitoringu, jest usprawnienie założeń strategicznych. Projekt ewaluacji musi opierać się na założeniach dotyczących związków pomiędzy prowadzonymi działaniami a ich efektami. Najczęściej spotykanymi kryteriami ewaluacyjnymi są:

- trafność – ocenia adekwatność planowanych celów interwencji i metod jej wdrażania do problemów i wyzwań społeczno-ekonomicznych, które zostały zidentyfikowane w diagnozie;
- skuteczność – ocenia stopień realizacji zakładanych celów (czy osiągnięto to, co zaplanowano), skuteczność użytych metod, instytucji oraz wpływ czynników zewnętrznych na ostateczne efekty;
- efektywność – ocenia relację między nakładami, kosztami zasobami (finansowymi, ludzkimi, administracyjnymi) a osiągniętymi efektami interwencji;
- użyteczność – ocenia całość rzeczywistych efektów wywołanych przez interwencję (zarówno tych planowanych, jak i nieplanowanych, tzw. ubocznych), odnosząc je do wyzwań społeczno-ekonomicznych (często już zmienionych w czasie). W odróżnieniu od kryterium trafności, ocena użyteczności jest prowadzona po zamknięciu interwencji lub w jej końcowej fazie wdrażania;
- trwałość – ocenia ciągłość efektów (przede wszystkim pozytywnych) danej interwencji w perspektywie średnio i długookresowej (a więc po zakończeniu interwencji).

Ewaluacja ma na celu podnoszenie jakości prowadzonych działań poprzez zwiększenie ich skuteczności, adekwatności, efektywności, użyteczności oraz trwałości. Wyniki poprawnie przeprowadzonego procesu ewaluacji pozwalają zaproponować rozwiązania umożliwiające skuteczniejsze przewyciężanie i minimalizowanie problemów społecznych.

Głównym zadaniem ewaluacji jest dążenie do stałego ulepszania skuteczności i efektywności interwencji, rozumiane nie tylko jako pozytywne efekty społeczne lub gospodarcze związane bezpośrednio ze strategią, lecz także jako zwiększenie przejrzystości i promowania działań podejmowanych przez władze lokalne.

6. ZARZĄDZANIE STRATEGIĄ, ANALIZA RYZYKA

Zarządzanie strategiczne jest swoistym zbiorem procesów pozwalających odpowiednio szybko reagować na zmiany zachodzące w otoczeniu, a jednocześnie pozwala tworzyć i utrzymywać odpowiednie relacje pomiędzy założonymi celami strategicznymi i zasobami. W praktyce jest to zbiór wytycznych, którymi można posłużyć się przy podejmowaniu decyzji czy określonych działań w poszczególnych obszarach.

Spośród wielu różnych definicji mówiących o zarządzaniu strategicznym, można wyłonić pewne aspekty, które najczęściej określają czym właściwie ono jest. W szczególności jest to:

- horyzont planowania – czyli określenie długoterminowych kierunków działań, sięgających od kilku do kilkunastu lat;
- wątek celów – zbiór wartości, misja, a także cele strategiczne, za pomocą i w ramach których podejmowane są odpowiednie działania;
- przedmiot zarządzania – traktowany jako spójna całość, gdzie zarządzanie strategiczne integruje funkcje i procesy organizacyjne w jedną strategię, koordynującą jego działanie;
- podmiot zarządzania – grupa lub jednostka organizacyjna zajmująca się zarządzaniem strategicznym, tzw. wierzchołek strategiczny.

Przenosząc te aspekty zarządzania strategicznego na grunt strategii rozwiązywania problemów społecznych, należałoby postrzegać przedmiot zarządzania jako cały organizm gminy, nie tylko jej tkankę społeczną, natomiast w podmiocie zarządzania dostrzegać przede wszystkim samorząd gminy, jej jednostki organizacyjne, ale także partnerów. Doświadczenia zdobyte podczas wdrażania założeń strategii, dla której zakończył się okres programowania, z pewnością przyczynią się do efektywniejszej realizacji wytyczonych w niniejszym dokumencie celów i kierunków działań, niemniej należy dostrzec, że Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Siennica na lata 2022-2027 powstaje w trzecim roku trwania pandemii koronawirusa oraz w tle konfliktu zbrojnego między Rosją a Ukrainą, a także pogarszającej się koniunktury ekonomicznej.

Przyjęte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Siennica na lata 2022-2027 założenia przewidują w odniesieniu do:

- demografii – wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym;

- niepełnosprawności – wzrost liczby osób z niepełnosprawnościami spowodowany m.in. powiększeniem się grupy najstarszych mieszkańców ;
- bezrobocia – spadek liczby osób bezrobotnych;
- pomocy społecznej – spadek liczby beneficjentów systemu pomocy społecznej w związku poprawą kondycji materialnej osób i rodzin zamieszkujących gminę;
- problemów uzależnień i przemocy w rodzinie – spadek liczby osób uzależnionych, stosujących przemoc i doświadczających przemocy.

Z punktu widzenia sytuacji, z jaką mamy obecnie do czynienia, należy się jednak liczyć w trzech wymienionych na końcu obszarach: bezrobociu, pomocy społecznej i kwestii problemów uzależnień z możliwymi odstępstwami od poczynionych założeń. W związku z tym należy baczniej monitorować zagrożenia dotyczące miejscowego rynku pracy oraz kwestii bezrobocia i w razie wystąpienia niekorzystnych tendencji dostosować odpowiednio strukturę i zasoby pomocy społecznej do zapobiegania możliwym niepożądanym skutkom, mającym destrukcyjny wpływ na jakość i kondycję życia mieszkańców gminy.

7. PROGRAMY I PROJEKTY

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Siennica na lata 2022-2027 będzie realizowana w szczególności poprzez poniżej wymienione programy:

1. Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Siennica;
2. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Siennica;
3. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Siennica;
4. Program współpracy Gminy Siennica z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

W ramach strategii mogą być realizowane projekty, które odzwierciedlają potrzeby oraz zamierzenia gminy i jej mieszkańców. Ich realizacja jest niezwykle wskazana, ale należy zaznaczyć, iż możliwa będzie dopiero wtedy, gdy ich wnioskodawcy pozyskają niezbędne środki finansowe.

UWAGI KOŃCOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Siennica na lata 2022-2027 ma charakter otwarty i elastyczny. Oznacza to, że poszczególne jej elementy w trakcie realizacji mogą być modyfikowane, zmienione i dostosowane do sytuacji społecznej.

Autorzy dokumentu pragną złożyć serdeczne podziękowania wszystkim, którzy uczestniczyli w jego budowie, przyczyniając się do identyfikacji problemów społecznych występujących w gminie. Jednocześnie chcą wyrazić nadzieję na dalszą współpracę w realizacji zapisów strategii.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
zenon Jurkowski

SPIS DIAGRAMÓW, TABEL I WYKRESÓW**Diagramy**

Diagram 1. Obszary analizy SWOT	80
---------------------------------------	----

Tabele

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy społeczne w opinii mieszkańców”	5
Tabela 2. Profil respondentów ankiety „Równość szans kobiet i mężczyzn”	6
Tabela 3. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2018-2020	17
Tabela 4. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2018-2020	18
Tabela 5. Ruch migracyjny ludności w latach 2018-2020	19
Tabela 6. Infrastruktura techniczna w gminie w 2020 r.	19
Tabela 7. Najważniejsze inwestycje zrealizowane w gminie w latach 2018-2020	20
Tabela 8. Użytki rolne, lasy i grunty leśne	22
Tabela 9. Gospodarstwa rolne	22
Tabela 10. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2018-2020	23
Tabela 11. Opieka nad dziećmi do lat 3 w gminie w roku szkolnym 2020/2021	24
Tabela 12. Placówki wychowania przedszkolnego w gminie w roku szkolnym 2020/2021	24
Tabela 13. Placówki oświatowe w gminie w roku szkolnym 2020/2021	24
Tabela 14. Wykaz placówek opieki nad dziećmi do lat 3 oraz placówek systemu oświaty działających w gminie w roku szkolnym 2020/2021	24
Tabela 15. Placówki kultury w gminie w 2020 r.	26
Tabela 16. Wykaz placówek kultury w 2020 r.	26
Tabela 17. Zakłady opieki zdrowotnej, praktyki lekarskie i apteki w gminie w 2020 r.	28
Tabela 18. Zakłady opieki zdrowotnej w gminie w 2020 r.	29
Tabela 19. Sport i rekreacja w 2020 r.	30
Tabela 20. Baza noclegowa w gminie w 2020 r.	32
Tabela 21. Wykaz obiektów noclegowych w gminie w 2020 r.	32
Tabela 22. Przestępstwa odnotowane w gminie w latach 2018-2020	33
Tabela 23. Dozory prowadzone w gminie w latach 2018-2020	34
Tabela 24. Nadzory prowadzone w gminie w latach 2018-2020	35
Tabela 25. Stan zatrudnienia w GOPS-ie oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2020 r.	36
Tabela 26. Wykształcenie kadry GOPS-u oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2020 r.	37
Tabela 27. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na pomoc mieszkańcom w latach 2018-2020	38
Tabela 28. Środki finansowe pozyskane ze źródeł zewnętrznych na realizację zadań z zakresu polityki społecznej (projekty, środki z budżetu UE) w latach 2018-2020	38
Tabela 29. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2018-2020	38
Tabela 30. Struktura wiekowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2020 r.	39
Tabela 31. Aktywność zawodowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2020 r.	39
Tabela 32. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2018-2020	40
Tabela 33. Formy wsparcia udzielanego w gminie przez GOPS w latach 2018-2020	41
Tabela 34. Asystenci rodziny w gminie w latach 2018-2020	42
Tabela 35. Skierowania i pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej w latach 2018-2020	43
Tabela 36. Karta Dużej Rodziny w gminie w latach 2018-2020	43
Tabela 37. Świadczenia rodzinne w gminie w latach 2018-2020	44
Tabela 38. Rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2018-2020	44
Tabela 39. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w gminie w latach 2018-2020	47
Tabela 40. Jednostki wsparcia spoza gminy, z oferty których korzystali mieszkańcy gminy w 2020 r.	47
Tabela 41. Działalność PCPR-u w odniesieniu do mieszkańców gminy w zakresie pieczy zastępczej w latach 2018-2020	48
Tabela 42. Stan bezrobocia w gminie w latach 2018-2020	49
Tabela 43. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie, województwie i w kraju w latach 2018-2020	49
Tabela 44. Bezrobotni w gminie na koniec 2020 r. według wieku, czasu pozostawania bez pracy, wykształcenia i stażu pracy	50
Tabela 45. Bezrobotni w gminie na koniec 2020 r. według wybranych rodzajów działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy	52
Tabela 46. Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy GOPS-u z powodu bezdomności w latach 2018-2020	53
Tabela 47. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie w latach 2018-2020	54

Tabela 48. Środki finansowe przeznaczone w gminie w latach 2018-2020 na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie	54
Tabela 49. Liczba członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2018-2020	54
Tabela 50. Działalność GKRPA w latach 2018-2020 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie	54
Tabela 51. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie w latach 2018-2020.....	57
Tabela 52. Wykaz jednostek i grup wsparcia dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz dotkniętych przemocą w rodzinie, funkcjonujących na terenie gminy w 2020 r.....	58
Tabela 53. Negatywne zachowania oraz zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w roku szkolnym 2020/2021	60
Tabela 54. Dysfunkcje i patologie stwierdzone w rodzinach uczniów w roku szkolnym 2020/2021.....	61
Tabela 55. Osoby w wieku poprodukcyjnym w strukturze ludności gminy w latach 2018-2020.....	63
Tabela 56. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej w formie usług opiekuńczych w latach 2018-2020	64
Tabela 57. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2018-2020	65
Tabela 58. Orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności wydane mieszkańcom gminy w latach 2018-2020	66
Tabela 59. Dofinansowanie rehabilitacji przyznane mieszkańcom gminy w latach 2018-2020	66
Tabela 60. Wykaz organizacji pozarządowych w gminie w 2020 r.	68
Tabela 61. Parafie rzymskokatolickie na terenie gminy	73
Tabela 62. Udział kobiet w liczbie ludności gminy w latach 2018-2020.....	76
Tabela 63. Udział kobiet w liczbie bezrobotnych w gminie w latach 2018-2020	76
Tabela 64. Ramy finansowe Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Siennica na lata 2022-2027	113

Wykresy

Wykres 1. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2018-2020	18
Wykres 2. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2018-2020.....	18
Wykres 3. Jak Pani/Pan ocenia ofertę edukacyjną szkół w gminie?	27
Wykres 4. Jaka jest według Pani/Pana atrakcyjność oferty kulturalnej w gminie?	28
Wykres 5. Jak Pani/Pan ocenia dostępną w gminie ofertę w zakresie ochrony zdrowia?.....	29
Wykres 6. Jak Pani/Pan ocenia dostępną w gminie ofertę w zakresie sportu i rekreacji?	32
Wykres 7. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?	36
Wykres 8. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania ubóstwu?	41
Wykres 9. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania bezrobociu?	53
Wykres 10. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom?.....	55
Wykres 11. Czy zna Pani/Pan przypadki przemocy w rodzinie na terenie gminy lub o nich słyszała/słyszał?	56
Wykres 12. Czy Pani/Pan zdaniem istnieje ryzyko nasilenia się problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy?	56
Wykres 13. Czy Pani/Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie gminy uwzględnia się potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych?	68
Wykres 14. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska najbardziej uwidaczniają się w gminie?	74
Wykres 15. Jak Pani/Pan ocenia komunikację między władzami samorządowymi a mieszkańcami?	75
Wykres 16. Jak Pani/Pan ocenia swój poziom zadowolenia z bycia mieszkańcem gminy?	75
Wykres 17. Kto jest wg Pani/Pana bardziej zagrożony dyskryminacją ze względu na płeć?	77
Wykres 18. Czy spotkała się Pani/ spotkał się Pan z przypadkami dyskryminacji ze względu na płeć w gminie lub o nich słyszała/ słyszał?	78
Wykres 19. Jaka Pani/Pana zdaniem może być skala problemu nierówności płci w gminie?.....	78
Wykres 20. Szacunkowa łączna wielkość wydatków na realizację działań (w zł) w poszczególnych latach	114

Rada Gminy w Siennicy ul. Mińska 33 05-332 Siennica

głosowanie	Uchwała w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Siennica na lata 2022-2027		
jednostka	Rada Gminy w Siennicy		
wynik	Głosowanie zakończone wynikiem: przyjęto		
data	09 listopada 2022 r.		
typ	głosowanie jawne imienne	większość	zwykła

Podsumowanie

status	ilość	procent	status	ilość	procent
ZA	13	100 %	pula głosów	15	-
PRZECIW	0	0 %	oddanych głosów	13	86.67 %
WSTRZYMAŁO SIĘ	0	0 %	nieoddanych głosów	2	13.33 %

Wyniki imienne

lp	nazwisko	imię	głos
1	Broda	Robert	ZA
2	Czajka	Bartłomiej	ZA
3	Dąbrowska	Hanna	ZA
4	Jurkowski	Zenon	ZA
5	Kobyliński	Michał	ZA
6	Kot	Aleksander	ZA
7	Łojarczyk	Teresa	ZA
8	Majszyk	Stanisław	ZA
9	Pałdyna	Czesław	ZA
10	Pielasa	Andrzej	ZA
11	Soczewka	Monika	ZA
12	Soćko	Marek	ZA
13	Wawryniuk	Daniel	ZA
14	Wróblewska	Magdalena	nieobecna
15	Zgódka	Anna	nieobecna

